

શ્રી વીર પદ્યાવલી

મુનિ વીર

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગજરાતી કાગિરાલે વિભાગ]

અનકમાક ૨૩૦૦૧ કિમત

ગ્રંથનામ વીર પદ્યાવલી

વર્ગીક ૬- : ૧

ૐ

શ્રી વીર પદ્યાવલી

રચયિતા

લીંબડી સંપ્રદાયના જૈનાચાર્ય પૂજ્ય

શ્રીનથુજી સ્વામીના શિષ્ય પૂજ્ય શ્રી ગુલાબચંદ્ર સ્વામી તદ્દનુજ

મુનિ વીર

પ્રકાશક

રાય બહાદુર શાહ વીરજી ડાયાભાઈ

તથા ભાઈ ડુંગરશી ડાયાભાઈ

મૂલ વતન : કચ્છ-સમાધોધા :: લાલ રંગુન તથા મુંબઈ

આવૃત્તિ ૧ લી : પ્રત ૫૦૦

વિ. સંવત ૧૯૯૭ : વીર સંવત ૧૯૬૭

ધી હાયમંડ ન્યુબિલી પ્રી. પ્રેસમાં પરીખ સુરેશચંદ્ર પોપટલાલે
છાપ્યું. સલાપોસ રોડ-અમદાવાદ.

કિંમત : વાંચન, મનન, પરિશીલન

૨૩૦૦૫

૬-૧૪

અર્પણ

સુરત વિધાપીઠ મથાલય

જામ. ૧૬

તીર્થસ્વરૂપ, પરમ પૂજ્ય ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ
માતૃશ્રી વેળખાઈની પવિત્ર સેવામાં

પૂજ્ય માતૃશ્રી,

આપશ્રી સરલ સ્વભાવ, શાન્ત પ્રકૃતિ અને પરોપકારી જીવન આજે ૭૭ વર્ષની વૃદ્ધ ઉંમરે પણ જાળવી રહ્યાં છો, એટલું જ નહિ પણ પોતાનાં સુખ-સગવડની ક્લેશ પણ દરકાર કર્યા વિના સ્વકુટુંબ અને સારાએ ગામનાં દુઃખિયાંનાં દુઃખ કાપવાની સતત કાળજી રાખો છો; કોઈ પણ જ્ઞાતિ-વર્ણ કે ધર્મ-સંપ્રદાયનો ભેદભાવ રાખ્યા વિના સર્વને પોતાનાં કરી માનો છો-સર્વ પ્રતિ માતૃવત્ વાતસલ્ય દર્શાવી યતનતા પ્રયત્ને સર્વનાં દુઃખ દૂર કરવાનો અવિશ્રાન્ત ઉદ્યમ સેવો છો : આપના એ ગુણો અમારાં મસ્તક આપના ચરણમાં નમાવે છે.

વળી એકાવન વર્ષ પહેલાં થએલા અમારા પૂજ્ય પિતાશ્રીના વિયોગદુઃખને આપે આપની માયાળુતાથી ભુલાવી અમે બેઉ બાઈએ તથા વિશાળ કુટુંબને કુસંપના વાયરાથી દૂર રાખી અમારા પર છત્રછાયા રૂપ બની રહ્યાં છો, તેનાં તો શાં મૂલ્ય આંકીએ ?

આપ નિવૃત્તિનો વખત નિંદા-વિકથામાં વ્યતીત ન કરતાં ધર્મધ્યાન તથા આત્મસાધના કરવાની પ્રવૃત્તિમાં વ્યતીત કરો છો તે સૌ કોઈને માટે અનુકરણીય છે.

આ અને આવા અમિત ઉપકારો અમારા રમરણમાં રમી રહે છે, એના ચિહ્નરૂપે આ પુસ્તક આપના ચરણારવિંદમાં અર્પણ કરી કૃતકૃત્યતા અનુભવીએ છીએ. લી. અમે છીએ

આપની મીઠી છાયામાં આનંદ કરતા

સમાધાદા
(કચ્છ)

}

વીરજી ડાયાભાઈ
ડુંગરશી ડાયાભાઈ

ગંગાસ્વરૂપ બાઈ વેળબાઈ

કિમર વર્ષ ૭૭૦ રચના : દરજી સમાધાયા
 રાય બહાદુર વીરજી તથા બાઈ કુમરશી
 હાયાબાઈનાં વિદ્યમાન પૂજ્ય માતૃશ્રી.

પ્રસ્તાવના

નાસ્તિ નાદસમો રસઃ ॥ કાનને આનંદ ઉપજવનારા નાદ—સંગીત જેવો બીજો કોઈ રસ નથી; અને તેથી સંગીતનો ઉપયોગ સંગીતશાસ્ત્રીઓએ જેમ માણસને આનંદ ઉપજવવા માટે કર્યો છે, તેમ ધર્મગુરુઓએ આનંદ સાથે બોધ આપવા માટે પણ કર્યો છે. સંગીતકારોએ વિવિધ શુભ અને અશુભ રસોદ્ધારા લોકોની સારી-માડી વૃત્તિઓને ધ્રુજાવી છે, ત્યારે ધર્મગુરુ કવિઓએ શાંત રસના સંગીતથી લોકોની વૃત્તિને જાગૃત કરી તેને અંતરાભિમુખ બનાવી દેતી છે. સંગીતકારોએ લાવણીઓ અને કવ્વાલીઓ ગાઈ છે, તથા ધર્મપ્રિય કવિવરોએ બજનો અને પદો રચ્યાં છે, ગાયાં છે ને ગવરાવ્યાં છે.

દરેક કવિતા સંગીતાભિમુખ હોય છે, પછી કોઈમાં ગેયતા ઓછી હોય કે વધુ, સુસાધ્ય હોય કે દુઃસાધ્ય હોય. કવિતામાં એક બીજો પણ ગુણ છે અને તે સરલતાથી મ્હોંએ ચડી જવાનો. હંદ, વૃત્ત, કે તાલયુક્ત રાગની કવિતામાં અંધારેલી વાણી સહેજાઈથી મ્હોંએ ચડી જાય છે અને સ્મૃતિમાં જડાઈ જાય છે. કવિતાના આ જ ગુણથી ધર્મશાસ્ત્રો ગદ્ય કરતાં પદ્યમાં વધુ લખાયાં છે. દશવૈકાલિક ને ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રનો ઘણો ભાગ પદ્યમાં હોવાથી સાધુ-સાધ્વી-શ્રાવક-શ્રાવિકા એ ચારે વર્ગમાં તેનો ઘણો પ્રચાર છે અને ઘણાં આખાં સૂત્ર મુખપાઠ કરવા શક્તિમાન બને છે. કવિતા એકવાર કંઈસ્થ થયા પછી તેનું આવર્તન જ્યારે શાંતિના વખતમાં થાય છે ત્યારે અનેરો આનંદ ઉપજે છે, એટલું જ નહિ પણ કવિતામાં કથેલી વાણીમાં જ્યારે ચિત્ત ધ્યાનસ્થ થાય છે ત્યારે માણસ કર્મની નિર્જરા કરી હજીવો થતો હોય એવો તેના આત્માને અનુભવ થાય છે.

ધાર્મિક કવિતાઓનો આ સંગ્રહ પણ અમે તેના એ જ ગુણોથી આકર્ષાઈને પ્રસિદ્ધ કર્યો છે. મહારાજશ્રી વીરજી સ્વામીને વૃદ્ધાવસ્થાની અશક્તિ ઉપરાંત હૃદયની બિમારી કોઈ કોઈ વાર પીડે છે,

એ સ્થિતિમાં વાંચનનો કે બીજો પરિશ્રમ ન બેવાની વૈદ્યોની સલાહ હોવાથી તેમણે નિવૃત્તિનો સમય સરલ અને સરસ સ્તવનો, બજનો, ગહૃલીઓ વગેરે લખવામાં ગાળ્યો છે અને તેથી આ સંગ્રહ તૈયાર થયો છે. તે સંગ્રહને પ્રસિદ્ધ કરવાથી ઘણા બોકોનું હિત થશે એમ માનીને સમાધોધામાં મહારાજશ્રી પધારતાં અમેાએ તેની માંગણી કરી, તે પૂજ્યશ્રી ગુલાબચંદ્રજી મહારાજની અનુજાથી તેમણે આપી અને એ રીતે આ ગ્રંથ આજે પ્રસિદ્ધ થાય છે.

અમારાં માતૃશ્રી વેળ્યાઈને માંદગીમાંથી આરામ થતાં તેની ખુશાલીમાં આ પુસ્તક અમે વિનામૂલ્યે વહેંચવા માટે પ્રસિદ્ધ કર્યું છે અને અમને આશા છે કે વાંચકો તેનો સદુપયોગ કરશે અને આ પુસ્તકના મૂલ્ય રૂપે જે વાંચન, મનન અને પરિશીલન કરાવ્યું છે, તેટલું મૂલ્ય તેઓ ચૂકવશે.

લી૦

વીરજી ડાયાભાઈ
ડુંગરશી ડાયાભાઈ

શુદ્ધિપત્ર.

પૃષ્ઠ	લીંટી	અશુદ્ધ	શુદ્ધ	પૃષ્ઠ	લીંટી	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૨	૧૬	સુત	સુતા	૭૭	૧૫	આદરીએ	ધરીએ
૧૦	૧૧	ગણે	ગુણે	૭૮	૧	વીર	વીર્ય
૨૭	૧૬	નિકરીઆ	વિકરીઆ	૭૮	૮	મળે સ્વર્ગ	મળે સ્વર્ગ
૪૩	૧૪	દીન	દાન				(૨)
૫૧	૧૦	વિષયી કયાં	વિષયી કાં	૮૦	૨૩	તો લે	તોલે
૫૧	૨૩	જ લોંધો	જલોંધો	૧૦૫	૧૧	પરમાતમાની	પરમાત- મની
૫૨	૧૨	દિનમેં રે	દિનમેં મ- નવા પા. રે	૧૦૫	૧૨	સેવક	સેવન
૫૬	૫	પાયો,	પાયો રે,	૧૧૫	૫	તરતા	તારતા
૭૦	૧૫	અધિયાત્મ	અધિયાત્મ	૧૨૦	૬	સંગમ	સંયમ
૭૦	૨૨	તન યા	તનયા	૧૨૮	૫	સાહિત	સાહિત્ય
૭૩	૧૨	ધરો	ધારો	૧૬૨	૨	ખટ	ખાણુ
૭૫	૧૪	ખેલી	ખેલી				

અ નુ ક મ ભિ કા

સ્તુતિ પ્રકરણ

૧	વીર પ્રભુની સ્તુતિ	...સિદ્ધાર્થ સુત વીર	...	૧
૨	વિહરમાન જિન સ્તુતિ	...દર્શન દોને આ વારી	...	૧
૩	પાર્શ્વ પ્રભુની સ્તુતિ	...પાર્શ્વ પારસ સમ સુખકારી		૨
૪	વીર પ્રભુની સ્તુતિ	...ત્રશલા નંદન વીર	...	૨
૫	૨૪ તીર્થકર સ્તુતિ	...નેમ જિનેશ્વર નિત્ય નમું રે		૩
૬	નવ બળદેવની સ્તુતિ	...આનંદ નંદન વિજય નામ...		૪
૭	સોળ સતીની સ્તુતિ	...સીતા પદ્માવતી મુંદરી નામ...		૪
૮	ગુરૂ ગુણ સ્તુતિ	...નમન કરૂં આ વાર	...	૫
૯	ગુરૂ મહિમાની સ્તુતિ	...ગુરૂ કરૂં છાલુ રે	...	૫

આરતી પ્રકરણ

૧૦	વીર પ્રભુની આરતી	...જય વીર જય વીર	...	૬
૧૧	વીર પ્રભુની બીજી આરતી	...જય વીર જય મહાવીર	...	૭
૧૨	પાર્શ્વનાથ પ્રભુની	...જય પારસ જગનાથ	...	૮
૧૩	પંચ પરમેષ્ઠીની	...જય દેવ જય દેવ	...	૮
૧૪	ચોવીશ જિનની	...જય ઇશ જય ઇશ	...	૯
૧૫	પંચ પરમેષ્ઠીની	...કેવલ જ્ઞાન ને દર્શન	...	૧૦
૧૬	વીશ વિહરમાન જિનની	...જય ઇશ જય ઇશ	...	૧૧

પ્રભાતી પ્રકરણ

૧૭	મહાવીરની	...વીર જિનેશ્વરા પ્રણીત સુરેશ્વરા	...	૧૨
૧૮	મહાવીરની	...રટણ ઠર વીરને કઠણ કલિ કાલમાં...		૧૩
૧૯	મહાવીરની	...વીર વર નામનું સ્તવન કર પ્રાણિયા...		૧૪
૨૦	મહાવીરની	...જગ જિનેશ્વરા વીર પરમેશ્વરા	...	૧૫
૨૧	મહાવીરની	...તારને કાલવા વીર સોહામણા	...	૧૬

૨૨	મહાવીરની	...બળે રે તારક પ્રભુ વીરને	... ૧૭
૨૩	પાર્શ્વનાથની	...પ્રગટ થા પાસજી નાથ ! કશ્ચા કરી	... ૧૮
૨૪	પાર્શ્વનાથની	...જગો રે પારસ મારા બાહુડા	... ૧૮
૨૫	નેમનાથની	...સાર કર શામલા નેમ દયાલવા	... ૧૯
૨૬	ઉપદેશી	...પાછલી રાત ધડી ચાર લઈ ઉઠવું	... ૨૦
૨૭	પ્રભુ પ્રત્યે અરજીની..કાપ પ્રભો ! માહેરાં કર્મ બંધન બધાં...		૨૧
૨૮	ઉપદેશી	...જગને જીવડા ! મોહ નિદ્રા થકી	... ૨૨
૨૯	સોળ સતીની	...સદ્ગુરુ શારદ નમન નમીને	... ૨૩
૩૦	નીતિના નિયમની...	જગ સખી ! દરખે હવે	... ૨૪
૩૧	ચાર મંગલની	...આજ હું તો પ્રેમ ધરીને	... ૨૫

નેમ રાજિમતી પ્રકરણ

૩૨	રાજિમતીના ગુણ	...રાજુલ સતીઓ માંહિ	... ૨૫
૩૩	રાજિમતીનો બોધ	...શીલ વ્રતને મત ભાંગો	... ૨૬
૩૪	રાજિમતીની વિનંતિ	...શામળીયો રે શામળીયો	... ૨૭
૩૫	રાજુલનો ઉપદેશ	...ગિરિગુફામાં રાજુલ પેડી	... ૨૮
૩૬	રાજુલની વિનંતિ	...કે'તા જાઓરે શામળિયા	... ૨૯
૩૭	રાજુલના ઉદ્દગારો	...પંચ પરમેષી પદને	... ૨૯
૩૮	રાજિમતીનો વિલાપ	...હલધર કો'ને રે	... ૩૧
૩૯	રાજિમતીનો પોકાર	...નેમ નગીના રે રથડા વાળો	... ૩૩
૪૦	રાજિમતીની અરજી	...નવલ સનેહી રે સ્વામી	... ૩૪
૪૧	રાજિમતી હર્ષાય છે	...મારા ભાગ્યે મળ્યો મુજને	... ૩૪
૪૨	રાજિમતી નેમની રાહ		
	જેતાં નેમ પાછા વળે છે...	નેમની નેમની નેમની રે	... ૩૫
૪૩	નેમ રાજુલનો ગરબો	...પ્રભુ તોરણથી પાછા વળ્યા	... ૩૬

ચંદનલાલ સતી પ્રકરણ

૪૪	ચંદનઆળાની વિનંતિ	...વીર પ્રભુ ઝટ આવો રે	... ૩૮
૪૫	ચંદનઆળાની વિનંતિ	...હૃદય મંદિરે પધારો હો વીર...	૩૯

૪૬ ચંદનખાળાને વીરનું દર્શન...વાટ જોઈ છું બહાલા વીરની... ૪૦
 ૪૭ ચંદનખાળાના હાથે

અભિગ્રહ પૂર્ણ ...આજ પ્રભુ વીર પધાર્યા ... ૪૦

૪૮ ચંદનખાળાની વિનંતિ ...શીઘ્ર આવો પ્રાણ પ્રતિપાળ... ૪૧

૪૯ ચંદનખાળાની અરજી ...કરે વિનંતિ ચંદનખાળા ... ૪૧

૫૦ ચંદનખાળાનું અકૃમ તપ...ખેડી ચંદનખાળા ... ૪૩

પ્રાર્થના પ્રકરણ

૫૧ વીર પ્રત્યે સેવકની વિનંતિ...વીર તારા સેવકની બે ... ૪૪

૫૨ પ્રભુ પ્રત્યે દાસની પ્રાર્થના...સ્હામું જીઓ મારા સ્વામી રે... ૪૫

૫૩ દાસની સદ્ગતિની માગણી...શું થશે ગતિ હવે મારી હો... ૪૫

૫૪ પ્રભુ પાસે ગુન્હાની માફી ...કર્મ કથની સુણો માફરી હો... ૪૬

૫૫ પ્રભુ પ્રાર્થના વિષે ...મારા નાથ વસ્યા છો છેટા... ૪૭

૫૬ પ્રભુ પ્રત્યે સેવકની પ્રાર્થના...વારે આવો બહાલા વીર ... ૪૮

જૈન મહાન પ્રકરણ

૫૭ માતમે કરેલો વિલાપ ...વીર બહાલા ગુણધારી ... ૪૮

૫૮ મનુષ્યને ઉપાલંબ ...મનખા દેહ પામી રે ... ૪૯

૫૯ નાશવંત દેહપિંજર ...જીનું તો થયું રે દેવળ ... ૫૦

૬૦ મહાવીર ભજવા વિષે ...નર ભવમાં આવી રે ... ૫૧

૬૧ ઉપદેશી પદ ...કુડો આમે રે સંસાર ... ૫૧

૬૨ દેહની અનિત્યતા ...કયા ધોવત તન જલસે ... ૫૨

૬૩ દેહાભિમાન તજવા વિષે...કયા મોહિત હો તનમે ... ૫૨

૬૪ સ્વાર્થી જગત વિષે ...જૂઠા જગત તમાસા પ્યારે ... ૫૩

૬૫ અઢાર પાપોની આશોયણા..પાપ ગુન્હાઓ ત્યાગી જીવડલા... ૫૪

૬૬ ચાર પ્યાલા ...પિયાલો ગુરૂએ પાયો ... ૫૬

૬૭ ધર્મ પર ચિત્ત લગાડવા ...જેહવું તરસ્યું ચાહે છે પાણી... ૫૭

૬૮ વિદેશી વસ્ત્રોનો પરિહાર ...ધર્મી બંધુ ત્યાગજો રે ... ૫૭

૬૯ જગતની વસ્તુ સાથે

નહિ આવે ...જીવડા ! તું તારું રે સંભાળ ... ૫૮

૭૦	સદ્ગુર શોધ	...શોધો ગુર જ્ઞાની રે	... ૫૯
૭૧	ધર્મ પાળનારા શરા	.. જિન ધર્મ છે શરાનો રે	... ૫૯
૭૨	સદ્ગુર રૂપ પગી	...પગીને ખોલાવો રે	... ૬૦
૭૩	ધર્મીની દશા	...ધર્મરંગી આતમાને	... ૬૧
૭૪	જીવ પુદ્ગલમાં રમણુ	...હારે જીવ નિજનંદે	... ૬૧
૭૫	ગજ સુકુમાલનો જવાબ...	શું કરવું છે રાણા	... ૬૨
૭૬	જંખૂને સ્ત્રી ને માતાનો સંવાદ...	ઋષભ શાંતિ વીરને	... ૬૩

ઉપદેશ પ્રકરણ

૭૭	સંસારની અસારતા	...સંસાર છે દુઃખદાર્ઠ	... ૬૭
૭૮	જગતના ખોટા મોહ	...જીવડા ! તજ જગત જંભળ	... ૬૮
૭૯	પ્રભુ ભજવા વિષે	...જીવડા ! ભજુ ક્ષેને ભગવાન	... ૬૯
૮૦	શરીર રૂપ વન	...મુસાફિર ! આ તન વન	... ૬૯
૮૧	શરીર રૂપ ધર	...પંથી ! આ રે સદન નહિ તાર્જ...	૭૦
૮૨	આતમ ધન સાથે ક્ષેવા...	પંથી ! તજ મફલત બયભાળી...	૭૦
૮૩	હંસને શિખામણુ	...હારે હંસ માનસરના	... ૭૧
૮૪	મનરૂપ પોપટ	...હારે મન પોપટ કર વિચાર	... ૭૧
૮૫	કાળ વિષે	...ચેતન ! કાળનું ચવેણું છે	... ૭૨
૮૬	અસ્થિર દેહ વિષે	...ચેતન ! તનનો ભરોસો	... ૭૩
૮૭	વૈરાગ્ય વિષે	...જાય છે જાય છે જાય છે રે	... ૭૩
૮૮	જીવને જાત્રત થવા વિષે...	પાપનો તે નાખ્યો પાયો	... ૭૪
૮૯	અભિમાન તજવા વિષે...	તજ અભિમાન તું મૂર્ખ	... ૭૫
૯૦	ઇન્દ્રિયોના વિષય તજવા...	કાયા રૂપી રે પુરમાં વસે	... ૭૬
૯૧	શીલ મહિમા વિષે	...સજ્જન હિતકર શીખ ધર	... ૭૭
૯૨	ધર્મ કરવા	...મળે સ્વર્ગ, મળે સ્વર્ગ	... ૭૮
૯૩	વીર વાણી મહિમા	...બહાલી બહાલી લાગે છે	... ૭૮
૯૪	ભોગવ્યા વિષુ કર્મ ન છૂટે..	અકલ ગતિ કર્મ તણી જમ...	૭૯
૯૫	નારી નેહ તજવા	...નારી હે કપટકી ખાણી	... ૮૦

- ૯૬ પંચ સંવરનાં કામ ...દિલ ધરો, દિલ ધરો ... ૮૧
- ૯૭ ગર્વ તજવા ...ગર્વ મત ધરજો રાજ મનમે'... ૮૨
- ૯૮ સ્ત્રી નરને પાસમાં
પાડી ભભાડવા...અજાણ્ય ગતિ અજાણી ... ૮૩
- ૯૯ પ્રેમ-ભક્તિ ને
સંતના ગુણગુણ ...પ્રેમ વિના ન તરાય ... ૮૪
- ૧૦૦ કન્યાવિક્રય ...દયાળુ ! સુણો એક વાતડી ... ૮૪
- ૧૦૧ ગુરુ રક્ષક ...રક્ષક વિના ખેતર ભક્ષકો ખાય... ૮૫
- ૧૦૨ કળિ કાળના મતપંથો ...વીર ! વાડા વધ્યા જન્મમાંય ... ૮૬
- ૧૦૩ કોમ્પાને સમજવી
સ્થૂલિભદ્રની દીક્ષા ...લાછલદે માતના ખેટડા રે ... ૮૬
- ૧૦૪ સ્થૂલિભદ્રજીની સજ્જાય...પાટલીપુત્ર પુરમાં વસે રે ... ૮૭
- ૧૦૫ પરસ્ત્રી ત્યાગ ...છે નરક, છે નરક તણી ... ૮૯
- ૧૦૬ મધુખિંદુ દષ્ટાંત ...વિહરમાન વીશે નમી ... ૯૦
- ૧૦૭ પડિકમવાની સજ્જાય ...વીર વાણી પ્રણમી ... ૯૩
- ૧૦૮ કઠિયારાનું દષ્ટાંત ...વીર જિણેશ્વર કહે ... ૯૪
- ૧૦૯ ધર્મદાસ સોહાગદેવી ...સુખકર પાર્શ્વ પદ નમી ... ૯૬

ગહુલી પ્રકરણ

- ૧૧૦ તીર્થકરના ગુણગ્રામ ...બેની ચોવીસે જિનેશ્વર ગાથું ... ૯૯
- ૧૧૧ વીસ વિહરમાન તીર્થકર...સીમંધર યુગમંદર સ્વામી ... ૧૦૦
- ૧૧૨ વીરના અગ્યાર ગણધરો...અગ્યારે ગણધર વીરના ... ૧૦૧
- ૧૧૩ સોળ સતી ...આહી ભરતની બેનડી ... ૧૦૨
- ૧૧૪ અરિહંતની સ્તુતિ ...પરમેષ્ઠી પદમાં આદિ ભણું ... ૧૦૩
- ૧૧૫ સિદ્ધની સ્તુતિ ...અષ્ટ કર્મને ક્ષય કરી ... ૧૦૩
- ૧૧૬ આચાર્યની સ્તુતિ ...હારે નમું ત્રીજે પદે ... ૧૦૪
- ૧૧૭ ઉપાધ્યાય સ્તુતિ ...ચોથે પદે ઉવજાયા ... ૧૦૫
- ૧૧૮ સાધુજીની સ્તુતિ ...આગમજ્ઞાને ઓપતા ... ૧૦૬

- ૧૧૯ પંચ પરમેષ્ઠી વિષે ...સહિયર જપિયે રે ...૧૦૭
- ૧૨૦ પંચ પરમેષ્ઠીને નમવા ...ખેલા નમું અરિહંત ...૧૦૭
- ૧૨૧ આચાર્યના ગુણ વિષે ...જીરે ભામિની ભણે ...૧૦૯
- ૧૨૨ આચાર્યજીના ગુણ વિષે...સજની ગચ્છપતિ ગાળે ...૧૧૧
- ૧૨૩ ચાર મંગલ વિષે ...ખેની ચારે મંગલ આજ ...૧૧૨
- ૧૨૪ સાચા સંતની પિછાન ...સાચા સંતો તરે ...૧૧૩
- ૧૨૫ ગુરૂની ઓળખાણ ...ગુરૂ ત્યાગી મળે ...૧૧૪
- ૧૨૬ શુદ્ધ ગુરૂની પિછાન ...ગુરૂ બોધે મન સ્થિર કરી ...૧૧૪
- ૧૨૭ સાધુજીના ૨૭ ગુણ ...આદિ નમું અરિહંતને ...૧૧૫
- ૧૨૮ સદ્ગુરૂના ગુણ ...બેની સૈયરો સાથે તું ચાલ ...૧૧૬
- ૧૨૯ મુનિ ગુણ ...માતા સરસ્વતીને હું વિનવું રે...૧૧૭
- ૧૩૦ ગુરૂ સ્તુતિ ...સખી સાંભળ વાત તું મારી...૧૧૮
- ૧૩૧ ગુણી ગુરૂ પાસે જવા ...હારે આવા ગુરૂરાજ પાસ ...૧૧૯
- ૧૩૨ સાધુજીના દર્શનથી લાભ...સહિયર જઈ એ રે ...૧૨૦
- ૧૩૩ મુનિના દર્શનથી લાભ ...ભવિયણ ગાવો રે ...૧૨૦
- ૧૩૪ વ્યાખ્યાનમાં ગાવા ...કર પુસ્તક મુખે મુહપતિ ...૧૨૨
- ૧૩૫ વાણીમહિમા ...જીરે ચાલો સજની ગુરૂમોક્ષમાં...૧૨૩
- ૧૩૬ વ્યાખ્યાન સાંભળવા જવા ...સૈયર મારી આજનો દિન...૧૨૫
- ૧૩૭ ગુરૂ ઉપદેશ વિષે ...જ્ઞાની ગુરૂરાજ બોધ સુણાવે ...૧૨૬
- ૧૩૮ મુનિરાજના ઉપદેશ વિષે ...ત્યાગી કવિરાજ
- ઉપદેશ આપે રે ...૧૨૭
- ૧૩૯ વ્યાખ્યાની મુનિના ગુણ ...ખેની ગુણવંતા મુનિરાજ...૧૨૮
- ૧૪૦ ગુરૂ સાહમે જવા વિષે ...ચાલો બેનો આજ ...૧૨૯
- ૧૪૧ સાધુજી પધારતાં ગાવાની...જીરે કંથપ્રત્યે રે કહે કામની...૧૩૦
- ૧૪૨ ગુરૂ સાહમા જતાં ગાવાની ...જ્ઞાની ગુરૂને જઈ વારણે ...૧૩૧
- ૧૪૩ ગુરૂ સાહમા જતાં ગાવાની ...ચાલોને ગુરૂજીને વાંદવા ...૧૩૨
- ૧૪૪ ગુરૂ પધારતી વખતે ગાવાની...ગામ નગર મહામંડલે ...૧૩૨

- ૧૪૫ દેશના દીધા બાદ ગાવાની...સજની આવી આનંદે ...૧૩૩
 ૧૪૬ ગુરુ ગામમાં પધારતાં ગાવા...બેની સદ્ગુરુ આવ્યા ...૧૩૬
 ૧૪૭ સદ્ગુરુને સ્થામાં જતાં ...ચાલો બેનો સામા જઈએ ...૧૩૭
 ૧૪૮ ગુરુ પધારવા વિષે વિનંતિ...ગુરુજી પધારો પુર માહરે ...૧૩૮
 ૧૪૯ ગુરુ પધારતી વખતે ...આજે હરખ વધામણાં ...૧૩૯
 ૧૫૦ ગુરુ પધારવાની વિનંતિ ...મુનિ અમ ગામ પધારી ...૧૩૯
 ૧૫૧ ગુરુદર્શન થતાં આનંદ ...આનંદનો નહિ પાર ...૧૪૦
 ૧૫૨ ગુરુને પધારવા ...પધારો ગુણીયલ શ્રી ગુરુરાજ ...૧૪૧
 ૧૫૩ ગુરુની પધરામણી થવા...આનંદ છે, આનંદ છે ...૧૪૧
 ૧૫૪ મુનિરાજના વિહાર વખતે...ગુરુજી આપ વિહારથી અમને...૧૪૨
 ૧૫૫ ગુરુ વિહારથી દિલગીરી...જીરે મારે ગુરુજી કરતા વિહાર...૧૪૨
 ૧૫૬ ગુરુ વિહાર કરી જતાં ...ગુરુજી મારા અમને ...૧૪૩
 ૧૫૭ ગુરુ ચોમાસું કરી

વિહાર કરે ત્યારે ...બેની વિહાર ગુરુનો ...૧૪૪

- ૧૫૮ દીક્ષાવખતે ગાવાના વાર ...હારે સખિ રવિએ ...૧૪૫
 ૧૫૯ પર્યુષણુ પર્વ વિશે ...પર્વ પર્યુષણુ શોભિતું ...૧૪૭
 ૧૬૦ પર્યુષણુ પર્વની કરણી ...આ પર્વ પર્યુષણુ શાશ્વતું...૧૪૮
 ૧૬૧ પર્યુષણુ પર્વનાં કર્તવ્યો ...કરી કલ્પ શ્રવણુ ...૧૪૯
 ૧૬૨ પર્યુષણુ પર્વની આરાધના ...પર્વ પર્યુષણુ રે આરાધો ...૧૪૯
 ૧૬૩ પર્યુષણુ માહાત્મ્ય ...હારે મારે પર્વ પર્યુષણુ ...૧૫૦
 ૧૬૪ પર્યુષણુ વિશે ...રૂડું પર્વ પર્યુષણુ આવીયું...૧૫૧
 ૧૬૫ પાંચ સમિતિની ગહુંલી ...ગુરુજી મારારે ઉતર્યા બાગમાં...૧૫૨
 ૧૬૬ ગુરુ સમીપે સ્તુતિ ...જૈન ધર્મ દિવાકર ...૧૫૩
 ૧૬૭ પ્રભુના નામની મહત્તા ...મારે સાચું ધન તો ...૧૫૩
 ૧૬૮ સાચા સાસરાની ઓળખાણુ...માજી હવે ન જઈશ ...૧૫૪
 ૧૬૯ શિયળ વિશે ...શીલ રતન જતને ...૧૫૫
 ૧૭૦ મહાવીરનું પાલણું ...પાલણું સાવ રે સોનાનું ...૧૫૬

- ૧૭૧ શ્રાવકધર્મ વિષે પંદર તિથિ...સખી પડવે પરમ ગુરુ ...૧૫૮
 ૧૭૨ વીર પ્રજ્ઞના સાત વાર ...સખી આદિ તે આદિત્ય ...૧૫૯

પરિશિષ્ટ પ્રકરણ

- ૧૭૩ દેવ મરણનાં ૧૦ ચિન્હ ...કરમાય કુલ માલ ...૧૬૦
 ૧૭૪ શ્રાવકના ૧૨૪ દોષ ...જ્ઞાનના આચાર આઠ ...૧૬૧
 ૧૭૫ ૧૮૨૪૧૨૦ મિચ્છામિ દુક્કડં...પાંચસો ત્રેસઠ બેદ ...૧૬૧
 ૧૭૬ ૨૩ વિષય તે ૨૫૨ વિકારા...સ્પર્શથી ચઢતી અક્ષે ...૧૬૨
 ૧૭૭ સાધુના ૮૬ અતિચારો ...જ્ઞાન ચૌદ શ્રદ્ધા પંચ ...૧૬૨
 ૧૭૮ આગલી ગતિથી આવેલા

- જીવોનાં ચિન્હો...કોધી બંધુ રંક ભંત ...૧૬૩
 ૧૭૯ ૧૮ ભાર વનરૂપિ ...આડત્રીશ કોટી ...૧૬૩
 ૧૮૦ રાજ પુરો ક્યાં થાય ...સુધર્મે છે એક રાજ ...૧૬૪
 ૧૮૧ રાજનું પ્રમાણ ...આડત્રીશ કોટિ લક્ષ ...૧૬૪
 ૧૮૨ વરના દોષો ...હીન કુલ જાતિ ભોભી ...૧૬૪
 ૧૮૩ કન્યાના ગુણો ...સમ જાતિ કુલ ધર્મ ...૧૬૫
 ૧૮૪ પુણ્યનાં ફળ પામવા ...મનુષ્ય સુજાતિ કુલ ...૧૬૫
 ૧૮૫ પ્રકૃતિ ન બદલાય વિષે ...ચંદ્રથી ચક્રવી દુઃખ ...૧૬૬
 ૧૮૬ આઠ અવગુણી એકલ

- વિહારી થાય ...આઠ અવગુણુ ધારી ...૧૬૬
 ૧૮૭ ચ્હામાં રહેલા દોષો ...ટેનીક એસીડ ઝેર ...૧૬૭
 ૧૮૮ કુલ કોટીની સંખ્યા ...એકેન્દ્રિય પંચ ક્રમે ...૧૬૮
 ૧૮૯ દેવકૃત સમવસરણુ

- કેટલું રહે ...આઠ દિન પક્ષ માસ ...૧૬૮

શ્રી વીર પદ્યાવલી

સ્તુતિ પ્રકરણ

૧ વીર પ્રભુની સ્તુતિ.

(પામરકો સંગ ત્યાગ-એ રાગ)

સિદ્ધાર્થ સુત વીર, ભજ મન સિદ્ધાર્થ સુત વીર. એ ટેક.
 પ્રભુ ભજતાં કાંઈ દામ ન બેસે (૨), તુટે કર્મ જંજીર. ભ૦ ૧
 દુઃખ દોહડા સવિ દૂર નાસે (૨), થાયે પાવન શરીર. ભ૦ ૨
 રિદ્ધિ સિદ્ધિ નિધિ સદા પામે (૨), નમે જળર અમીર. ભ૦ ૩
 દેવ દાનવ માનવ સેવે નિત (૨), પૂજય જગ જેમ પીર. ભ૦ ૪
 અક્ષય સુખ લહે વીર ભજનથી (૨), ભાંગે ભવની ભીર. ભ૦ ૫
 મસ્ત રહે જે વીર ભજનમાં (૨), તેને નમે મુનિ વીર. ભ૦ ૬

૨ વિહરમાન જિન સ્તુતિ.

(રાગ આશાગોડી.)

દર્શન દો ને આ વારી, દયાલુ પ્રભુ દર્શન દો ને આ વારી. એ ટેક.
 પ્રભુ જગતના નાથ તમે છો, લોક સ્વરૂપ રહ્યા ભાળી. દયા૦ ૧
 ઈંદ્રો થોસઠ ચરણકમલને, સેવે આનંદ અપારી. દયા૦ ૨
 મહાવિદેહમાં આપ બિરાજે, તારો નર ને નારી. દયા૦ ૩

વિહરમાન તુમ શરણે આબ્યાને, કરો આપ સમ ધારી. દયા૦ ૪
હાસ હૃદયમાં વાસ કરો વિભુ, વીરની અરજ સ્વીકારી. દયા૦ ૫

૩ પાર્શ્વ પ્રભુની સ્તુતિ.

(ચઉપ્પઠ)

પાર્શ્વ પારસ સમ સુખકારી, ઉદ્ધર્યાં બહુલાં નર નારી;
નાગ નાગણી બળતાં ઉગાર્યાં, ઇંદ્ર ઇંદ્રાણી પદ દઈ તાર્યાં. ૧
રાગ રોષ કરી સવિ દૂર, સાચા આપ થયા પ્રભુ શૂર;
ક્ષમા અનંત ધરી એક ચિત્તે, કષ્ટ કમઠનાં સહ્યાં સમ પ્રીતે. ૨
ઘનઘાતિ કર્મ ક્ષય કીધાં, નિજનંદ અખંડ સુખ લીધાં;
ચાર તીરથ સ્થાપ્યાં હિતકાર, દેવા અજરામર પદ સાર. ૩
હજારો સાધુઓ લઈ લાર, પ્રભુ ભાવે કીધો સંથાર;
વીર મુનિ ટાળી કર્મ રાશી, પ્રભુ થયા શિવપુર વાસી. ૪

૪ વીર પ્રભુની સ્તુતિ. (કચ્છી ભાષામાં.)

(કાશી-વાલા શ્રીમહાવીર, ખેતી રે અમને વાલા શ્રીમહાવીર—એ રાગ.)

ત્રશલા નંધન વીર, વઢો રે લાગે ત્રશલા નંધન વીર. એ ટેક.
ત્રે જુગજો તું સચ્ચો સાહેબ, તારી તું કજજે તીર. વ૦ ૧
દેવ દેવલા સુત મડે જગ, તું જગંધો અંધજો પીર. વ૦ ૨
સચ્ચો ધલે જો તોફે ભજે તેંજ, છોડીજો કર્મ જંજીર. વ૦ ૩
વીર મુનિ ચે વાણી લગે તોજી, જેડી મિશરી ખીર. વ૦ ૪

૫ પાંસઠિયા યંત્રયુક્ત ૨૪ તીર્થેકરની સ્તુતિ.

પાંસઠિયો યંત્ર

૨૨	૩	૯	૧૫	૧૬
૧૪	૨૦	૨૧	૨	૮
૧	૭	૧૩	૧૯	૨૫
૧૮	૨૪	૫	૬	૧૨
૧૦	૧૧	૧૭	૨૩	૪

(ક્રોધ ક્ષો પર્વત ધુધક્ષો રે લાલ—એ રાગ)

નેમ^{૨૨} જિનેશ્વર નિત્ય નમું રે લાલ,
 સંભવ^૩ સુવિધિનાથ^૯ રે ભવિક જન;
 ધર્મનાથે^{૧૫} ધર્મ સ્થાપિયો રે લાલ,
 શાંતિ^{૧૬} આપે શિવ સાથ રે, ભ૦
 ચોવીશે જિનવર ગાઈશું રે લાલ. એ ટેક. ૧
 અનંત^{૧૪} ને મુનિસુવ્રત^{૨૦} ભલા રે લાલ,
 નમિ^{૨૧} અજિત^૨ જિત્યા રાગ રે, ભ૦
 ચંદ્રપ્રભ^૮ ચંદ્ર સારિખા રે લાલ,
 આદિનાથ^૧ મહાભાગ રે, ભ૦ ચો. ૨
 સુપાશ્વ^૭ વિમલ^{૧૩} મહિ^{૧૯} વિભુ રે લાલ,
 પચ્ચીશ^{૨૫} ધનુષ્ય દેહમાન રે, ભ૦
 અરનાથ^{૧૮} વીર^{૨૪} વિતરાગજી રે લાલ,
 સુમતિનાથ^૫ સોને વાન રે, ભ૦ ચો. ૩
 પદ્મ^૬ ને વાસુપૂજ્ય^{૧૨} બારમા રે લાલ,
 શીતલ^{૧૦} શ્રેયાંસ^{૧૧} દેવ રે, ભ૦

કુંથુ^{૧૭} પાશ્વ^{૨૩} અભિનંદન^૪ પ્રભુ રે લાલ,
 એ ચોવીશીની કરું સેવ રે, ભ૦ ચો૦ ૪
 પાંસઠ યંત્રે જિનજી શુષ્યા રે લાલ,
 વિદ્યો દૂર પુલાય રે ભ૦
 વીર મુનિ જિનને સ્તવ્યા રે લાલ,
 ચડતી કલા નિત્ય થાય રે. ભ૦ ચો૦ ૫

૬ પંદરીયા યંત્ર યુક્ત નવ બલદેવની સ્તુતિ.

પંદરિયો યંત્ર

૪	૩	૮
૯	૫	૧
૨	૭	૬

(ચક્રિપદ.)

આનંદ નંદન વિજય નામ, અચલ સુદર્શન નવમા રામ;
 પદ્મ ભદ્ર સુભદ્ર સ્વપે કામ, ગયા મોક્ષ અંતિમ બ્રહ્મ ધામ. ૧
 જંબૂ ભરત હલધરનાં નામ, ત્રીજે અંગે દ્વાખ્યા વીર સ્વામ;
 પંદરા યંત્રે સ્તવે જન જેહ, વીર સુખ પામે નિત્ય તેહ. ૨

૭ ચોત્રીશા યંત્ર યુક્ત સોળ સતીની સ્તુતિ.

ચોત્રીશો યંત્ર

૯	૧૬	૨	૭
૬	૩	૧૩	૧૨
૧૫	૧૦	૮	૧
૪	૫	૧૧	૧૪

(ચૃત્રપદ)

શ્રીતાલ પદ્માવતી^{૧૧} સુંદરી^{૧૨} નામ, મૃગાવતી^{૧૩} કૌશલ્યા^{૧૪} શીલ ધામ;
ચંદનખાલા^{૧૫} હમચંતી^{૧૬} નાર, કુંતા^{૧૭} પ્રભાવતી^{૧૮} સુખકાર. ૧
સુભદ્રા^{૧૯} સુલસા^{૨૦} શીયલવાન, પ્રાદ્વી^{૨૧} રાજિમતી^{૨૨} મતિમાન;
દ્રૌપદી^{૨૩} શિવા^{૨૪} ચૂલા^{૨૫} ગુણધાર, ચૌત્રીશ યંત્ર નામે જયકાર. ૨
એ સતીઓનાં ભણતાં નામ, તેનાં નાસે સંકટનાં ઠામ;
વળી વિસ્તરે વિશ્વમાં મામ, વીર તેજું ધાર્યું થાય કામ. ૩

૮ ગુરુ ગુણ સ્તુતિ.

(રાગ-ધન્યાશ્રી)

નમન કરું આ વાર, ગુરુ મારા, નમન કરું આ વાર. એ ટેક.
પંચે મહાવ્રત સુધા ધરો છો, પાળો છો પંચાચાર. ગું ૧
પરિપહ છોતો ખાવીશ પ્રીતે, સમતાના ભંડાર. ગું ૨
પંચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિ સાધો, છકાય રક્ષા કરનાર. ગું ૩
નવ વાડે શીલ નિર્મલ પાળો, યતિ ધર્મ ધરનાર. ગું ૪
સત્યાવીશ મુનિગુણે શોભો, ઘણા જીવો તારનાર. ગું ૫
ગુણ અગણિત છે આપના સ્વામી, કહેતાં ન આવે પાર. ગું ૬
પૂજ્ય નથુજી સ્વામીને બાવે, વીર વંદે વારંવાર. ગું ૭

૯ ગુરુ મહિમા સ્તુતિ.

(અમારામાં અવગુણ રે, મારા ગુરુમાં ગુણ ઘણા રે જી-એ રામ.)
ગુરુ કહણીયું રે હયાસિંધુ સુખકરો રે જી,
ગુન્હા મારા માફ કરો મહારાજ. ગું એ ટેક.
ગુરુ શિરછત્ર રે ગુરુ મારા સાહેબો રે જી,
ગુરુ મારા ગરિબ તણા રે નિવાજ. ગું ૧

ગુરૂ મારા દિનકર રે ગુરૂ શશિના સમા રે જી,
 ગુરૂ જ્ઞાન તેજ તણા રે અંબાર. ગું ૨
 ગુરૂ મારા પારસ રે ગુરૂ ચિંતામણિ રે જી,
 ગુરૂ મારાં હુઃખડાંના હરનાર. ગું ૩
 ગુરૂ સાચા તીરથ રે પાપ ધોનાર છે રે જી,
 ગુરૂ મારા શાંતિ તણા કરનાર. ગું ૪
 ગુરૂ ઇંદ્ર સરિખા રે ગુરૂ પૂરા ન્યાયી છે રે જી,
 ગુરૂ સદા હિત તણા ધૃષ્ટિનાર. ગું ૫
 રતનત્રય દાતા રે ગુરૂ પરમેશ્વરા રે જી,
 ગુરૂ સત્ય માર્ગમાં લાવનાર. ગું ૬
 ગુરૂ સારથવાહ રે પહોંચાડે શિવપાટણે રે જી,
 ગુરૂ શિવ સુખના રે દેનાર. ગું ૭
 માત તાતથી અધિકા રે ગુરૂ કદ્યા શાસ્ત્રમાં રે જી,
 ગુરૂ ગુણ ગણતાં ન પામિયે પાર. ગું ૮
 વીર સુનિ ગાયા રે ગુરૂ ગુણ હોંસથી રે જી,
 મારે તો છે ગુરૂદેવનો આધાર. ગું ૯

આરતી પ્રકરણ.

૧૦ વીર પ્રભુની આરતી.

જય વીર જય વીર, વિશ્વ સકલના રાયા (૨);
 સર્વ જીવ સુખદાયા, સુરપતિ ગુણ ગાયા. જાં એ ટેક.
 સિદ્ધાર્થના નંદ, ત્રિશલના જયા (૨);
 કંચનવરણી કાયા, અઘહર જિનરાયા. જાં ૧

કરવા ધર્મવિકાસ, તજી જગત માયા (૨);
 સંયમે ચિત્ત ઠાયા, સહી સંકટ કાયા. જ૦ ૨
 પામી કેવલ જ્ઞાન, જગ ભાવો માખ્યા (૨);
 ચાર તીરથને સ્થાખ્યાં, જ્ઞાન દાન આખ્યાં. જ૦ ૩
 નિર્ગ્રંથમાં આદિ નિર્ગ્રંથ, છે ગૌતમ કરુણાલા (૨);
 સાધવી ચંદનખાલા, ગુણ ગણની માલા. જ૦ ૪
 શ્રાદ્ધમાં આદિ શંખ, પહેલાં સુલસા ખાઈ (૨);
 શ્રદ્ધા પ્રશંસી સાંઈ, સલા વિચમાંઈ. જ૦ ૫
 વિચરી દેશ વિદેશ, ભવ્ય જીવો તાર્યાં (૨);
 અધમને ઉદ્ધાર્યાં, કાર્ય તેનાં સાર્યાં. જ૦ ૬
 વીર મુનિ વીર આરતી, જે ભાવે ભણુશે (૨);
 ગુણી જીવ તે બનશે, કર્મ સકલ હણુશે. જ૦ ૭

૧૧ વીર પ્રભુની ખીજ આરતી.

જય વીર જય મહાવીર, જય ત્રિશલાના જાયા (૨);
 સિદ્ધાર્થ કુલદીપક, અઘહર જિનરાયા. જયવીર. ૧
 સોવન વાન શરીર, સિંહ લંચન સ્વામી (૨);
 ભાલે ભામંડલ ઓપે, અનંત ગુણધામી. જ૦ ૨
 નિર્વંધ ઘો ઉપદેશ, દ્વાદશ ગુણ ગાજે (૨);
 ગૌતમ ગણી રહે પાસે, અતિશય ચોત્રીશ રાજે. જ૦ ૩
 ક્રોટી રહે સુર સાથ, ઈંદ્ર સેવે ચરણા (૨);
 ભાવે ભજતાં તેનાં, ટળે જનમ મરણા. જ૦ ૪
 અધમ ઉદ્ધારણ નાથ, શિવપુર સુખદાયક (૨);
 અજરામર પદ લેવા, નમો વીર નાયક. જ૦ ૫

૧૨ પાર્શ્વ પ્રભુની આરતી.

જય પારસ જગનાથ, જય પાર્શ્વનાથ (૨);
 શિવપદ દાયક આથ, વંદું જોડી હાથ. જ૦ એ ટેક.
 અશ્વસેન નૃપનંદ, વામાના જાયા (૨);
 કૃષ્ણ મણિ મંડિત કાયા, નીલ વરણ છાયા. જ૦ ૧
 નવકર શોભિત દેહ, પ્રભાવતી સ્વામી (૨);
 ઇંદ્ર ચરણ તુમ પામી, સેવે શિર નામી. જ૦ ૨
 બાલ વયે બલવંત, નાગ નાગણી બળતાં (૨);
 કાષ્ઠી લેઈ જળતાં, પંચ પદ દિયાં મરતાં. જ૦ ૩
 થયા પદ્માવતી ધરણેંદ્ર, સંઘ રક્ષણ કરતા (૨);
 ધ્યાન જે આપનું ધરતા, દુઃખ તેહનાં હરતા. જ૦ ૪
 આપી વરસી દાન, લોચ કયોં હાથે (૨);
 સંયમ લઈ જગનાથે, લડયા કર્મ સાથે. જ૦ ૫
 આઠ કર્મ કરી દૂર, શાશ્વત સુખ પામ્યા (૨);
 જન્મ મરણને વામ્યા, શિવ સુખમાં જામ્યા. જ૦ ૬
 વીર મુનિ જિન આરતી, મહા મંગલદાઈ (૨);
 હર્ષ ધરી ઉર માંઈ, ગાવો નિત્ય બાઈ. જ૦ ૭

૧૩ પંચ પરમેષ્ઠીની આરતી.

જય દેવ જય દેવ, જય જગપતિ દેવા (૨);
 હું કરું તમારી સેવા, પંચમી ગતિ લેવા. જ૦ એ ટેક.
 દ્વાદશ ગુણે અરિહંત, જયવંતા સ્વામી (૨);
 મોક્ષ જવાના કામી, વંદું શિર નામી. જ૦ ૧

બીજે નમું સિદ્ધ દેવ, લેહ પંદરે સિદ્ધા (૨);
 આઠ પ્રગટ ગુણ કીધા, શાશ્વત સુખ લીધાં. જ૦ ૨
 ત્રીજે નમું આચાર્ય, છત્રીશ ગુણધારી (૨);
 ગચ્છનાયક હિતકારી, આપે મતિ સારી. જ૦ ૩
 ચોથે નમું ઉવજ્જાય, પચ્ચીશ ગુણ ધરતા (૨);
 આગમ વેણુ ઉચ્ચરતા, મોહ માન હરતા. જ૦ ૪
 પંચમે નમું મુનિરાય, ચરણ કરણ ધારી (૨);
 સત્યાવીશ ગુણ ભારી, ધ્યાનમાં રહે ભરી. જ૦ ૫
 પદ પરમેષ્ઠી પંચ, ગુણ એકસો આઠ (૨);
 ભણતાં એહનો પાઠ, પામે સુખ ઠાઠ. જ૦ ૬
 વીર મુનિ નવકારની, આરતી જે ગાથે (૨);
 તેનાં પાતિક નાસે, જાવે શિવવાસે. જ૦ ૭

૧૪ ચોવીશ જિન આરતી.

જય ઇશ જય ઇશ, જય જિન ચોવીશ (૨);
 તજી રાગ ને રીસ, થયા જગદીશ. જ૦ એ ટેક.
 પહેલા ઋષભ^૧ જિણુંદ, અજિત^૨ સંભવ^૩ સ્વામી (૨);
 અભિનંદન^૪ ગુણધામી, સુમતિ^૫ કુમતિ વામી. જ૦ ૧
 પદ્મપ્રભ^૬ સુપાર્શ્વ^૭, ચંદ્રપ્રભ^૮ જયકારી (૨);
 સુવિધિ^૯ શીતલ^{૧૦} હિતકારી, શ્રેયાંસ^{૧૧} અધહારી. જ૦ ૨
 વાસુપૂજ્ય^{૧૨} વિમલનાથ, ^{૧૩} અનંત^{૧૪} ધર્મરાયા^{૧૫} (૨);
 શાંતિ^{૧૬} કુંથુ^{૧૭} સુખદાયા, અર^{૧૮} ઉરમાં ધ્યાયા. જ૦ ૩
 મલ્લિ^{૧૯} જિત્યા મોહમલ્લ, મનિસુવત^{૨૦} નાણી (૨);
 નમી^{૨૧} નેમ^{૨૨} ગુણ ખાણી, પાર્શ્વ^{૨૩} પુરિસાદાણી. જ૦ ૪

શાસનપતિ મહાવીર,^{૨૪} એ ચોવીશ અરિહંતા (૨);
 થયા પૂર્વે અનંતા, તે નમું ગુણવંતા. ૪૦ ૫
 ગણધર પૂર્વધારી, સાધુ થયા જેતા (૨);
 જિન આણ્યા શિર વહેતા, નમું ભાવે તેતા. ૪૦ ૬
 વીર મુનિ જિન આરતી, ભાવથી જે ગાશે (૨);
 પાપ જ તેનાં જાશે, અવિચલ પદ પાશે. ૪૦ ૭

૧૫ પંચ પરમેષ્ઠીની આરતી

(બેડલે બાર ધણો છે રાજ, વાતાં કેમ કરો છો—એ રાગ.)

કેવલ જ્ઞાન ને દર્શન પામી, ચઢવિહ ધર્મ પ્રકાશ્યો;
 બાર ગણે યુત તીર્થ સ્થાપી, મોક્ષ માર્ગ ચિત્ત વાસ્યો.
 વંદું પ્રેમ ધરીને હો રાજ, અરિહંતજી જયકારી. ૧
 આઠ કર્મ ક્ષય કરીને પામ્યા, ગુણ આઠે સુવિશાલ;
 લોકાત્રે પ્રભુ જઈને વસિયા, જોઈ રહ્યા જગ જ્યાલ.
 વંદું પ્રેમ ધરીને હો રાજ, સિદ્ધ પ્રભુ જયકારી. ૨
 છત્રીસ ગુણે સૂરિવર સોહે, ચોસઠ સંપદ ધારી;
 ગચ્છનાયક ભવ ત્રીજે પામે, મોક્ષ ગતિ સુખકારી.
 વંદું પ્રેમ ધરીને હો રાજ, આચારજી જયકારી. ૩
 પચ્ચીશ ગુણથી પૂરણ ભરિયા, સંઘ સકલ સુખદાઈ;
 ભણે ભણાવે ગચ્છ સુધારે, જ્ઞાન દર્શન ચિત્ત ઠાઈ.
 વંદું પ્રેમ ધરીને હો રાજ, પાઠકજી જયકારી. ૪
 પંચ મહાવ્રત સુધા પાળે, દૂષણ સઘળાં વારે;
 નિજાતમ પર આતમ તારે, ગુણ સત્યાવીશ ધારે.
 વંદું પ્રેમ ધરીને હો રાજ, સાધુ સકલ જયકારી. ૫

પંચ પરમેષી ભગવતી ધૂરે, ભાંખી શ્રીજિનરાયે;
 સ્વિ મંત્રમાં મંત્ર એ મહોટો, જપતાં પાપ પુલાયે.
 વંદું પ્રેમ ધરીને હો રાજ, પરમેષી સુખકારી. ૬
 ચિત્ત ચંચલતા મેલી ભાવે ને, જે પરમેષી ધ્યાશે;
વીર મુનિ કહે તે સુખ લેશે, શિવ પૂરિ આવાસે.
 વંદું પ્રેમ ધરીને હો રાજ, પરમેષી હિતકારી. ૭

૧૬ વીશ વિહરમાન જિન આરતી.

જય ઇશિ જય ઇશિ, વિહરમાન જિન વીશ;
 વંદું નામી શીશ, લેવા સુખ આશીશ. એ ટેક. જ૦
 પહિલા સીમંધર દેવ, બીજા યુગમંધર બાણું;
 ત્રીજા બાહુ વખાણું, ચોથા સુબાહુ ઉર આણું. જ૦ ૧
 પાંચમા સ્વામી સુજાત, છઠા સ્વયંપ્રભ દેવા;
 કરું ઋષભાનનની સેવા, અક્ષય ધામ લેવા. જ૦ ૨
 આઠમા અનંતવીર્ય, નવમા સુરપ્રભ સ્વામી;
 વિશાળપ્રભ ગુણધામી, વજ્રધર અંતર્યામી. જ૦ ૩
 બારમા ચંદ્રાનન દેવ, તેરમા ચંદ્રબાહુ જગ બહાલા;
 ભુજંગદેવ વિશાલા, કરે લોક અજવાળા. જ૦ ૪
 પંદરમા ઈશ્વરદેવ, નેમપ્રભ રવિ જેવા;
 વીરસેન વીર છે તેવા, વંદું દેવાધિદેવા. જ૦ ૫
 મહાભદ્ર ભદ્ર કરનાર, દેવજશ જશનામી;
 માહાવિદેહને પામી, થાશે શિવધામી. જ૦ ૬
 પ્રભુ તારી બહુ જીવ, મુક્તિ સુખ આપે;
વીર મુનિ તુમ બપે, આનંદ આનંદ બ્યાપે. જ૦ ૭

પ્રભાતી પ્રકરણ

૧૭ મહાવીર પ્રભાતી.

(દાલ તરવારની સોહિલી દોહિલી-એ રાગ.)

વીર જિનેશ્વરા પ્રણુત સુરેશ્વરા,
પ્રગટ થઈ દર્શ આપો જ આળે;
બાગતો દેવ જિનરાજ તું એક છો,
સેવિયે મોક્ષના હિત કાળે.

વી૦ ૧

કષ્ટ તેં કાપિયાં ચંદનખાલા તણાં,
બેડી તોડી પ્રસિદ્ધિ વધારી;
પ્રથમ આર્યાપદે તેહને સ્થાપી તેં,
ધારણા પાર તેની ઉતારી.

વી૦ ૨

કેાપિયો શક પર ચમર પાતાલથી,
ઉત્પત્યો ગ્રહગણ ભાગ કરતો;
પ્રથમ સુરલોકનાં દ્વાર બે કુટતાં,
ઉભો નિર્ભય થઈ ગર્વ ધરતો.

વી૦ ૩

ઈંદ્ર કેાપ્યો તદા વજ્ર ફેંક્યું મુદા,
તીવ્ર ભયભીત થઈ ચમર ચાલ્યો;
આવી તુજ ચરણનું શરણ લીધું યદા,
મરણભય તે ક્ષણે તેંજ ટાળ્યો.

વી૦ ૪

ચંડકૌશિક તણા કેાપ ઉત્કટ અતિ,
બાધ તિહાં પ્રભુ પાંઉ ધાર્યાં;
ઘોર પરિષદ સહી તારિયો તેં અહિં,
વિવિધ મરતા જીવો તેં ઉગાર્યાં.

વી૦ ૫

હુઃખીનાં હુઃખ તેં દૂર કીધાં ઘણાં,
રોગીઓને અરોગી બનાવ્યા;
પાપીનાં પાપ સંતાપ તેં ટાળિયાં,
કૂરના કુવિચારો મુકાવ્યા.

વી૦ ૬

હુર્ગતિ પડત કેઈ પ્રાણીને તારિયા,
વારિયા હુષ્ટ હુષ્કૃત્ય કરતા;
અધમને ઓધરી સદ્ગતે સ્થાપિયા,
ધ્યાનમાં જે તને નિત્ય ધરતા.

વી૦ ૭

રટન દિન રાત તો તાહરું હું કરું,
તુમ વિષુ અન્ય કોને ન ધ્યાઉં;
તાહરાં ચરણની સેવના બવોભવે,
વીર મુનિ કહે એ જ સ્હાઉં.

વી૦ ૮

૧૮ મહાવીર પ્રભાતી

રટણ કર વીરને કઠિણ કલિકાલમાં,
તેહ વિના અન્ય નથી તારનારો;
હેમવર્ણે વપુ સિંહ લગ્નન ઉરે,
સમ કર દેહ છે સૌમ્યકારો.

૨૦ ૧

રત્ન ચિંતામણિ છોડીને મૂરખા,
કાચમાં ક્યમ વસે મોહ તારો;
ઓઘ પુણ્યે પ્રભુ આજ તેં ઓળખ્યા,
સેવ કર છાંડી ખોટા વિચારો.
મોહમાં રડવડે કામમાં આથડે,
મુખ સંસારનાં બાણે સારાં;

૨૦ ૨

મૂઠ ! તુજ શિર પરે કાળ ગાળ રહ્યો,
 જાગીને મૂક તું કર્મભારા. ૨૦ ૩

પૂર્વનાં પાપથી બુદ્ધિ તારી ફરી,
 ધર્મને છોડી તું પાપે વળગ્યો;
 જૂઠ માયા કરે મોહ મમતા ધરે,
 દોષ દુર્ગુણ થકી થા તું અળગો. ૨૦ ૪

દ્રવ્ય દારા અને પુત્ર પુત્રી તણું,
 વીર સેવા વિના સુખ ખોટું;
 વીર પ્રભુ આપજો વીર મુનિને સદા,
 આપ ગુણ રમણનું સુખ મોટું. ૨૦ ૫

૧૯ મહાવીર પ્રભાતી

વીર વર નામનું સ્તવન કર પ્રાણિયા,
 ગૃહ સંસારનાં કામ છોડી;
 ફરી ફરી નહિ મળે જોગ આવો તુંને,
 સેવ તેથી એક ચિત્ત જોડી. ૧

વિષયની આશથી મોહના પાશથી,
 નારી નિરખી તેમાં શું મુંઝાણો;
 અમૃત છોડીને ઝેર જે નર પીયે,
 તે નર કેમ કહેવાય શાણો. ૨

કુટુંબ ધન કારણે કર્મ બાંધ્યાં ઘણાં,
 પાપ સંતાપ કરતાં ડર્યો ના,
 હાલ હવે શું થશે હે પ્રભુ ! માહરા,
 ધ્યાન તાઈ કદી મેં ધર્યું ના. ૩

પ્રપંચને પરહરી મોહ દૂરે કરી,
વીર વદ્ધમાન ભજ નિત્ય ખ્યારે !
વીર મુનિ કહે વીર વિભુ તણ,
અવરની સેવ કર તું ન ક્યારે.

વી૦ ૪

૨૦ મહાવીર પ્રભાતી

ભગ જિનેશ્વરા વીર પરમેશ્વરા,
ઈશ્વરા રહેમની દષ્ટિ કરશે;
ભક્ત તારે બની પ્રેમથી હું સ્તવું,
હવે મુજ દાદ પ્રભુ ! કાન ધરશે.

ભ૦ ૧

મોહે માચી રહ્યા દેવ દેવી કંઈ,
તેની સાથે નથી કામ મારે;
મોહ મારી કયો આતમા ઉજળો,
તેહ તારે અને દુઃખ વારે.

ભ૦ ૨

પાપી કેઈ તારિયા અધમ ઓધારિયા,
વારિયા દુર્ગતિ પડત સાંઈ;
રંકને તારવા કર્મ વિદારવા,
આવ તું આવ તું આજ આંઈ.

ભ૦ ૩

દેવ દેવી તણાં સુખ જાણું નહિ,
જાણું નહિ સ્વર્ગનું રાજ લેવા;
વિષયનાં સુખ તુજ પાસ માણું નહિ,
માણું તુજ ચરણમાં નિત્ય રહેવા.

ભ૦ ૪

વીર વિભુ તણી વાણી વિજ્યાતથી,
 જાગતો દેવ જગમાં કહાયો;
 દીનખંધુ તણી મહેર પામી અતિ,
 વીર સુનિ સદા સુખ પાયો.

જા૦ ૫

૨૧ મહાવીર પ્રભાતી

તારને કાશવા વીર સોહામણા,
 તુમ વિના બોધ કહો કોણુ દેશે;
 સંશયો ઉર તણા કોણુ નિવારશે,
 મન તણી વાત હવે કોણુ કેશે.

તા૦ ૧

એક જ્ઞાને કરી એક પ્રભુ તુંહી છો,
 અનેક પર જ્ઞાનથી અનેક તું છો;
 સર્વ માંહિ રહ્યો સર્વ બાહિર ખરો,
 શિવપુર વાસી પણ એ જ તું છો.

તા૦ ૨

સ્વર્ગ ને મૃત્યુ પાતાલ ત્રિલોકમાં,
 દેવ દાનવ સર્વિ ગુણુ ગાવે;
 ગણુધર સુનિ ઋષિ નરપતિ જન બધા,
 તે સહુ આપનું ધ્યાન ધ્યાવે.

તા૦ ૩

વીર વર્દ્ધમાન મહાવીર કેઈ રટે,
 અહીં શાસનપતિ જિન જપતા;
 જ્ઞાતનંદન અને શ્રમણુ ભગવાન બુદ્ધ,
 એહ નામે જનો આપ સ્તવતા.

તા૦ ૪

કેઈ પ્રતથી વળી કેઈ તપસ્યા થકી,
 કાઉસગ્ગ ધ્યાનમાં કેઈ કળવા;
 કેઈ ગાયન કરી જાપ કેઈ જપી,
 એમ મંથન કરે આપ મળવા. તા૦ ૫
 કેઈ ઉભા રહી કેઈ બેઠા વળી,
 કેઈ દઢાસને આપ જપતા;
 કેઈ ગિરિ મંદિરે કેઈ દરીમાં જઈ,
 કેઈ જંગલ વસી તાપ તપતા. તા૦ ૬
 સર્વનો તારક એક તું છો વિભુ,
 લીનતા તુજમાં છેક લાગે;
 ભક્તવચ્છલ પ્રભુ બિરૂદ ધરવા થકી,
 વીર મુનિ અચલ પદ એક માગે. તા૦ ૭

૨૨ મહાવીર પ્રભાતી.

(પદો રે પોપટ રાજા રામ નામ-એ રાગ).

ભજે રે તારક પ્રભુ વીરને, દાતા શિવપદ કેરો;
 ભાવે સમરણ કર્યા થકી, ટળે ચોરાશીનો ફેરો. ભ૦ ૧
 સિદ્ધાર્થ નૃપ ચંદલો, ત્રિશલાનો અંગજાત;
 વિશ્વભાનુ તું પ્રકટ થયો, હરવા ગાઢ મિથ્યાત. ભ૦ ૨
 મોહ મચ્છર માયા વળી, તજી લોભ ને ક્રોધ;
 નિદ્રા તાંદ્રા ઉડાડીને, કરીએ આતમશોધ. ભ૦ ૩
 અશુભ યોગ ત્રણ ટાળીને, વૃત્તિ ધરી એક ઠામ;
 વીર મુનિ કહે વીરના, ધ્યાને મળે શિવધામ. ભ૦ ૪

૨૩ પાર્શ્વનાથ પ્રભાતી.

પ્રગટ થા પાસજી નાથ ! કરૂણા કરી,
 તુમ વિના હુઃખડાં કેાણુ ટાળે ?
 લીડભંજન પ્રભો ! બિરૂદ છે તાહરું,
 તેથી સહુ જગત તુંને નિહાળે. પ્ર૦ ૧
 મોહની પ્રકૃતિઓ ભેર બહુલું કરી,
 હુશ્મન થઈ પડી મારી પુઠે;
 ચોરે ગુણ માલને હુઃખ દેઈ મહા,
 બાયે નાસી ત્વરા આપ ત્રુટે. પ્ર૦ ૨
 કર્મ આઠે મળી પહારવટું ખેલતાં,
 રાગ પદલીશ જખરો લુંટારો;
 આપ કરૂણા થકી સર્વ નાસી જશે,
 સૂર્યથી જેમ નાસે અંધારો. પ્ર૦ ૩
 બાપજી ! પાપ મેં પૂરણ કીધાં હશે,
 તે થકી હું રહ્યો આપ દૂરે;
 પાર્શ્વ સ્વામી મને પૂર્ણ ભાગ્યે મળ્યા,
 રાખ મુનિ વીરને શ્રીહજૂરે. પ્ર૦ ૪

૨૪ પાર્શ્વનાથ પ્રભાતી.

[વામા માતા પોતાના પુત્ર પાર્શ્વપ્રભુને જગાડતાં
 ભલામણ કરવા પ્રભાતી.]

(પઢો રે પોપટ રાજ રામનામ—એ રાગ.)

બગો રે પારસ મારા બાલુડા, વામા કહે સુણ વહાલા;
 ભોર ભયો રવિ ઉગિયો, ચોતરફ થયાં અજવાળાં. જા૦ ૧

ઘંટ વાગ્યા દેવાલયે, ગૌધણ ચરવાને જાય;
 મહી વલોવે માનુની, ઘંટીનાઢ સુણાય. જા૦ ૨
 સજી શણુગાર સન્નારીઓ, જલ ભરવાને સધાય;
 તારા સરિખાં ખાલુડાં, રમે છે ચિત્ત ચહાય. જા૦ ૩
 શ્રદ્ધાળુ મળીને સામટા, મુનિવંદને જાય;
 ભક્ત જનો ભાવે ભલા, પાઠ પ્રભુના રે ગાય. જા૦ ૪
 શૌચ કરે મારા મોહના, દહિ દુધ ભર્યાં કટોરા;
 સાથે પીઓ મિત્રો મળી, આંખ અંજલો આવી ઓરા. જા૦ ૫
 મૈના પોપટ મોરલા, ઘોડા ગજ ગાય હરણાં;
 રમો રૂડાં લઈ રમકડાં, પહેરો વસ્ત્ર ને ઘરણાં. જા૦ ૬
 વાટ જીવે તુજ તાતજી, મુખ જોવાને તલખે;
 તાત ચરણ પ્રીતે નમો, ખેસો ખોળામાં હરખે. જા૦ ૭
 માત તાત મનોરથો, પૂર્યાં શ્રી ભગવાન;
 વીર મુનિ પ્રહ પ્રગટતાં, ગાવો જિન ગુણ ગાન. જા૦ ૮

૨૫ નેમનાથ પ્રભાતી.

સાર કર શામલા નેમ દયાલવા,
 જાહવા ! તુજ વિના કેણુ તારે ?
 ભક્ત તારો ખની રાત દિવસ ભજું,
 ભક્તને આજ તું કયું વિસારે ? સા૦ ૧
 દુર્ગુણો છે ઘણા માહરા હે પ્રભો !
 તેહ ગણતાં નહિ પાર પામું;
 અવગુણો તાહરા મેં કયાં ઘડી ઘડી,
 નાથ ! જોજે નહિ તેહ સામું. સા૦ ૨

તપ કહિ ના તપ્યો જાપ તેમ ના જાપ્યો,
ભાવના શુભ ઉરથી ન ભાવી;
માઈ તાઈ કરી કર્મ બાંધ્યાં ઘણાં,
તન ધન કુટુંબમાં મોહ લાવી.

સાં ૩

ક્રિયા કરતાં પ્રભો ! પ્રમાદ મેં આચર્યો,
ઉપાધિના કામમાં સમય દીધો;
વ્રત મેં તાહરાં નાથ ! વિરાધિયાં,
વિનય વડીલો તણો નાંહી કીધો.

સાં ૪

તુમ વિના અવરની ભક્તિ મેં ના કરી,
સારમાં એટલું આપ માની;
વીર મુનિ ભવબ્રમણ દૂરે કરી,
આપજો અમરપુર રાજધાની.

સાં ૫

૨૬ ઉપદેશી પ્રભાતી.

પાછલી રાત ઘડી ચાર લઈ ઉઠવું,
સ્મરણ નવકારનું તરત કરવું;
નિંદ અળગી કરી બેસી પદ્માસને,
એક અરિહંતનું ધ્યાન ધરવું.
કૌણ છું હું અને સ્વરૂપ માઈ કયું,
કર્મ લાગ્યાં મને કેમ વાંસે;
જૂઠ પ્રપંચને સત્ય કેમ માનિયાં,
જીવન મારા તણું શું જ થાશે.
ભાવના બાર શુભ ભાવવી ભાવથી,
ચિંતવવા મનોરથ હિત આણી;

પાં ૧

પાં ૨

એકાંતમાં બ્રહ્મનું સ્વરૂપ વિચારવું,
ટાળવી મોહની દુઃખ ખાણી. પા૦ ૩

ચિત્તને સ્થિર કરી વડીલ વિનયી બની,
પ્રતિક્રમણ શાંતિથી નિત્ય કરવું;
દોષ સંભારી સંભારી નિવારવા,
આત્મ વિશુદ્ધિનું ધ્યાન ધરવું. પા૦ ૪

ગૃહસ્થીને નીતિના ધર્મ કરવા સદા,
સાધુને ઝીણવટે પાપ હરવું;
વીરના સ્વામીને સમરતાં સ્નેહથી,
ભવબ્રમણમાં નહિ થાય ફરવું. પા૦ ૫

૨૭ પ્રભુ પ્રત્યે અરજીની પ્રભાતી

કાપ પ્રભો ! મોહરાં કર્મબંધન બધાં,
મોહબંધન બધાં,
કર્મની જેલથી મુક્ત કરજે;
નાથજી ! આથ મેં તાહરી આહરી,
ભક્તિ મારી હવે ધ્યાન ધરજે. કા૦ ૧

ભક્તિ તારી વિના અનંત ભવ ભટકિયો,
નરક નિગોદમાં ખૂબ ભમિયો;
મોહને વશ પડી ચિહું ગતે આથક્યો,
ચોક ચોરાશીમાં નિત્ય રમિયો. કા૦ ૨

પુત્ર પુત્રી તણા પ્રેમમાં માચિયો,
નારીના પાશમાં નિત્ય ફસિયો;
સુખ મિથ્યા ભજી સેવ તારી તજી,
કામભોગે થયો ખૂબ રસિયો. કા૦ ૩

મૃત્યુભય અવગણી હું બન્યો કુશુંણી,
સદ્ગુણી ગુરુગુણ મેં ન ગાયા;
ગાનનાં તાનમાં નારીના ધ્યાનમાં,
એમ જાંબળમાં દિન ગુમાવ્યા.

કાં ૪

ભટકતાં ભટકતાં સદ્ગુરુ ભેટિયા,
ભક્તિનો પંથ તેણે બતાવ્યો;
કુબધા દૂરે કરી ભક્તિ તુમ આદરી,
ભણ્યું શુદ્ધ ધર્મમાં આજ આવ્યો.

કાં ૫

ભક્તિ રસ બસ થતાં ભૂખ તૃષા મટી,
દેહ મમતા બધી દૂર ભાગી;
વીર સુનિ ભક્તિથી વીરમાં લય થતાં,
અનહદ સુખ ત્યાં ભેળું ભાગી.

કાં ૬

૨૮ ઉપદેશી પ્રભાતી.

(પાશ સંખેશરા સાર કર સેવકા-એ રાગ.)

ભાગને જીવડા ! મોહનિદ્રા થકી,
કર્મ આઠે ચડી શિર ગાળે;
ગડગડે કાળની નોખતો મસ્તકે,
કેમ તું સુખથી ઉઘે આળે ?

બાં ૧

કર્મ સર્વે મળી સૈન્ય લેઈ ચડ્યાં,
દેહગઢ ભેને તારો ઘેરાયે;
ફાજ જરા તણી લૂટે ચિહ્નું કૌરથી,
યોવન રત્ન વેરાઈ બાયે.

બાં ૨

જ્ઞાન દર્શન તપ તેજ ઢાંકી બધું,
અજ્ઞાન અધિકારનું ભેર વ્યાપ્યું;
કર્મની આણુ ફેરે આત્મપ્રદેશ પર,
મોહ રાએ નિજ રાજ સ્થાપ્યું. જા૦ ૩

કર્મના બંધની જેલમાં જઈ પડ્યો,
સુખ બધું ત્યાં થયું ધૂળધાણી;
નરભવ રતનતુલ્ય એમ એળે ગયો,
વીર વાણી મુખે ના ઉચ્ચારી. જા૦ ૪

સુખ નિબનનંદનું અલગ કરી મૂરખા,
પુદ્ગલ સુખમાં ખૂબ ખેલ્યો;
નરક નિગોહ નર સુર તિર્યચના,
ભવબ્રમણમાં ધર્મ મેલ્યો. જા૦ ૫

સદ્ગુરૂ સંગથી અગમ સ્વરૂપને,
પ્રગટ કર ઉરમાં સમજ આણી;
વીર મુનિ વિશ્વની સર્વ દુખધા તણ,
રટણ કર વીરને ચિત્ત ઠાણી. જા૦ ૬

૨૯ સોળ સતી પ્રભાતી

(રાય રે સિદ્ધાર્થ ઘેર પટરાણી—એ રાગ.)

સદ્ગુરૂ શારદ નમન નમીને (૨), સોળે સતી ગાથું ભાવથી રે;
જેહુ ગાયાથી પાતિક જાય (૨), પામે સુખ તે પ્રભાવથી રે. ૧
પહેલાં છે પ્રાણી બીજાં છે સુંદરી (૨), ત્રીજાં ચંદનખાલાણ સતી રે;
ચોથાં રાજિમતી પાંચમાં દ્રોપદી (૨), છઠ્ઠાં કૌશલ્યાણ ગુણવતીરે. ૨

સાતમાં મૃગાવતી આઠમાં સુલસા (૨) નવમાં સીતાજી પવિત્ર મતિરે;
દશમાં સુભદ્રાએ પોળ ઉઘાડી (૨), અગ્યારમાં શિવાદેવી શીલવતીરે. ૩
બારમાં કુંતાજી તેરમાં દમયંતી (૨), પુષ્પચૂલા ચઉદમાં કહ્યારે;
પંદરમાં પ્રભાવતી શીલ ગુણધારી (૨),

સોળમાં પદ્માવતી સતી લહ્યારે. ૪
સોળે સતીઓ શાસ્ત્રમાં ચાલી (૨), શ્વસુર પિયર કુલ તારિયારે;
સંકટ સહીને શિયલ સાચવિયાં (૨), અનેક જીવોને ઉદ્ધારિયારે. ૫
વેણુલાં વાતાં સતી નામ લેતાં (૨), ભવ સંતતિ દૂરે ટળેરે;
વીર મુનિ કહે સતી ગુણ ગાતાં (૨), આપદા ટળી સંપદા મળેરે. ૬

૩૦ એક સખી બીજી સખીને નીતિના નિયમ સમજાવવા વિષે પ્રભાતી.

(પદો રે પોપટ રાગ રામનામ—એ રાગ.)

જાગ સખી ! હરખે હવે, ભજ ભગવંત ભયહરણા;
નિત્ય નિયમ વહેલાં કરી, જલ ગળતું લઈ ગળણાં. જા૦ ૧
પૂંજણી લઈ જતના વડે, પૂંજ વાસણ ને ચૂલા;
સુંવાળી સાવરણીએ, કાઢજે કચરા ને ધૂલા. જા૦ ૨
બળતણુ જોઈ ખંખેરીને, જોતાં વાપરજે વિચારી;
રસ ઔષધી શોધી સખી, જંતુ લેજે ઉગારી. જા૦ ૩
સાસુ સસરા વડીલને, પાય પ્રણમજે પહેલાં;
સંતદર્શન શાસ્ત્રશ્રવણુ, કરજે હરખેથી વહેલાં. જા૦ ૪
અતિથિ આંગણે આવતાં, આપી કરજે તું આહાર;
પશુ નોકર આશ્રિતની, લેજે રનેહે સંભાળ. જા૦ ૫

વીર સુનિ નરભવ લહી, કર સાર્થક અવતાર;
શ્વાસોશ્વાસે સમરજે, દીનખંધુ દીનાધાર.

જા૦ ૬

૩૧ ચાર મંગલ પ્રભાતી.

(રાગ કલ્યાણ.)

આજ હું તો પ્રેમ ધરીને, ગાઉં મંગલ ચાર રે; આ૦ એ ટેક.
પહેલું મંગલ અરિહંતકેરું, નામ સદા હિતકાર રે. આ૦ ૧
બીજું મંગલ સિદ્ધ પ્રભુનું, સમરણ પરમ સુખકાર રે. આ૦ ૨
ત્રીજું મંગલ સર્વ સાધુનું, તરણ તારણહાર રે. આ૦ ૩
ચોથું મંગલ પરમ ધર્મનું, શિવપુરનું દેનાર રે. આ૦ ૪
એ ચારે મંગલ સુખકર સુજને, હોજો વારંવાર રે. આ૦ ૫
વીર સુનિ વીર નમન કરીને, ગાયાં મંગલ ચાર રે. આ૦ ૬

નેમ રાજિમતી પ્રકરણ

૩૨ રાજિમતીના ગુણ વિષે

(ગુજરી સાહમી ઉભી નંદલાલ—એ રાગ.)

રાજીલ સતીઓ માંહિ શિરદાર,

રા૦ બાળપણેથી શીલધાર રે. રા૦ સ૦

રા૦ સત્ય પ્રેમની ધરનાર, રા૦ નેમ પૂર્વની નાર રે. રા૦ સ૦ ૧

રા૦ ધારણી સુતા સુકુમાલ, રા૦ ઉગ્રસેનની બાલ રે. રા૦ સ૦

રા૦ સાસર પિયર પ્રેમાળ, રા૦ અજવાળ્યું મોસાળરે. રા૦ સ૦ ૨

રા૦ તાર્યા માત ને તાત, રા૦ તાર્યા ભગિની ને ભ્રાત રે. રા૦ સ૦
 રા૦ તાર્યો સખીનો સાથ, રા૦ તાર્યો દેવર વિખ્યાતરે. રા૦ સ૦ ૩
 રા૦ સખીનો લેઈ પરિવાર, રા૦ ચઢ્યાં ગઢ ગિરનાર રે. રા૦ સ૦
 રા૦ સેસાજ વન મોઝાર, રા૦ લીધેછે સંજમ ભાર રે. રા૦ સ૦ ૪
 રા૦ તારી ઘણાં નરનાર, રા૦ પહોંચ્યાં છે શિવપુરદ્વાર રે. રા૦ સ૦
 રા૦ વીર મુનિ વારંવાર, રા૦ સ્તવે ઉગમતા વાર રે. રા૦ સ૦ ૫

૩૩ રાજિમતીએ રહનેમિને કરેલો બોધ.

(એ વ્રત જગમાં દીવો મેરે પ્યારે—એ રાગ.)

શીલવ્રતને મત ભાંગો મોરા દેવર, શીલવ્રતને મત ભાંગો. એ ટેક.
 કાળ અનંત રઅયો નિગોદે, અવ્રતપણાથી દુઃખમાં;
 કાળ અસંખ્ય પાંચે થાવરમાં, કાલ્યા ભવ તેં ભુખમાં. મો૦ ૧
 બી તિ ચઉ વિગલોદ્રિયપણામાં, ભવ ઘણા તેં કરિયા;
 છેદન લેદનની વેદનામાં, જન્મ મરણ તેં ધરિયાં. મો૦ ૨
 નરક માંહિ તો દુઃખ અનંતાં, પરમાધામીનાં સહિયાં;
 તિર્યંચ ભવમાં પરવશપણાથી, સંકટ ઘણાં તેં લહિયાં. મો૦ ૩
 નર ભવમાં તેં રોગ વિયોગનાં, દુઃખ દીઠાં બહુ ઝાઝાં;
 એમ ભવોભવ દુઃખ દેખીશ અધિકાં,
 જે મુકીશ શીલની માઝા. મો૦ ૪
 વ્રતભંગના દોષ છે મોટા, સકલ દર્શનમાં ભણિયા;
 એ વ્રત ભાંગ્યે સર્વ વ્રતો પણ, કહેવાઈશ તેને હણિયાં. મો૦ ૫
 શીવાદેવીના નંદન થઈને, વ્રતભંગ ન કરશો;
 સમુદ્રવિજય કુલ લજવાશે, જે કુશીલમાં ચિત્ત ધરશો. મો૦ ૬
 ભરયોવનમાં નેમ જિણુંદજી, મુજને છાંડી ચાલ્યા;
 દેવરિયા કુલ લજ્જા લોપી, જાશે દુર્ગતિમાં હાલ્યા. મો૦ ૭

શીલભંગથી ભવ બહુલા કરશે, શીલે તરશે ભવવારી;
 દેવરિયા ચાલે જિન પાસે, લેવા સંયમ હિતકારી. મોં ૮
 રહનેમિને સમજાવી રાજુલ, નેમ પાસે વ્રત લીધાં;
 કમં ખપાવી કેવલ પામી, શિવપુરમાં ગયાં સીધાં. મોં ૯
 સંવત ઓગણીસ ઇન્નુની સાલે, શ્રાવણ માસ ઉલ્હાસે;
 વીર મુનિ રાજુલ ગુણ ગાયા, બિહડા ગામ ચોમાસે. મોં ૧૦

૩૪ નેમ પ્રત્યે રાજિમતીની વિનંતિ.

શામળીયો રે શામળીયો, રાજુલ પુણ્યે મળીયો;
 નેમ મહા બળીઓ રે, બેની શામળીયો. ઓ ટેક.
 શાં, ત્રિલોકમાં નહિ એવો; પૂજનિક નેમ જોવો રે. બેં ૧
 શાં, ચોસઠ ઈંદ્રો આવે; શિશ નમાવે રે. બેં ૨
 શાં, જાદવ કુલનો હીરો; સખલ સધીરો રે. બેં ૩
 શાં, પશુઓ પર કરી દયા; મુને મૂકી ગયા રે. બેં ૪
 શાં, રાંક ઉપર કરી રીસ; થઈ જગદીશ રે. બેં ૫
 શાં, દયાના થઈ દરીઆ; કેમ નિકરીઆ રે. બેં ૬
 શાં, જોતી રહું હું વાટ; કરતી ઉચાટ રે. બેં ૭
 શાં, અરણ્ય ઉર નવ ધારી; તણ નિરાધારી રે. બેં ૮
 શાં, કંઈ ન હું અન્ય સ્વામી; મળ્યા અંતરજામી રે. બેં ૯
 શાં, આઠે ભવ રહી સાથ; હવે ન છોડું હાથ રે. બેં ૧૦
 શાં, સહસ્ર નરની સાથે; લીધી દીક્ષા જગનાથે રે. બેં ૧૧
 શાં, બેઠા જઈ ગિરનાર; સ્થાપ્યા સંઘ ચાર રે. બેં ૧૨
 શાં, સાતસો સાહેલી; વેશ ખેરી ભેળી રે. બેં ૧૩
 શાં, દેવરને સમજાવી; પિયુ પાસે આવી રે. બેં ૧૪

શા૦, સંજમ લીધો પ્રભુ હાથે; સતી સખીઓ સાથે રે. એ૦ ૧૫
 શા૦, શિવનગરીમાં જહેલી, પહોંચી પિયુ જહેલી રે. એ૦ ૧૬
 શા૦, વીર મુનિ ગાય રંગે; ગુલાબ બંધુ સંગે રે. એ૦ ૧૭

૩૫ રહનેમિ પ્રત્યે રાજુલનો ઉપદેશ.

(શોકો ભોળવિયા મત ભૂલો—એ રાગ).

ગિરિગુફામાં રાજુલ પેઠી, લીનાં વસ્ત્રો સૂકવવા;
 શરીર પ્રકાશે રવિ જાણે ઉગ્યો, અંધકાર દૂર કરવા રે.
 મુનિવર સંજમમાં ચિત્ત આલો. ૧
 રહનેમિ ચિત્ત ચળિયું ભારી, રાજુલ સ્વપ્ન નિહાળી;
 ભોગ પ્રાર્થના કરવા લાગ્યો, મૂક્યો વૈરાગ્ય ઉલાળીરે. મુ૦ ૨
 શરીર સંકોચી દેવર જાણી, બોલે રાજુલ બાળા;
 મુનિમાર્ગ મૂકીને દેવરિયા, મ કર વિષયના ચાળારે. મુ૦ ૩
 ગજ અંબાડી મૂકી એ સંયમ, વિષય ગદંભે મત બેસો;
 ચિંતામણિ તજી મુનિમાર્ગ, કાચ કરમાં કેમ લેશેરે. મુ૦ ૪
 નારી તનડું નરક ભરેલું, મલ મૂત્રની ખાણી;
 હાડપિંજરને ચર્મે વિંટેલું, શું ચાહે થઈ નાણીરે. મુ૦ ૫
 તુજ બંધવે વમન કરેલી, શ્વાન ન થા તું ખાવા;
 અગંધન અહિ મરણને વંચે, ઝેર ન વંચે લેવારે. મુ૦ ૬
 પરત્રિય ભોગથી જાઈશ નરકે, એથી ભલું તુજ મરવું;
 નેમ બંધવ પરે સંયમ પાળો, મ કર પાપકર્મ કરવું રે. મુ૦ ૭
 સતી વચને પ્રતિબોધ જ પામ્યો, મન મતાંગ વશ આણી;
 વીર મુનિ નેમ પાસે જઈને, લીધી દીક્ષા સુખ ખાણીરે. મુ૦ ૮

૩૬ નેમનાથ પ્રત્યે રાજુલની વિનંતિ.

(લેતા જાઓ રે શામળિયા બીડી પાનનકી,
બીડી પાનનકી રે દિલ જનનકી. શ્રેં એ રાગ.)

કે'તા જાઓ રે શામળિયા મુને કેમ તજ,
કેમ તજ પ્રિતમ પ્રેમ સજ. કે'ં એ ટેક.

ઘેલી બની દિન રાત ભમું છું,
પિઉ પિઉ પિઉ મુખે નામ ભજ. કે'ં ૧

સુતાં બેઠાં સદા ધ્યાન તમારું,
વિસારું નહિ ઘડી એક હજ. કે'ં ૨

બહાલે કર્યું તેલું મેં ન કરાયે,
મહારે પ્રેમ રાખ્યાની છે મરજ. કે'ં ૩

સાતસેં સખીઓ સાથે લઈને,
અહીં દીક્ષા મોહ માન તજ. કે'ં ૪

પિઉ ખેલાં ખેલાં ચી શિવપુરમાં,
ઉડાડી દઈને કર્મ રજ. કે'ં ૫

વીર મુનિ શિવ માગે પ્રભુ પાસે,
કરી ઘણી ઘણી અરજ. કે'ં ૬

૩૭ પ્રભુ નેમનાથ પ્રતિ સતી રાજુલના ઉદ્દગારો.

(મુને બારે લેતો જાને રાજ ભરથરી રે જ—એ રાગ.)

પંચ પરમેષી પદને નમી રે જ, પ્રણમી સદ્ગુરૂ પાય રે;

નેમ રાજુલ ગુણ ગાઈશું રે જ, હર્ષ ધરી મનમાંય રે.

મુને લારે લેતો જાને, મારા વાલહા રે જ. એ ટેક. ૧

જન જોડી નેમ પરણવા રે જી, આઁચા ઉઝસેન દરબાર રે;
કૃષ્ણ આદિ ભૂપતિ ઘણા રે જી, લઈ જાદવ પરિવાર રે.

મુ૦ ૨

દેવ દેવી જોવા આવિયાં રે જી, આઁચાં સવિ નર નાર રે;
ગજ અંખાડીએ શોભતા રે જી, નેમ ઈંદ્ર અનુહાર રે.

મુ૦ ૩

જોવા આવી બાળા ગોખમાં રે જી, નિરખી હરખી દેહાર રે;
સખીઓ ખીજવેવર શામળો રે જી, રાજુલ થાય રાજી અપાર રે.

મુ૦ ૪

તોરણે આવી રથ ફેરવ્યો રે જી, સુણી પશુડાંનો પોકાર રે;
પશુઓ છોડાવી ઘર આવિયા રે જી, લીધો સંજમ ભાર રે.

મુ૦ ૫

રાજુલ ઠહે પશુડાં પ્રત્યે રે જી, કર્યું તમે વૈરીનું કામ રે;
વિયોગ પડાવ્યો મારા સ્વામીનો રે જી, રહી મનની મનમાં હામ રે.

મુ૦ ૬

જૂઠા પડ્યા જોશ જોશીના રે જી, જૂઠાં થયાં ગીત ગાન રે;
જૂઠાં પડ્યાં મતો મેં કર્યાં રે જી, જૂઠાં પડ્યાં મંગલ નિશાન રે.

મુ૦ ૭

વાંક હતો સ્વામી માહરો રે જી, કહેવું હતું આવી પાસ રે;
વાંક વિના તજી ચાલિયા રે જી, કરી અધવિચ નિરાશ રે.

મુ૦ ૮

ભવ આઠે સાથે કર્યાં રે જી, નાથ નારી વ્યવહાર રે;
ઘડી ન જુદાં રહ્યાં આપણે રે જી, લ્યોને લક્ષમાં વિચાર રે.

મુ૦ ૯

જોગી થયો તો જોગણી બની રે જી, ખીજમત કરીશ રહી સાથ રે,
તુમ વિષુ ન ગમે સહિયરો રે જી, ન ગમે માત તાત બ્રાતરે.

મુ૦ ૧૦

નણ્દી મેંણાં ટોંણાં મારશે રે જી, ભાલી દેશે વેણુ પ્રહાર રે;
સખીઓ હસશે વાતવાતમાં રે જી, કર્મહીણી કહેશે સંસાર રે.

મુ૦ ૧૧

બળ્યાં આબૂષણો રત્ને જડ્યાં રે જી, બળ્યા સોળે શણુગાર રે;
બળ્યાં હીરચીર નવ રંગનાં રે જી, પતિવિણુ ભવ અંગાર રે.

મુ૦ ૧૨

બળ્યું માહેરં બાળાપણું રે જી, થયું યૌવન હુઃખદાય રે;
બળ્યું સવિ સુખ સંસારનું રે જી, પતિ વિણુ શૂન્ય ગણાય રે.

મુ૦ ૧૩

રાગી હું વૈરાગી નાહલો રે જી, હું મોહી નિર્મોહી નાથ રે;
મિથ્યા સુખ તજી દીક્ષા લજી રે જી, સદા રહું નાથની સાથ રે.

મુ૦ ૧૪

સાતસેં સાહેલી સાથે મળી રે જી, લીધો સંયમ ભાર રે;
નેમ વંદન તે ચાલિયાં રે જી, ચઢિયાં ગઢ ગિરનાર રે.

મુ૦ ૧૫

કર્મ બપાવી કેવલ લહી રે જી, પહોંચ્યાં મુક્તિ મોઝાર રે;
વીર મુનિ ગુણી ગુણુ સ્તવ્યા રે જી, થાયે જયજયકાર રે.

મુ૦ ૧૬

૩૮ નેમનાથ પરણ્યા વિના પાછા ફરતાં રાજિમતીનો વિલાપ

(ઓધાજી કો'ને રે માધા કો'ને—એ રાગ).

હલધર કો'ને રે ગિરધર કો'ને, શ્યો છે મારો દોષ ?
મારો બહાલોજી તોરણથી આવી વળ્યા રે. એ ટેક.

નેમ પ્રેમ બતાવી પાછા ક્યારે,
 અબક્ષા સાથે રે (૨) આવડો રથો રોષ ? મારો બહાં ૧
 બહાલા વાંક વિના મુને અવગણી રે,
 તરછોડી રે (૨) પાછી ન લીધી લાલ; માં ૦
 હારે નેમ વિના હું ઘેલી કંઈ રે,
 સુતાં બેઠાં રે (૨) બની હું બેહાલ. મારો બહાં ૨
 બહાલા ઉંચી ચડું ને નીચી ઉતરું રે,
 વાટ ભેતાં રે (૨) વિતાડું દિન રાત. માં ૦
 કાને છેલ છળીલે મુને છેતરી રે,
 કોની પાસે રે (૨) કહું દુઃખ કેરી વાત. મારો બહાં ૩
 નાથ વિના નેણે આંસુ ઝરે રે,
 ભીંબણાં રે (૨) નવરંગ ચીર. માં ૦
 તમે મહેર કરી પશુ ઉપરે રે,
 મારી સાથે રે (૨) બન્યા શું અધીર. મારો બહાં ૪
 વાલમ રાંક બાણી ન સંતાપિયે રે,
 આઠે ભવની રે (૨) રાખો તમે પ્રીત. માં ૦
 પ્રિતમ પ્રીત કરી પ્રીત તોડવી રે,
 ન ઘટે કરવી રે (૨) નાદાનોની રીત. મારો બહાં ૫
 મુજ સાથે પ્રેમ તુમ ના મળે રે,
 મારા ઉરમાં રે (૨) પ્રેમની ભરી ખાણ. માં ૦
 વર્ષી દાન દહં દીક્ષા ગ્રહી રે,
 ગિરનારે રે (૨) બેઠા ધરી ધ્યાન. મારો બહાં ૬
 કદી નેમ નગીનો ન વિસરે રે,
 તોરણે આવી રે (૨) જગાવી ગયો નેહ. માં ૦

કાના નાથે કરી તેમ નહિ કઈં રે,
 સાથે જઈશ રે (૨) ગિરિ વન ગેહ. મારો બહાં ૭
 નેમ રટન રટું દિન રાતમાં રે,
 જપું જપ રે (૨) જેમ સીતા રામ. માં
 વીર મુનિ રાજુલ સંજમ લહી રે,
 પિઉ પહેલાં રે (૨) પહોંચ્યાં શિવ ધામ. મારો બહાં ૮

૩૯ નેમ પ્રભુ પ્રત્યે રાજિમતીનો પોકાર.

(ગરબીનો રાગ.)

નેમ નગીના રે રથડા વાળો પ્રિતમજી,
 રોતાં કહે રાજુલ નાર પ્રેમે બાળો. પ્રિં ૧
 આઠે ભવમાં રે રહી છું સાથે,
 નાથ હવે તુમ સાથ મૂકું ન હાથે. પ્રિં ૨
 અંતર ઘટમાં રે રટના તારી,
 નિર્દય થઈ કેમ સ્વામ મુને વિસારી. પ્રિં ૩
 અબળા સાથે રે બળ શું બાંધો,
 રાંક ઉપર ફ્યો રોષ નેહ હવે સાંધો. પ્રિં ૪
 કરગરી કહું છું રે પરણવા ચાલો,
 મુજ મન છે બહુ હોંશ તુમ મન ઠાલો. પ્રિં ૫
 પશુઓ ઉગારી રે ગઢ ગિરનારે,
 શિવ રમણીને હેત સંયમ ધારે. પ્રિં ૬
 પ્રીતિ પૂર્વલી રે રાજુલે રાખી,
 લહી દીક્ષા પ્રભુ હાથ મુક્તિ મુખ ચાખી. પ્રિં ૭

વીર મુનિની રે વિનંતિ લીજે, પ્રિ૦
રાજુલ પ્રભુ સમ પ્રીત અમને દીજે. પ્રિ૦ ૮

૪૦ નેમ પ્રભુ પ્રત્યે રાજિમતીની અરણ.

(સદ્ગુરુ અરણે રે નમિયે—એ રાગ.)

નવલ સનેહી રે સ્વામી, રાજુલ અરજ કરે શિર નામી;
છેહ ન દેશો રે ખ્યારા, ભવોભવ સાથ રહીશ હું તારા. ન૦ ૧
રાત ને દિવસ રે વહાલા, વાટ જોઉં છું દીન દયાલા;
પશુડા જેવી રે મુજને, ન ગણી નેમ કહું શું તુજને. ન૦ ૨
કૂડ જ મૂલથી રે મનમાં, અધવિચ મેલી આલ્યા વનમાં;
હું ગોખે ઉભી રે જોતી, નેમજી છોડી ગયા રહી રોતી. ન૦ ૩
મુક્તિ ધૂતારી રે નારી, તેને તમે કરી અતિ ખ્યારી;
આઠે ભવનો રે પ્રેમ, તજીને સંજમ લ્યો છો કેમ ? ન૦ ૪
પ્રીતિ ન છોડું રે વહાલા, શ્વાસોશ્વાસે જપુ તુમ માળા;
સાતસેં સાહેલી રે સંગે, રાજુલે દીક્ષા લીધી ઉચ્છરંગે. ન૦ ૫
કેવલ પામી રે વહેલી, મુક્તિ ગઈ રાજુલ પિયુ પહેલી;
વીર મુનિ ભાવે રે વંદે, રાજુલ નેમ પ્રભુને આનંદે. ન૦ ૬

૪૧ રાજિમતી નેમને નિરખતાં હર્ષાય છે.

(આજે રસ્તે જતાં મુજને મળ્યો કાન કામણુગારો—એ રાગ.)

મારા ભાગ્યે મળ્યો મુજને વર નેમ મોહનગારો. એ ટેક.
ગજ પર હેમ અંખાડી ભારી, રત્ન હીરા મહિં અળકે;
શામળિયો વરણાગી ખેઠો, દેવ સ્વરૂપી જળકે. મા૦ ૧

આંખલડી અણિયાળી નિરખી, હરખી હું તો મટકે;
વઢન પુનમ પૂરણ જોતાં, મોહી કરને લટકે. માં ૨
મુગટ માંહિ મોહની રાખે, મોહની મુખમાં રાખે;
નેણ વેણમાં મોહની રાખે, મોહની અંગે આખે. માં ૩
જાત જાતનાં વાજાં વાગે, હરિ હલધર ચાલે આગે;
વીર મુનિ કહે પ્રભુ શામળિયો, મળે પૂરણ લાગ્યે. માં ૪

૪૨ રાજિમતી નેમની રાહ જોતાં નેમ પાછા વળે છે.

(નામની નામની નામની રે, મુને લાગી લગની પ્રભુ નામની—એ રાગ.)

નેમની નેમની નેમની રે,	
હું તો વાટ જોઉં છું પ્રભુ નેમની.	એ ટેક.
તોરણ આવી પ્રભુ રથડો વાળી,	
કરી દષ્ટિ પશુ પર રહેમની રે.	હું ૧
દાન અભય દઈ સંયમ લીધો,	
ધારી વૃત્તિ નિજ ક્ષેમની રે.	હું ૨
શ્યામ નગીનો મુજ મન લીનો,	
સાથ રહું હવે એમની રે.	હું ૩
સખીઓ સાથે સતી સંયમ લીધો,	
જ્ઞાનમાલા ખેરી હેમની રે.	હું ૪
વીર મુનિ કહે રાણુલે રાખી,	
પ્રીતિ અવિચલ પ્રેમની રે.	હું ૫

૪૩ નેમ રાજુલનો ગરબો.

(મા પાવા તે ગઢથી ઉતર્યા મહાકાળી રે—એ રાગ.)

- પ્રભુ તોરણથી પાછા વળ્યા-દયાલુ રે,
 દઈ પશુને અભયદાન-નેમજી કૃપાલુ રે. ૧
- છસેં નર સાથે મળી-થયા ત્યાગી રે,
 જઈ પહોંચ્યા ગઢ ગિરનાર-વિભુ વૈરાગી રે. ૨
- ચોપન દિન પ્રભુ તપ તપી-કેવલ પામી રે,
 સ્થાપ્યાં તીરથ ચાર-અંતરજામી રે. ૩
- રાજુલ નિર્મોહી બની-કરી લુચન રે,
 સતી લીધો સંયમ ભાર-કર્મ વિમુચન રે. ૪
- સેસા વને સતી સંચર્યા-પગપાળાં રે;
 સખી સાત સયા પરિવાર-ગુણ ગણ માળા રે. ૫
- નેમ જિણુંદને વાંદવા-જાય ભાવે રે,
 સવિ ચાલે હોડાહોડ-હર્ષ ન માવે રે. ૬
- ગાજે ગડુડુડુ અંબરે-મેહ કાળા રે,
 ચિહું દિશે ચમકે વીજ-પડે જલધારા રે. ૭
- વાયે વાયુ વેગથી-ઠંડ ભારી રે,
 થર થર ધુજે કાય-છુટે કંપારી રે. ૮
- વ્યાખું તિમિર વ્યોમમાં-નવિ સુજે રે,
 પગ પગ સહુ અથડાય-વારીથી ભીંજે રે. ૯
- ભીંજ્યો સતીનો કંચવો-વળી સાડી રે,
 ગભરાઈ જીવે ઠામ-આંખ ઉઘાડી રે. ૧૦
- શુક્રા નજરે ચડી એક-તેમાં સતી પેઠાં રે,
 ભીંજેલ સુકવવા ચીર-મુક્યાં હેઠાં રે. ૧૧

- તન કાંતિ તિમિર હરે-અંગ ઠાવ્યો રે,
થયો ઝળહળ પ્રકાશ-જાણે રવિ આવ્યો રે. ૧૨
- રહનેમિ સતી સ્વપ્ન-ભેતાં ચળિયો રે,
અંગોઅંગે વ્યાપ્યો કામ-કંદર્પે છળિયો રે. ૧૩
- કરે પ્રાર્થના ભોગની-આવી પાસે રે,
મુનિ સંયમ બૂદ્યો બાન-મોહ ઉલ્હાસે રે. ૧૪
- ભાભી મળ્યો ભોગ સંયોગ-એકાંત વિચારી રે,
ભલા ભોગવીયે ભોગ-જગા આ સારી રે. ૧૫
- માનવ યૌવન શરીરનો-લીજે લહાવો રે,
હું થઈ રહીશ તુમ દાસ-માનો કહું આવો રે. ૧૬
- રહનેમિનાં વેણુલાં-સતી સુણીને રે,
સંકેત્યાં નિજ અંગ-ભાઈ ગણીને રે. ૧૭
- કુલીન નરને એ બોલવું-નવિ છાજે રે,
કહેતાં વિષયનાં વેણુ-દેર ન લાજે રે. ૧૮
- વામ્યા આહારની વાંચના-કરે કુત્તા રે,
વમેલ સાથે ચહે ભોગ-જડશે જુત્તા રે. ૧૯
- અગંધન કુળના અહિ સમો-થા આજે રે,
નિડર થઈ કહે વેણુ-એક અવાજે રે. ૨૦
- શીલ ભાંગ્યે મરવું ભલું-તુજ સાઈ રે,
તું અધગ વિષ્ણુકુમાર-તેથી હું વાઈ રે. ૨૧
- કાલ અનંત સુખ ભોગવ્યાં-છણી જીવે રે,
તૃપ્તિ ન પામ્યો તોય-મોહ અજીવે રે. ૨૨
- સંયમ ભાંગતું પાપ-અનંતું જાણી રે,
વશ કરી આતમ ભાવ-સંવેગ આણી રે. ૨૩

શ્રી વીર પદાવલી

ગજ અંકુશે વશ બને-તેમ વશ આણ્યો રે, મુનિ લાગ્યા સાધવી પાય-દોષ મેં જાણ્યો રે.	૨૪
ખમો ખમો અપરાધ-સતીજી મારો રે, હવે જઈશ નેમની પાસ-કરવા નિસ્તારો રે.	૨૫
સતી સખી લહી સાથ-પ્રભુ પાસ આવી રે, પ્રણમી સંયમ લીધ-ઉલટ ભાવ લાવી રે.	૨૬
ચાલીસ સહસ્રમાં મુખ્ય-શ્રમણી શૂરાં રે, જેણે તારી દુઃખિયા જીવ-કર્યાં સુખી પૂરા રે.	૨૭
સંયમ પાળી નિર્મળું-પિઉ પહેલાં રે, પહોંચ્યાં મુક્તિ મોઝાર-લહ્યાં મુખ વહેલાં રે.	૨૮
વીર મુનિ બણે રંગથી-થાઓ એવા રે, તો ટળે કરેલાં પાપ-મળે શિવ મેવા રે.	૨૯
ઓગણીસેં ચોરાણુંનો-માસ આસુ રે, રહી ગુલાબ બંધુ સંઘાત-ગુંદાલે ચોમાસું રે.	૩૦

ચંદનખાળા સતી પ્રકરણ

૪૪ ચંદનખાળાની વીર પ્રત્યે વિનંતિ.

(દાસ પર દયા લાવો રે—એ રાગ)

વીર પ્રભુ ઝટ આવો રે, મારી ઝુંપડીએ (મારી મહુલીએ); વીં
મુને કર્મ અરિથી બચાવો રે. મારીં વીં એ ટેક.
દુઃખિયારી છું ખાળા, મેં કર્મ કર્યાં કેઈ કાળાં;
ત્રિવિધ તાપ શમાવો રે. માં વીં ૧

ત્રણ દિવસની હું ભૂખી, દઢ બંધને થઈ દુઃખી,
સુખ માર્ગ દર્શાવો રે. માં વીં ૨

મરી ગઈ માતૃ મારી, તાત બ્રાત ગયા કરી ન્યારી;
વીર અમૃત વરસાવો રે. માં વીં ૩

ઉચ્ચિ છે આભ મારે, સ્નેહી સગો ન કેા અત્યારે;
દયાળુ દયા દિલ લાવો રે. માં વીં ૪

અરણ સતીની માની, દીધાં છે દર્શન સ્વામી;
લાવ્યા વીર પ્રેમના ભાવો રે. માં વીં ૫

દાન દીધું સતી પ્રેમે, સુખ લહું વીરની રહેમે;
વીર મુનિ ઉર વીર આવો રે. માં વીં ૬

૪૫ ચંદનખાળાની વીર પ્રત્યે વિનંતિ.

(શું કહું કયની મારી હો નાથ—એ રાગ)

હૃદય મંદિરે પધારો હો વીર (૨),

મારા ત્રિવિધ તાપ નિવારો હો વીર. હૃદં એ ટેક.

ભટકી ભટકી ભવ અરણ્યમાં, આઠે કર્મે ઘેરાણી;

મે બંધને બંધાણી પ્રભુજી, ઢંડ ત્રણે ઢંડાણી હો વીર. હૃદં ૧

પાંચ ચોરથી હું પકડાણી, ચારે ચંડાલો નડિયા;

જ્ઞાન ખળનો લુંટવા મારો, વૈરી આવીને અડિયા હો વીર. હૃદં ૨

કરમાં કડી પડી પગમાં બેડી, ગાઢ બંધને બંધાણી;

અંતરબાહિર બંધનો કાપી, આપો સુખની ખાણી હો વીર. હૃદં ૩

ચંદનખાળાની અરણ સ્વીકારી, આવ્યા વીર કરૂણા આણી;

બાકુલા કર ગ્રહી કષ્ટ નિવારી, સોળ શણગારે સભાણી હો વીર. હૃદં ૪

ટાળી દુઃખ ને સુખ કરી વીર, થયા વસુધા વિહારી;
વીર મુનિ વીરવિભુની સંગે, પ્રગટ્યો સંવેગ અપારી હોવીર. ૬૦ ૫

૪૬ ચંદનખાળા રૂદન કરતાં વીરે દર્શન આપ્યાં તે વિષે
(વાટ જુએ છે મીરાં રાંકડી, ઉભી ઉભી વાટ જુએ છે મીરાં—એ રાગ)

વાટ જોઈ છું બહાલા વીરની,
વારી વારી વાટ જોઈ છું બહાલા વીરની. એ ટેક.
સુખ તો વિસાર્યા મેં તો જન્મોજનમનાં રે,
લગની લાગી છે મીન નીરની. વારી૦ ૧

દુઃખથી દબાણી નાણી પરવા મેં જગની રે,
નાણી પરવા મેં શરીરની. વારી૦ ૨

ચંદનખાળાને વીર દર્શન દેધને રે,
તોડી ભવ બેડી જંજીરની. વારી૦ ૩

વીર મુનિ નિત્ય જપજો ભાવથી રે,
માળા પ્રભુ મહાવીરની. વારી૦ ૪

૪૭ ચંદનખાળાના હાથે અભિગ્રહ પૂર્ણ થયા વિષે
(રાગ કલ્યાણ)

આજ પ્રભુ વીર પદાર્થો, સફલ થયો અવતાર રે. આ૦ એ ટેક.
ચંદનખાળા બાકુલા આપે, પ્રભુજી હાથ મોઝાર રે. આ૦ ૧
કર ગ્રહી પ્રભુ પારણું કીધું, પૂરી થઈ ટેક તિવાર રે. આ૦ ૨
સુવર્ણ રત્ન અંબરથી વરસે જ્યું આપાઠી જલધાર રે. આ૦ ૩
કડી બેડી બંધન સવિ ત્રુટયાં, થયા સોળે શણગાર રે. આ૦ ૪

દેવ દેવી સતી ગુણ ગાવે, વાગે હુંહુભી નાદ અપાર રે. આ૦ ૫
વીર મુનિ નિત્ય વીર વિભુને, વંદે છે વારંવાર રે. આ૦ ૬

૪૮ વીર પ્રભુ પ્રત્યે ચંદનખાળાએ હુઃખ સમયે
કરેલી વિનંતિ.

(ઝીણા ઝરમર વરસે મેલ, ભીંજે મારી ચુંદડલી—એ રાગ)
શીઘ્ર આવો પ્રાણ પ્રતિપાલ, ત્રુટે મારી બેડીઆં;
દયા લાવી દીન દયાળ, રાખો મુને નેડીઆં. એ ટેક.
આ સંસાર છે હુઃખહરીયો તેમાં, જીવડો ગોથાં ખાય રે;
જન્મ જરા ને મરણ નિવારી, કરો અમર જિનરાય રે. ત્રુ૦ ૧
વિનતિ સ્વીકારી વીર પધારી, દાન લીધું સતી હાથે રે;
પંચ દિવ્ય પ્રગથ્યાની સાથે, હુઃખ દૂર કર્યાં મારા નાથે રે. ત્રુ૦ ૨
રાજા પ્રજા સર્વ સ્તુતિ કરતાં, ધન્ય ધન્ય ચંદનખાળા રે;
સાધવી થઈને મુક્તિ પહોંચ્યાં, વીર નરયે મંગલ માળા રે. ત્રુ૦ ૩

૪૯ વીર પ્રભુ પ્રત્યે ચંદનખાળાની અરજ.

(ઉભી અરજ કરે છે મીરાં રામને રે—એ રાગ)

કરે વિનતિ ચંદનખાળા વીરને રે,
મારે ઘેર પધારો જીવન જગદાધાર. ક૦ એ ટેક.

સાખી

મૃગાવતી રાણી અને, મંત્રીત્રિયા ધરી ખ્યાર;
ધર્મી શેઠ શેઠાણીઓ, વિનતિ કરે અપાર.
દહાવી રહેમ નજર આ ગરીબ ખાળા ઉપરે રે,
આપો દર્શન પ્રભુજી હુઃખડાંના હરનાર. ક૦ ૧

સાખી

કોઈ વહોરાવે લાપશી, પેંડા મોહનથાળ;
 કોઈ વહોરાવે લાડવા, ઘત શાળ વળી દાળ.
 હું તો આપીશ લુખા બાકુલા પ્રભુ પ્રેમથી રે,
 તે વહોરો તો આવો પ્રભુજી મારે દ્વાર. કં ૨

સાખી

સોવન થાળ રત્ને જડિત, સુંદરીઓ લઈ હાથ;
 આપે બહુ વિધિએ કરી, મેવા પકવાન સાથ.
 મારી પાસ સામગ્રી તે માંહિલી એકે નથી રે,
 હું તો પરવશ પડેલી દુઃખિયારી છું બાળ. કં ૩

સાખી

સોળ શણગાર સજી કરી, પહેરી નવરંગ ચીર;
 ઉભી ઘેર ઘેર આંગણે, વાટ જોતી પ્રભુ વીર.
 હું તો બેઠી ઉદ્ભટ વેશે ઉંબરા વિચમાં રે,
 કરતી સમરણ પ્રભુજી શ્વાસોશ્વાસ મોઝાર. કં ૪

સાખી

મહોટાને મહોટા ગણે, એહ જગત વ્યવહાર;
 મહોટા છોટા સમ ગણે, એ વીતરાગ આચાર.
 કંઠે લાવી પારણું કરો મારા હાથથી રે,
 હું તો કરગરી અરજ કરું છું વારંવાર. કં ૫

સાખી

ઘર ઘર ફરતાં આવિયા, વીર પ્રભુ સતી દ્વાર;
 એક બોલ અપૂરણથી, પાછા વળ્યા તિથુ વાર.
 પૂર્વ પુણ્ય વિના દાન લાભ ક્યાંથી મળે રે,
 એમ ચિંતવતાં આંખે ચાલી આંસુ ધાર. કં ૬

સાખી

તેર બોલ પૂરણ લહી, ધર્યો આવી પ્રભુ હાથ;
બાકુલા બાળા કરથી ગ્રહી, પારણું કર્યું જગનાથ.
સાડીબાર કોડી સુવર્ણ વૃષ્ટિ તિહાં થઈ રે,
દેવ હુંહુભી વાગે દેવ કરે જયકાર. ૪૦ ૭

સાખી

સોળ શણગાર પૂરણ થયા, સતી શિર વાધ્યો વાન;
સુખ સઘળાં આવી મળ્યાં, જીવો પ્રભાવ એ દાન.
લીધી દીક્ષા સતીએ વીર પ્રભુના હાથથી રે,
થયાં સાધવી છત્રીસ સહસ્રમાં શિરદાર. ૪૦ ૮

સાખી

પાંચ માસ પચ્ચીશ દિને, થયું પારણું જિનરાય;
પ્રહ ઉગમતાં પ્રણમિયે, ભાવી ભાવ ચિત્ત લાય.
વીર મુનિ કહે આપો દીન મુપાત્રે પ્રેમથી રે,
દાન દીધાથી આવે ભવસાગરનો પાર. ૪૦ ૯

૫૦ ચંદનખાળાનું અક્રમ તપ.

(કર પ્રભુ સંધાતે દદ પ્રીતડી રે-એ રાગ)

બેઠી ચંદનખાળા ઉંખરે રહી રે, ધરી વીર તણું એક ધ્યાન;
કરો તપ અક્રમ ભવિ ભાવથી રે. એ ટેક.
જીખ હુઃખ સર્વને વિસરી રે, વિસાર્યું થયેલ અપમાન. ૪૦ ૧
કર ચરણ બંધન હુઃખ ના ગણે રે, ના ગણે પૂર્વનાં માન; ૪૦
માતતાતના પ્રેમને છોડિયારે, છોડ્યાં ગીત અને વળી ગાન. ૪૦
વીર વિભુથી મન લગાવિયું રે, ભૂલી સઘળું જગતનું બાન; ૪૦
તન મન વીરને અર્પિયાં રે, લાગી લગની એક તાન. ૪૦ ૩

વીર આવી સતી કરથી ગ્રહ્યાં રે, બાકુલાનાં શુદ્ધ દાન; કં
વીર મુનિ અદ્ભુત પ્રભાવથી રે, સતી પામ્યાં સુખ નિધાન. કં ૪

પ્રાર્થના પ્રકરણ

વીર પ્રત્યે સેવકની વિનંતિ.

(રાગ બિહાગ)

વીર તારા સેવકની લે સંભાળ, વિભુ બહાલા સેવકની લે સંભાળ;
રાત દિવસ તારું ધ્યાન ધરે તેને, સત્વર કર તું નિહાલ.

બલ બલ સત્વર કર તું નિહાલ. વીં એ ટેક.

હારે બં-ચંદનબાળાના બાકુલા લેઈ પ્રભુ, કાખ્યાં બંધન કષ્ટ;
સંયમ દેઈ સતી મૃગાવતીનાં, દુઃખ કર્યાં સવિ નષ્ટ.

બં (૨) વીં ૧

હારે બં-વિહાર કરતાં મહા અરણ્યમાં, ચંડકૌશિક મળ્યો નાગ;
પરિસહ સહી અહિ તારી તેનાં, ટાળ્યાં કર્મ અથાગ.

બં (૨) વીં ૨

હારે બં-આસ્રવમાં નિત્ય લીન રહેતો, મહાબલી શ્રેષ્ઠિક ભૂપ;
કૃપા કરી તેને નિજ પદ લીનો, દાખી સત્ય સ્વરૂપ.

બં (૨) વીં ૩

હારે બં-પાપી પાપ કરત કેઈ વાચાં, તાર્યા અધમ અપાર;
શુન્હા માફ કરીને આલો, વીર મુનિને શિવ દાર.

બં (૨) વીં ૪

પર પ્રભુ પ્રત્યે દાસની પ્રાર્થના.

(આંખ વિનાનું અંધારું રે—એ રાગ)

સ્હામું જીવો મારા સ્વામી રે, દયાના સિંધુ,
સ્હામું જીવો મારા સ્વામી;
આપ છો અંતરજામી રે, દયા૦ એ ટેક.
ભવ વનમાં ભટકાતો, ભવાબ્ધિમાં ગોથાં ખાતો;
માર્ગે લાવો ગુણધામી રે. દયા૦ ૧
ક્રોધ લોભ માન માયા, રહી અંતર ખાળે છે કાયા;
ત્રિતાપ હરો શિવગામી રે. દયા૦ ૨
મોહ લીલ મહા લુંટારો, લુંટે આત્મસંગ્રહ મારો;
ચડો બહારે બહુનામી રે. દયા૦ ૩
વીર વિનંતિ ઉર ધારી, દો કર્મશત્રુ સંહારી;
દ્યો જન્મ મરણથી ઉગારી રે. દયા૦ ૪

પર દાસની સહગતિની માગણી વિષે અરજી.

(શું કહું કયની મારી હો નાથ શું—એ રાગ)

શું થશે ગતિ હવે મારી હો વીર, શું૦
મેં કીધી ન ભક્તિ તુમારી હો વીર, શું થશે૦ એ ટેક
કામ ક્રોધ મદ મોહ વશ થઈ, ખેલ ખેલ્યા મેં અપારી;
માયા મહિલામાં મગ્ન બનીને, મલિનતા અંગ ધારી,
હો વીર, શું થશે૦ ૧
ઈંદ્રિયો તણા વિષયોની માંહિ, રાચી થયો હું વિકારી;
રાગે રૌપે જીવો સંહાર્યો, જૂઠ પ્રવૃત્તિ વધારી,
હો વીર. શું થશે૦ ૨

અહત્તમાં મેં દોષ ન જાણ્યો, પરત્રિયા કરી ખ્યારી;
પરિગ્રહમાંહિ મોહીત બનીને, કર્યા અકૃત્ય બહુ ભારી,
હો વીર, શું થશે૦ ૩

પ્રમાદમાં પરવશ પડીને, ધર્મને દીધો વિસારી;
માત તાત ત્રિયા સુત માટે, બાંધી કર્મની ભારી,
હો વીર. શું થશે૦ ૪

સંસારસુખ વશ અંધતા પામી, થયો હું અધમ વિહારી;
કેટલા દુર્ગુણ દાખું હું મારા, રાખી ન ઉગરવા બારી,
હો વીર. શું થશે૦ ૫

દયા કરી મુજ દોષ વિસારી, કણ્ણા રસ ભંડારી;
અધમ ઉદ્ધારક બિરૂદ સંભારી, વીર મુનિ દ્યો તારી,
હો વીર. શું થશે૦ ૬

૫૪ પ્રભુ પાસે ગુન્હાની માફી માગવા વિષે.

(ઉપર મુજબ રાગ.)

કર્મ કથની સુણો માહરી હો વીર (૨)
કહું આપ આગે વિસ્તારી, હો વીર. ક૦ એ ટેક.
કાળ અનંત કુકર્મથી રજાવ્યો, કરાલ નિગોહ મોઝારી;
મહા મોહનીય નિંદમાં સુતો, અજ્ઞાન રાત અંધારી,
હો વીર. ક૦ ૧

પૃથવી અપ તેઉ વાઉ વણુસઘના, ભવમાં ભટક્યો અપારી;
એદન ભેદન વેદન બહુલાં, મેં સદ્યાં વારંવારી,
હો વીર. ક૦ ૨

ત્રણ વિગલેંદ્રિય માંહિ પ્રભુજી, કર્યા ભવ ભયકારી;
ફરી ફરી પરહાથે મરાણો, સદ્યાં શીત તાપ બારી,
હો વીર. કં ૩

નરક ભવમાં કષ્ટ અનંતાં, અસહ્ય સહ્યા બહુ વારી;
તિર્યચ ભવમાં પરવશથી મેં, લોગવી વેદના અપારી,
હો વીર. કં ૪

દેવભવે થયો ભોગે ભિખારી, કર્યો ન ધર્મ લગારી;
પુણ્યયોગે નરભવ લહી મેં, દીધા આપ વિસારી,
હો વીર. કં ૫

અનંત દુર્ગુણ સ્હામું ન જોશો, દાસ દયા દિલ ધારી;
નાથ સાથ લઈ શિવ સમર્યો, વીર વિનંતિ સ્વીકારી,
હો વીર. કં ૬

પ્રભુપ્રાર્થના વિષે.

(રાગ દેશ.)

મારા નાથ વસ્યા છો છેટા, તોપણ તારજો રે;
પ્રભુ નિજનંદ સુખમાંહિ, મુને ન વિસારજો રે. માં એ ટેક.
રત્ન ત્રયથી દૂર રહ્યો છું, યતિધર્મ દશ ભૂલી ગયો છું;
વિનયથી ચૂક્યો છું, ચરણમાં ધારજો રે. માં ૧
માફ તાફ કરી કરી મેં મમતા, કદી ન ધારી ઉરમાં સમતા;
પાપકર્મ કરતાં, પ્રભુ મુને વારજો રે. માં ૨
માત તાત ત્રિયા સુત માટે, ચાલ્યો સદા અનીતિ વાટે;
પડ્યો છું અઘટ ઘાટે, નાથ ઉગારજો રે. માં ૩
અનંત અવગુણો છે વિભુ મારા, માફ કરી વરસો અમીધારા;
જન્મમરણના ફેરા, વીરના ટાળજો રે. માં ૪

૫૬ પ્રભુ પ્રત્યે સેવકની પ્રાર્થના.

(હવે મુને હરિ નામથી નેહ લાગ્યો—એ રાગ.)

વારે આવો બહાલા વીર ભવદુઃખ હરવા,
કરગરી ઉભો છું અરજ કરવા રે. વાં એ ટેક.

મોહ રાચે દળ સખળ લઈ મારો, લીધો આતમગદ ઘેરી;
સર્વ પ્રદેશ મારા કર્મે ભેળાણા, હું એકને મળ્યા બહુ વેરી રે.
વાં ૧

જ્ઞાન દર્શન ધન લુંટવા લાગ્યા રે, શક્તિ ન રહી હવે મારી;
નાથ ! હવે ઝટ સહાય કરો મારી, વીર મુનિને લ્યો ઉગારી રે.
વાં ૨

જૈન ભજન પ્રકરણ

૫૭ વીર મોક્ષ પધારતાં ગૌતમે કરેલો વિલાપ.

(પ્રભુ રસિયા ગિરધારી, બલિહારી સુંદર સ્યામ હો,
તજી અમને મથુરાના વાસી આવા ન બનીયેજી—એ રાગ.)

વીર બહાલા ગુણધારી દુઃખહારી જિનરાય હો,
તજી અમને મુગતિના વાસી અળગા ન કરીયેજી. એ ટેક.

પ્રભુદર્શનની લગની અમોને લાગી છે,
ફરે ન રહેશું થઈ વીર રાગી. જિં ૧

વાણી મુણવાના બહાલા ભણુકારા વાગે છે,
આપ વિના શૂન્ય શૂન્ય બધું લાગે. જિં ૨

પાવાપુરી તો હવે ખાવાને ધાયે છે,	
પ્રભુ ! વિરહ અમોથી ન સહેવાયે.	જિં ૩
પ્રશ્નો પુછીશું હવે અમો કેાની આગેળ,	
સંશયો પ્રભુ વિના કેાણુ ભાંગે.	જિં ૪
સાધુ સાધવી સવિ અણુમણુ ખેઠાંજી,	
વીર ! દર્શન ઘો તો થાય મન હેઠાં.	જિં ૫
શાસન તમારું નાથ ! અમોથી ન ચાલેજી,	
પાખંડીઓના ગર્વ હવે કેાણુ ગાળે ?	જિં ૬
મુક્તિ જાતાં રે મુને કેમ રાખ્યો દૂરેજી,	
આપે પ્રેમ લગાવ્યો સ્થાને ધૂરે.	જિં ૭
અવગુણુ મારા સાહમું કદીય ન જોશેજી,	
વીર ! પાસે ખોલાવી ઝટ લેશે.	જિં ૮
અનિત્ય ભાવના ભાવ્યે કેવળ પામ્યાજી,	
ઘાતિકમં સઘળાં વામ્યાં.	જિં ૯
ગૌતમ ગણધરની વિનતિ વીર મુનિ ગાઈજી,	
શુંઠાલા ચોમાસાની માંઈ.	જિં ૧૦

૫૮ મનુષ્યને ઉપાલંભ પદ.

(રાગ ધીરાની કાશીનો.)

મનખા દેહ પામી રે, કહે સાઈ શું કર્યું;
 વીરને વિસારી રે, સંસારમાં મનડું ઠર્યું. મનં એ ટેક.
 નરકમાં જમ મારતા ત્યારે, સંભારતો જગદીશ;
 મનુષ્ય ભવ પામું તો તેમાં, કહેશે તેમ કરીશ;
 ઇહાં આવી ભૂલ્યો રે, ત્રિયા દેખી દિલ કર્યું. મં ૧

પશુ ભવમાં તું પરવશ રહેતો, સહેતો બહુલાં હુઃખ;
 આજ પુણ્યે તું નરભવ પામ્યો, મળીયું સઘળું સુખ;
 ફોકટ સમય ગુમાવ્યો રે, ધર્મમાં મન ન ધર્યું. મં ૨
 કૂડ કપટ પ્રપંચ કર્યા બહુ, વળી હણ્યા પર પ્રાણ;
 વીર મુનિ કુકર્મ કર્યાથી, મળશે હુઃખની ખાણ;
 ચતુર ચાલ તું ચેતી રે, તો થાશે ધાર્યું કાર્ય કર્યું. મં ૩

પદ નાશવંત દેહ-પિંજર વિષે.

(જીનું તો થયું રે દેવળ જીનું તો થયું, મારો હંસલો નાનો ને
 દેવળ જીનું તો થયું—એ રાગ)

ખાલી તો થયું રે પિંજર ખાલી તો થયું,
 માંયલો હંસો જાતાં ને પિંજર ખાલી તો થયું. એ ટેક.
 આ તનડાને હંસા મેં તો મોજું મણાવી રે,
 પણ રોગેથી અંતે વિણસી ગયું. માંયલો હં ૦ ૧
 આતમસુખ લેવા માટે તપસ્યા ન કીધી રે,
 જીવ જાતાં પિંજર ઇલાં તો રહ્યું. માં ૦ ૨
 ત્રિયા સુત સાડ તેં તો પાપ જ કીધાં રે,
 પરભવે જાતાં સાથી કોઈ ન થયું. માં ૦ ૩
 કાયા માયાને જાણી હતી તેં આપણી રે,
 રત્ન ફેંકીને ઢેકું કરમાં ગ્રહ્યું. માં ૦ ૪
 ભવોભવ સંગી ધર્મ કરી લે તું હેજથી રે,
 વીર જાશે તેથી ભ્રમણ વહ્યું. માં ૦ ૫

૬૦ મહાવીર ભજવા વિષે.

(પરધરીએ જ મા રે કેદીની કહું છું કેડો મેલ,
પરનારી વિષડા માંહેલી વેલ રે. પર૦—એ રાગ).

- નરભવમાં આવી રે ભજ મહાવીર સાચા સેષુ,
અનેક અધમોને તાર્યા જેષુ રે. નર૦ એ ટેક.
- પર પુદ્ગલમાં પ્રાણી મસ્ત થઈ કાં માણે વાલા,
અધ કાં બને છે છતે નેષુ રે. ન૦ ૧
- સગાં ને સનેહી સાડ કર્મ શું બાંધે વાલા,
હુંટારા હુંટે છે દિન ને રેષુ રે. ન૦ ૨
- પરસ્ત્રી પેખીને પ્રાણી વિષયી કયાં બને વાલા,
પરનારી ઝેરીલી ખરી ડેષુ રે. ન૦ ૩
- વિભાવ તણ ને નિજ ભાવમાં રમજે વાલા,
ખુલશે અંતર કેરાં નેષુ રે. ન૦ ૪
- વીર મુનિની શીખ ઉરમાં ઉતારી વાલા,
ધરજે અંતરે વીરનાં વેષુ રે. ન૦ ૫

૬૧ કચ્છી ભાષામાં ઉપદેશી પદ.

(કાશી-વાલા શ્રી મહાવીર, બેની રે અમને વા૦—એ રાગ)

- કૂડો આએ રે સંસાર, ચેતો રે યારો ! કૂડો આએ રે સંસાર. એ ટેક.
- મા પેય તરિયા ધીઅ ને પુતર, મતલભજ મડે યાર. ચે૦ ૧
- ખેંજુ પીજુ મેં થીએ સૌ હોરા, કર્મ ન ગને કોઈ લગાર. ચે૦ ૨
- પાપ કયેમેં ન્યાર્યો ન પુઠિઆ, પોય જમ ઝલી દીધાં માર. ચે૦ ૩
- કાલ અચીને ચોટી જ લીધો જડે, ન છદાઈધો પરવાર. ચે૦ ૪
- વીર મુનિચે વીર ભજ ગન, (તો) થીધો તોજે નસતાર. ચે૦ ૫

૬૨ દેહની અનિત્યતા વિષે.

(ક્યા દેખે દર્પનમેં મુખડા (૨) રે જી—એ રાગ)

ક્યા ઘોવત તન જલસેં મનવા, (૨) રે જી;

ભર્યાં મલ અંતરમેં મનવા, (૨) રે જી. એ ટેક.

વીર્ય રૂધિરકા બન્યા પિંજરા, માંસ મૂત્ર મલ જમેં રે જી;
વામેં સુખ ક્યા માનત મૂરખ, ધર મમત નહિ તામેં મનવા,
ધર મમત નહિ તામેં રે જી. ક્યા ઘો ૧

વહે અશૂચી નવ રવિ દ્વારે, શૂચી લેશ નહિ તનમેં રે જી;
મળ્યો દેહ યહ પ્રભુ ભજનેકો, થા લીન પ્રભુ ભજનમેં મનવા,
થા લીન પ્રભુ ભજનમેં રે જી. ક્યા ૨

કાચ બર્તન સમ યહ હૈ કાયા, ફૂટ જાયગી છિનમેં રે જી;
વીર મુનિ કહે વીર ભજે શિવ-પાવેંગે એક દિનમેં રે જી,
ક્યા ૩

૬૩ દેહાભિમાન તજવા વિષે.

(રાગ ઉપર પ્રમાણે)

ક્યા મોહિત હો તનમેં મનવા (૨), રે જી;
અંત ખાખ બનેગી બનમેં મનવા (૨), રે જી. ક્યા ૦ એ ટેક
સ્નાન શૃંગાર કરત નિત્ય મૂરખ, ચાવત પાન વહનમેં રે જી;
તેલ કુલેલ અત્તર લગાવત,
મુખ દેખત દર્પનમેં મનવા (૨) રે જી. ક્યા ૦ ૧
માંસ રૂધિર મલ મૂત્ર ભરેલા, ક્યા રાચત ત્રિય તનમેં રે જી;
સડન પડન વિધ્વંસન કાયા,
નાશ હોત એક છિનમેં મનવા (૨), રે જી. ક્યા ૦ ૨

ભાંડ ભવાઈ સીનેમા નાટક, પેખત હરખત મનમેં રે જી;
 ચોરી જારી જુગારીસેં હોગા,
 વાસ નરક ભવનમેં મનવા (૨), રે જી. ક્યાં ૩
 પેખ રંકકો મનમેં હસતે, ધરત ગર્વ તું ધનમેં રે જી;
 કાલ બાજકી ઝપટ લગેગી,
 જાત ઉડ ગગનમેં મનવા (૨), રે જી. ક્યાં ૪
 ફિર મિલેગી ચહુ નહિ કાયા, કર લે ધર્મ જીવનમેં રે જી;
 વીર મુનિકી શીખ માન કર,
 ધર પ્રીત વીર વચનમેં મનવા (૨), રે જી. ક્યાં ૫

૬૪ સ્વાર્થી જગત વિષે.

(રાગ ઉપર મુજબ.)

જૂઠા જગત તમાસા ખ્યારે, જૂઠા જગત તમાસા રે જી. એ ટેક.
 માતપિતા મૃત બ્રાતા ભગની, મતલબકા સખ દાસા રે જી;
 ઉઠ ચલે સખ નિકટ સંબંધી,
 પડે ઉલટ જળ પાસા ખ્યારે (૨), રે જી. જૂં ૧
 યુવતી પ્રેમ ધરત નિજ પતિપેં, જળ પતિ પૂરત આશા રે જી;
 બિન મતલબ પતિ પ્રાણ હરત હે,
 કરત અન્યસેં હાસા ખ્યારે (૨), રે જી. જૂં ૨
 મનહર ત્રિયકે સાથ નિશદિન, કરત ભોગવિલાસા રે જી;
 રોગ મૃત્યુ વશ થાયે તબ પતિ,
 ધરત અન્ય ત્રિય ખ્યાસા ખ્યારે (૨), રે જી. જૂં ૩
 ગાય લેંસકો સ્વાર્થ લગી સખ, માલ ખિલાવત ખાસા રે જી;

ખંધ હોત જળ દૂધ મિષ્ટ તળ,
 ચારત નહિ કહ્યુ ઘાસા ખ્યારે (૨), રે જી. જૂં ૪
 જળ લગ તરૂં પહ્લવ પેખત, પંચી કરત નિવાસા રેજી;
 દાવાનલસેં દાહ દેખકર,
 છોડત છિનમેં વાસા ખ્યારે (૨), રે જી. જૂં ૫
 જહાં દેખું તહાં સ્વારથમય જગ, કૌન સ્વામી કૌન દાસા રેજી;
 વીર મુનિ નિત્ય વીર લજ્યાસેં,
 હોગા મોક્ષનિવાસા ખ્યારે (૨), રે જી જૂં ૬

૬૫ જીવોએ ગુરૂ પ્રત્યે અઠાર પાપની
 કરેલ આલોચણા વિષે.

(પાપ તાં પ્રકાશ જાડેજ, ધર્મ તારો સંભાળ રે;
 તારી ખેડલી જીડવા નહિ દઉં, જાડેજ રે, એમ તોરલ કે'છે-એ રાગ.)
 પાપ ગુન્હાઓ ત્યાગી જીવડલા, પ્રભુશરણે તું આવ રે;
 તારી ખેડલી જીડવા નહિ દિયે, જીવોને રે
 એમ ગુરૂજ કે' છે. એ ટેક.

કરી પહિંસા મેં અપાર ગુરૂજી, કરી હિંસા મેં અપારરે;
 કરૂણા કોઈ પર ના ધરી, ગુરૂજીને રે એમ જીવો કે'છે. ૧
 જૂઠું બોલ્યો દિનરાત ગુરૂજી, જૂઠું બોલ્યો દિનરાતરે;
 સત્યથી રહ્યો હું વેગજો, ગું ૨
 કરી ચોરી અગણિત ગુરૂજી, કરી ચોરી અગણિતરે;
 રાંક અનાથ મેં ના ગણ્યા, ગું ૩
 કરી પરનારી^૪ શું પ્રીત ગુરૂજી, કરી પરનારી શું પ્રીતરે;
 શીલ વ્રતને લઈ ખંડિયાં, ગું ૪

- ધન^૧ કારણ કર્યા પાપ ગુરૂજી, ધન કારણ કર્યા પાપરે;
અન્યાય કરી ધન મેળવ્યાં, ગુ૦ ૫
- ચાર ૯કષાય મહા કૂર ગુરૂજી, ચાર કષાય મહા કૂરરે;
વાર અનંતી આચર્યા, ગુ૦ ૬
- રાગ^{૧૦} દ્વેષ^{૧૧} વસી વાસ ગુરૂજી, રાગ દ્વેષ વસી વાસરે;
અઘોર ક્રમો કેઈ કર્યા, ગુ૦ ૭
- જમિન જોડે જર કાજ ગુરૂજી, જમિન જોડે જર કાજરે;
કલેશ^{૧૨} કરી બહુ જન હણ્યા, ગુ૦ ૮
- ગુણી શિર દીધાં ^{૧૩}આળ ગુરૂજી, ગુણી શિર દીધાં આળરે;
સાધુ સતી સંતાપિયાં, ગુ૦ ૯
- ચાડી^{૧૪} કરી અસમાન ગુરૂજી, ચાડી કરી અસમાનરે;
નિંદા^{૧૫} કરી ભારે થયો, ગુ૦ ૧૦
- ^{૧૬}રતિઅરતિનાં પાપ ગુરૂજી, રતિઅરતિનાં પાપરે;
^{૧૭}માયા મૃષા ભાલ્યો ધણું, ગુ૦ ૧૧
- રાખી ^{૧૮}મિથ્યા શલ્ય ગુરૂજી, રાખી મિથ્યા શલ્યરે;
સાતે વ્યસનો સેવિયાં, ગુ૦ ૧૨
- જોટલા અંગના રોમ ગુરૂજી, જોટલા અંગના રોમરે;
જોટલા દોષો મેં કર્યા, ગુ૦ ૧૩
- અધમ તણા કરૂણાળ ગુરૂજી, અધમ તણા કરૂણાળરે;
અમ સરિખાને તારજો, ગુ૦ ૧૪
- સર્વ ગુન્હા કરી માફ ગુરૂજી, સર્વ ગુન્હા કરી માફરે;
વીરને વીર પદ આપજો, ગુ૦ ૧૫

૬૬ ચાર ખ્યાલા.

[કોઈ સરલાત્માને ગુરૂએ ખ્યાલો પાચો તે બીજાને ધર્મના
ચાર ખ્યાલાનો બોધ કરે છે તે વિષે]

(ખ્યાલો અમને પાચો રે, ગુરૂએ મારે પ્રેમે કરી-એ રાગ.)

પિઆલો ગુરૂએ પાચો, ભૂખ તરસ સર્વે ટળી;
ઉરમાં હર્ષ ન માવેરે, રોમે રોમે શાંતિ વળી. પિં ૦ એ ટેક.
પહેલો ખ્યાલો જ્ઞાનનો, પાચો પ્રેમ ભરી;
અજ્ઞાન વહેમ સર્વે ટળ્યાં, ખૂલી ગઈ આતમ કળી;
સ્યાદ્વાદ નિક્ષેપ નય, ભણ્યા ભેદ વળી;
લોકાલોકના ભાવો રે, ભાળ્યા મેં તો જરા રે જરી. પિં ૦ ૧
બીજો ખ્યાલો પીતાં થકાં, થયો જ અંથીભેદ;
ભવ અનંતા ક્ષય થયા, ટળ્યો અંતરનો ખેદ;
અપૂર્વ શ્રદ્ધા પ્રગટયા થકી, થયો ઉર પ્રભોદ;
ભ્રમણા સર્વે ભાંગી રે, નિજનંદે વૃત્તિ ઠરી. પિં ૦ ૨
ત્રીજો ખ્યાલો ગુરૂએ દિયા, ચારિત્ર પંચ પ્રકાર;
આસવ કર્મ આવ્યા તણાં, થયાં બંધ સવિ દ્વાર;
જગજંજલ છુટી બધી, મટિયો મોહ વિકાર;
સ્વ રમણ સુખ માણ્યું રે, શમ રસ પાન કરી. પિં ૦ ૩
ચોથો ખ્યાલો તપ પાઈયો, બાહ્યાભ્યંતર બાર;
પ્રગટયો કર્મક્ષય થકી, ફેવલ જ્યોતિ અપાર;
અનંત સુખ અક્ષય પદે, સ્થિર થયા સુવિચાર;
વીર ગુરૂના બોધે રે, અનેક જીવો ગયા રે તરી. પિં ૦ ૪

૬૭ ધર્મ પર ચિત્ત લગાડવા વિષે.

(ચક્રપ્રધ.)

જેહવું તરસ્યું ચાહે છે પાણી, એહવું ધર્મે રાખે ચિત્ત બાણી.
એ ટેક.

જેહવી માતા રાખે પુત્રે પ્રીત, પનિહારી ઘટે રાખે ચિત્ત,
શશી સમુદ્રે રાખે જેવી મિત્ત, કમલે સૂર્ય રાખે જેવી રીત.
ચંદ્રે કુમુદિની પ્રીતિ પ્રમાણી. એં ૧

જેવો જળથી માછલી પ્રેમ રાખે, જેવો પ્રેમ ક્ષીરે નીર નાખ્યે;
હરણ વીણા સ્વરે જેમ જુલે, અહિ મોરલીએ જેમ ડાલે.
ચાતક ચાહે જેમ મેઘ પાણી. એં ૨

પતાંગ દીપક જેમ ચ્હાય, કામી કામનીને જેમ ધ્યાય;
મયૂરનું મન મેઘમાં જાય, ભૂખ્યો અન્નનો કરે જ્યું ઉપાય.
નટ વૃત્તિ દોરે જ્યું જોડાણી. એં ૩

જેવો સીતાને રામથી રાગ, જેમ શીતે ઠરેલ ચાહે આગ;
જેમ સતી પતિમાં દિલ લાય, તેમ ધર્મી ધર્મે મન ઠાય.
વીર પામે તેહ શિવ ઠાણી. એં ૪

૬૮ વિદેશી વસ્ત્રોના પરિહાર વિષે.

(પિઆશ્વો અમને પાથો રે, ગુરુએં એ રાગ.)

ધર્મી બંધુ ત્યાગજો રે, વિદેશી ચીજો પાપ ભરી;
સ્વદેશી વ્રત ધારજો રે, (તો) સંસારાખિધ જાશે તરી. ધં
એ ટેક.

એક જીવના નાશથી, ધર્મી મન કચવાય;
અસંખ્ય જીવ સંહારથી, વિદેશી વસ્ત્રો વણાય;

- ચરખીથી ખનેલાં રે, શાસ્ત્રે પશુ મના કરી. ધ૦ ૧
 જે ચરખીને દેખતાં, સુગ અગણિત થાય;
 ભ્રષ્ટ આલડછેટ ભર્યા, વસ્ત્રો અંગ ધરાય;
 નિર્દય વણુનારા રે, તેના દોષો આવે તરી. ધ૦ ૨
 ખારીક વસ્ત્રો પહેરીને, વહુ બેટી ને માય;
 ધર્મસ્થાને કે અન્ય સ્થળે, જતાં કેવી વરતાય;
 શું શર્મ તેની નાવે રે, નીચો કરતા નજર ખૂરી. ધ૦ ૩
 પાપી પાપ વ્યાપારને, ઉત્તેજને થાય કર્મ;
 સ્વ પરનું હિત ચાહો તો, તજો એહ અધર્મ;
 (તો) ધર્મ સચવાશે રે, વીર શીખ હિતભરી. ધ૦ ૪

૬૯ જગતની વસ્તુ સાથે ન આવવા વિષે.

- (માંહેલા તું આતમાને વાર, માંહેલા તું પ્રાણિયા ને વાર;
 મૂકી દે દેહનો અહંકાર, કાયા તારી જાણુજે કાચી—એ રામ.)
 જીવડા ! તું તારૂં રે સંભાળ, સઘળા દોષોને તું ટાળ;
 અંતર્મુખેથી નિહાળ, દુનિયા જાણુજે જૂઠી. એ ટેક.
 મંદિર મહેલો નાવે કામ, નહિ આવે ગરાસ ને ગામ;
 ધર્યાં રહેશે ઇંદ્રિયાં દામ, જાણું દામ તજી દાલો. જી૦ ૧
 જગનો સકલ સંબંધ, જાણું તજીને પ્રબંધ;
 મોહમાં મુંઝા મા તું અંધ, સર્વે માયાની જાલો. જી૦ ૨
 રાખે ન તાત માત આંહી, રાખે ન ત્રિયા ઘર માંહી;
 રાખે ન સગાં ગાલી બાંહી, થાશે ન તારો કેા બહાલો. જી૦ ૩
 ભૂપતિ ગયા મૂકી રાજ, પડયા રદ્યા સવિ સાજ;
 સુકૃત થયાં નહિ કાજ, કરી ચાહ્યા આતમ મેલો. જી૦ ૪

શણ્ણગારે તન દિન રાત, ખવરાવે ખીર ખાંડ ભાત;
વીર તે બળી બશે ગાત, પડી રેશે જંબલો. ૭૦ ૫

૭૦ સદ્ગુરુ શોધ કર્યા વિષે.

(રાગ ધીરાની કાશીનો.)

શોધો ગુરુ જ્ઞાની રે, નિસ્પૃહી જગથી ન્યારા;
મારૂં તારૂં ત્યાગી રે, અપ્રતિબંધ ફરનારા. શો. એ ટેક.
ખલ જન વેણ કાને સુણતાં, નાવે જેહને ક્રોધ;
અઘોર પરીષદ સહે શાંતિથી, ન કરે કોઈથી વિરોધ;
આતમને શોધે રે, સ્વસ્થપાનંદે રમનારા. શો. ૧
અંતર્મુખ વૃત્તિ નિત્ય રાખે, ભાંખે સરલાં વેણ;
સૌને યોધ આપે સમ ભાવે, જેનાં પ્રેમે ભરેલાં નેણ;
આતમવત્ ગણે સહુને રે, લેહ વિના જોનારા. શો. ૨
વાસના સર્વે દૂરે ત્યાગી, રમતા નિજ સ્વરૂપ;
ઓં સોહુ જપ શ્વાસે રટતા, એને બાણે ત્રિજગના બૂપ;
વીર ગુરુ એહવા રે; પુણ્યે મળે તારનારા. શો. ૩

૭૧ જિનધર્મ પાળનારા શૂરા વિષે

(પૂર્વોક્ત રાગ.)

જિન ધર્મ છે શૂરાનો રે, કાયર પગ ટકે નહિ;
ખાંડાની ધારે ચાલી રે, ખેલ ખેલવા છે સહિ. જિ. એ ટેક.
ચંડાલ ચોકડી ચિહું દિશ ઘેરે, રાગ રોષ વડ ઝુઝાર;
તેર કાઠિયા લૂટે લૂટારા, મઠ ધાડું પાડનાર;
મોહ ભીલ ભુંડો રે, મારે અસ્ત્ર શસ્ત્ર ગ્રહી. જિ. ૧

વિકથા હાસી રાક્ષસી જેવી, મિથ્યાત છે ફ્રાજદાર;
 નિદ્રા તારો ગઠ ઘેરી લેશે, ઈંદ્રિયો સર્વ હરનાર;
 આઠ અરિ ફરે સાથે રે, આતમ ધન ચોરે રહી. જિં ૨
 સોળ કષાય ને ત્રેવીશ વિષયો, આદિ રિપુઓ અપાર;
 તે સાથે લડી લેવું છે તારે, મુક્તિપુરીનું દ્વાર;
 જિત ગુરૂકૃપાથી રે, ક્ષમા ખડગ કર લહી. જિં ૩
 મૃગાપુત્ર ને જંથુ સ્વામી, વળી થાવરયા કુમાર;
 ચરા થઈ ને લડયા કમોંથી, તો પામ્યા કેવલ સાર;
 ચેતન શક્તિ અનંતી રે, વીર પ્રગટ કર અહીં. જિં ૪

૭૨ સદ્ગુરૂ રૂપ પગીને યોલાવવા વિષે.

(પૂર્વોક્ત રાગ.)

પગીને યોલાવો રે, પગેઈ કાઢે ચોર તણું;
 નાયક જો આવે લેજો રે, તો ગએલું મળે આપણું. પં ૦ એ ટેક.
 કામ ક્રોધ મદ લોભ મસ્તાના, નિર્દયી મહોટા ચોર;
 જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર ખળનો, ચોરે છે ચારે કૌર;
 મૂર્ખ તું રહ્યો સૂતો રે, ઘેન માંહિ વાયું બહાણું. પં ૧
 તાળાં રે તોડી તેજૂરી યોળી, હયે સાર માલ અપાર;
 વિષય રસે લપટાઈ રહ્યો તું, પુત્ર ત્રિયા પરિવાર;
 ખંતેથી બધું યોળી રે, લઈ જાશે નિજનંદ નાણું. પં ૨
 સદ્ગુરૂ સાચા પગી લે સંગે, સમકિત નાયક સાથ;
 કષાય ચોરને પકડી દેશે, મળશે આતમ ધન હાથ;
 વીર મોજી તે માણે રે, જેણે યોળખિયું ટાણું. પગી ૦ ૩

૭૩ ધર્મીની દશા વિષે.

(અનુભવીને એકલું રે, આનંદમાં રહેવું રે—એ રાગ.)

ધર્મરંગી આતમાને ધર્મમાં રહેવું રે,
 સુખ દુઃખ આબ્યે સવિ શાંતિથી સહેવું રે. એ ટેક.
 એકલો આબ્યો આતમા ને એકલું જાવું રે,
 સર્ગાં સનેહી મિત્ર માટે વહાલું નવિ થાવું રે. ધ૦ ૧
 આ કંચન સરિખી દેહ જોને ! ખાખ થાશે રે,
 મંદિર મેડી માળ મૂકી એકિલો જાશે રે. ધ૦ ૨
 નિરૂપાધિક સુખ સમું સ્વર્ગ સુખ ન આવે રે,
 સંસારવદ્ધક ઉપાધિ કર્મ ખીજ કાં તું વાવે રે. ધ૦ ૩
 વીર મુનિ કહે વીર-પ્રભુ ભજ તું ભાવે રે,
 સાદિ અનંત શિવ સુખ જેથી જીવ પાવે રે. ધ૦ ૪

૭૪ જીવ પુદ્ગલમાં રમવા વિષે.

(હારે મન માયાના કરનારા રે—એ રાગ.)

હારે જીવો નિજનંદે રમનારા રે, કેમ રમે પુદ્ગલ કરી મારાં ?
 તજ વિષય વિષ સમ ખારા રે, તેનાં ફળો અંતે છે નઠારાં.
 એ ટેક.

કાલ અનંત નિગોદમાં રખડ્યો, સહ્યાં દુઃખ અપારાં;
 ઓઘ પુણ્યે તું નર ભવ પામ્યો, બૂદ્યો ક્યું દુઃખ ગેમારા રે. કે૦૧
 માત તાત સુત બ્રાતા ભગિની, સજ્જન ને પરિવારા;
 માઈ માઈ કરી કર્મ ખાંધ્યાં પણ, એ સ્વાર્થ સુધી છે તારાં રે. કે૦૨
 રાય રાણા ચક્રધર જેવાના, પડયા રહ્યા ભંડારા;
 પામર ! તારી અલ્પ ઋદ્ધિમાં, શું ધરે મન અહંકારા રે ? કે૦૩

કાયા માયા સવિ સંગ ન આવે, જાવું એકીલું નોધારા;
સ્વપ્ન દર્શન સમ જગ જાણી ભજ, વીર વિભુ સુખકારા રે. કે૦ ૪

૭૫ ગજસુકુમાલનો દેવકી પ્રત્યે જવાખ.

[દેવકીજી સંસારની લાલસા બતાવતાં ઉત્તરમાં

ગજસુકુમાલ કહે છે.]

(શું કરવું છે રાણા ! શું કરવું છે રે,

હીરા માણેકને મારે શું કરવું છે રે—એ રાગ.)

શું કરવું છે માણ ! શું કરવું છે રે,

વિષયના સુખને મારે શું કરવું છે રે.

એ ટેક.

રાજના મહેલો મારે કામ નહિ આવે માણ,

ગિરિગુફામાં મારે ધ્યાન ધરવું છે રે.

વિ૦ ૧

શાલ ને દુશાલા મારે કામ નહિ આવે માણ,

સંજમ રક્ષાનાં વસ્ત્રો ખેરી ફરવું છે રે.

વિ૦ ૨

ધાતુનાં પાત્રો મારે કામ નહિ આવે માણ,

કાષ્ટના પાત્રે મારે ભોજન ઝોરવું છે રે.

વિ૦ ૩

ખટ રસ આહાર મારે કામ નહિ આવે માણ,

નીરસ અન્નેથી મારે ઉદર ભરવું છે રે.

વિ૦ ૪

હીરા મોતીના હારો કામ નહિ આવે માણ,

યમ નિયમ હારો ધારી ઠરવું છે રે.

વિ૦ ૫

ગજ ઘોડાની સ્વારી કામ નહિ આવે માણ,

પગની સ્વારીએ ચાલી મન મારવું છે રે.

વિ૦ ૬

ગજકુમાર કહે માણ વીર બનીને નિત્યે,

નેમ સાથ રહી મારે ભવ જળ તરવું છે રે.

વિ૦ ૭

૭૬ જ'ખૂ સ્વામીનો સંવાદ.

[જ'ખૂ સ્વામીએ માતા સ્ત્રીને પ્રત્યુત્તર આપી દીક્ષા
ધારણ કર્યા વિષે]

(લારે લેતો જાને રાજ ભરથરી રે જી.-એ રાગ)

ઋષભ શાંતિ વીરને નમી રેજી, ગારું જ'ખૂકુમાર રે;
બ્રહ્મવ્રત ગ્રહું બાળ વયપણે રેજી, પછી તજ્યો સકલ સંસારરે.
ધન્ય ધન્ય ધન્ય જ'ખૂ સ્વામીને રેજી. ૧

સ્વામી સુધર્મ બોધ સાંભળી રેજી, આવ્યા જનનીની પાસરે;
હોય કર જોડી એમ વિનવે રેજી, આણી હૃદય ઉદ્ધાસરે.
અનુમતિ આપો મોરી માવડી રેજી. ૨

રતન ચિંતામણિ સારિખાં રેજી, પાંચે મહાવ્રત સારરે;
નાણું રે દેતાં જે નવ જડે રેજી,
તે લેવા થયો હું તૈયાર રે. અં ૩

માત કહે રે સુણો બાલુડા રેજી, મ કરો એહવી વાત રે;
ભોગ રે ભોગવો સંસારના રેજી, સ્વર્ગના સમ સાક્ષાત રે.
સંજમ મત લેજે મોરા મોહના રેજી. ૪

ભોગ તો રોગના કરનાર છે રેજી, કિંપાક કૃણના સમાનરે;
ખાતાં મીઠા લાગે પણુ આખરેજી,
મૃત્યુક કેરા નિદાનરે. અં ૫

ભર્યાં રે ભંડાર તારા ધનતણા રેજી, ખાઓ ખરચી લ્યો લાવરે;
સાત પેઠી લગે તો ખુટે નહિ રેજી,
વડા એ પુણ્યના પ્રભાવરે. સં ૬

સોના રે સ્વપા ને માણેક વળી રેજી, હીરા રતન અમૂલ્ય રે;

અજ્ઞાની મુંઝાએ છે તેહમાં રેળ,
હું માતું પતથરની તુલ્ય રે.

અં ૭

હીર ચીર અવલ પિતાંબરૂ રેળ, રંગ રંગીલા શણુગાર રે;
લિયો રે દહાવો ને મોરા નાનડા રેળ,
ફરી ફરી નથી મળનાર રે.

સં ૮

હીર ચીર અંબરને શું કરૂં રેળ, શૃંગાર અંગાર સમાનરે;
પર પુદ્ગલમાં રાયું નહિ રેળ,
રાયે અજ્ઞાની નાદાન રે.

અં ૯

મૃગ રે નયની ગજગામની રેળ, રતિ સમ તારે આઠેનાર રે;
છતી રે મળી છે તેને કેમ તળે રેળ,
ભોગવો ભોગ ઉદાર રે.

સં ૧૦

દુર્ગંધ ભરેલ નારી દેહડી રેળ, ખાલ કુંડીના સમાન રે;
અશુચી વહે રે દ્વાર ખારથી રેળ,
રાયું કેમ થઈ હું જાણુ રે.

અં ૧૧

સ્વજન સંબંધી ઘણા તાહરે રેળ, તેમ પરિજનનો નહિ પાર રે;
ખમા રે ખમા રે તુંને સહુ કહે રેળ,
તે કેમ તળે હિતકાર રે.

સં ૧૨

સગાંઓ સ્વાર્થી છે સંસારમાં રેળ, સ્વાર્થ સયે નાસી જાયરે;
કર્મ ઉદય આવ્યાં જીવને રેળ,

ભાગી કોઈ નવ થાય રે.

અં ૧૩

અમે રે જીવિયે વાલા જ્યાં લગે રેળ, કરવી ન દીક્ષાની વાત રે;
વંશ વંધ્યા ભુક્ત ભોગીના પછી રેળ,
સંજમ લેજે સુખત રે.

સં ૧૪

ઘડી રે ભરોંસો નહિ દેહનો રેળ, પહિલા પછી કોણુ જાય રે;

કાલ રે ભમે છે શિર ઉપરે રે જી,
 ધાર્યું કૌંઈનું નવ થાય રે. અં ૧૫
 અંતરાય મુને માતા મત કરો રે જી, ક્ષણ લાખેણી મોરી જાયરે;
 અસાર સંસારે હું કેમ રહું રે જી,
 જિહાં નિત્ય કર્મ ખંધાય રે. અં ૧૬
 માત કહે રે મુત સાંભળો રે જી, ચરિત્ર છે ખાંડાની ધાર રે;
 પરિષદ સહેવા અતિ આકરા રે જી,
 વિકટ છે કરવા વિહાર રે. સં ૧૭
 ઘણાં દુઃખ નરક નિગોદનાં રે જી, મેં સદ્યાં અનંતી વાર રે;
 તે દુઃખ આગે વ્રત દુઃખ નહિ રે જી,
 ભાવી મુખ કરનાર રે. અં ૧૮
 કેમળ કાયા છે વચ્ચ તાહરી રે જી, સહેવાશે કેમ તરસમૂખ રે;
 દાઝણુ લોચનું કષ્ટ જિન કહ્યું રે જી,
 તેમ શીત તાપનાં દુઃખ રે. સં ૧૯
 મન દઢતા ધરી વિચરશુ રે જી, કરી તન મમતાને દૂર રે;
 અનાદિ કાયરતા છોડી કરી રે જી,
 પાળીશ વ્રત થઈ શૂર રે. અં ૨૦
 આઠે ત્રિયા મળી એમ વિનવે રે જી, વાલા મુકે કેમ નિરાધારરે;
 આપને આતમ અમે અર્પિયા રે જી,
 અમને આપનો આધાર રે.
 સંજમ મત લેજો મારા વાલહા રે જી. ૨૧
 જંખૂ કહે રે ભામનીઓ પ્રત્યે રે જી, મેં જાણ્યો અસ્થિર સંસારરે;
 સાચું રે સગપણુ જો લેખવું રે જી,
 તો હ્યો સંજમ હમ લાર રે.
 અંતરાય કૌંઈ તમે મત કરો રે જી. ૨૨

ગુફા આગળે મેં અંગીકર્યું રે જી, સાચું શિયલ રતન રે;
ગણું વડી માતા લઘુ બેનડી રે જી,
કરવા શિયલ જતન રે. અં ૦ ૨૩

છતા રે લોગને નાથ કેમ તને રેજી, વ્રત છે વસમી વાટ રે;
મેઘ રે કુમાર રહનેમિ પરે રે જી,
થાશે બહુલો ઉચાટ રે.

મુને મત કહેજો બેની નાથજી રે જી. ૨૪
નરકનાં દુઃખ જેણે અનુભવ્યાં રેજી, તે કેમ વચ્ચે કૂડા લોગ રે;
સંજમ આપે છે સુખ મોક્ષનાં રે જી,
ગાળે છે કર્મના રોગ રે. અં ૦ ૨૫

મંદિર સુંદર વન વાડીઓ રે જી, સુખકર સર્વ સંભોગ રે;
અમ સાથે સુખ રૂડાં લોગવો રે જી,
ફરી નહિ મળે આવો ભોગ રે. સુ ૦ ૨૬

દેવને દુર્લભ કહ્યો નરતનુ રે જી, મહાપુણ્યે મળ્યોછે ઈશ્વ વારરે;
ક્ષણ એક સુખના કારણે રે જી,
પડે કોણ નરક મોઝાર રે. અં ૦ ૨૭

વાડી ગાડી લાડી સર્વે કારમાં રે જી, કારમી કુટુંબ જંબળ રે;
સાચો ભરોસો મારે ધર્મનો રે જી,
બીજું સવિ આળપંપાળ રે. અં ૦ ૨૮

સાથ ન લાવ્યા રે કાંઈ આપણે રેજી, સાથ ન ચાલે તેમ કાંઈરે;
બોડા રે જીવનના કારણે રે જી,
કોણ કરે કર્મ કમાઈ રે. અં ૦ ૨૯

આઠ કથા કહી ભામની રે જી, આઠ કહી જંબૂકુમાર રે;
બોધ પમાડી ત્રિયા આઠને રે જી,
વ્રત લેવા કરી તૈયાર રે. ધ ૦ ૩૦

સાસુ રે સસરાને યુઝવ્યાં રે જી, યુઝવ્યાં માત ને તાત રે;

પાંચસેં ચોરને તેમ યુઝવ્યા રે જી,

લેઈ સઘળા સંઘાત રે.

ધ૦ ૩૧

મુઘમાં સ્વામીની પાસે આવિયાં રે જી, લીધો છે સંજમ ભાર રે;

માત રે તાતને અજવાળિયાં રે જી,

અજવાળ્યો પરિવાર રે.

ધ૦ ૩૨

ચરમ કેવલી થઈ પામિયા રે જી, જંબૂ શિવપુર ધામ રે;

વીર મુનિ ભણે એવા સંતને રે જી,

હોળે હમેશાં પ્રજ્ઞામ રે.

ધ૦ ૩૩

ઉપદેશ પ્રકરણ

૭૭ સંસારની અસારતા વિષે.

(રાગ આશાગોડી)

સંસાર છે દુઃખદાઈ, અહો બંધુ ! સંસાર છે દુઃખદાઈ. એ ટેક.

જન્મ જરા ને મરણતણા તો (૨), લય અગણિત છે ભાઈ. અ૦ ૧

રાગ શોગ ને વિયોગ ઘણેરા (૨), શું રાચે છે લોભાઈ. અ૦ ૨

કુટુંબ કાજ તું કર્મ કરે છે (૨), પણ સ્વાર્થની છે સગાઈ. અ૦ ૩

લાડી ગાડી સાથ ન ચાલે (૨), જાતાં પર ભવ માંઈ. અ૦ ૪

મંદિર મેડી માલ ખજાના (૨), મેલી જવા સવિ આંઈ. અ૦ ૫

સંસાર સુખ તો કારમું જાણી (૨), ધર્મ કરે લય લાઈ. અ૦ ૬

વીર મુનિ કહે વીર વિભુને (૨), ભજતાં સુખ સદાઈ. અ૦ ૭

૭૮ જગતના ખોટા મોહ વિષે

(જીવડા હજી જરા તું ચેત, બાજી આ છે છેલ્લી રે, જી—એ રાગ.)
 જીવડા તજી જગત જંજળ, ભજી લે વીર પ્રભુને રે, જી એ ટેક.
 માત તાત સુત લાગે બહાલાં, કર્મ કરે ત્રિય સાડ કાળાં;
 અંતે થશે ન તાડ કંઈ, શીદને મોહ ધરે છે રે. જી ૧
 પાપ કરી તું પેટ ભરે છે, કંઈક જીવોના પ્રાણ હરે છે;
 નથી થાતો તને વિચાર, બહુ છે જમના દ્વારે રે. જી ૨
 પર પંચાતો કરવા ચાલે, પગ હેઠે બળતું નવ ભાળે;
 થાશે અંતે તારા બેહાલ, પાપ ઉદય જબ આવે રે. જી ૩
 ગામ ગપ્પામાં રાખે પ્રીતિ, ધન માટે તું કરે અનીતિ;
 પુદ્ગલથી રાખી ખ્યાર, આતમ ધનને તું હારે રે. જી ૪
 થયો વ્યસનો માંહે પૂરો, અપકૃત્યો કરવામાં શૂરો;
 કરી કુસંગ તું અપાર, બન્યો નરક અધિકારી રે. જી ૫
 પરનારીને કીધી ખ્યારી, નાત ધર્મને દીધાં વિસારી;
 બન્યો જીગારી થૈ મસ્તાન, બાપનું નામ જ બોળ્યું રે. જી ૬
 જૂઠું બોલે જૂઠું ચાલે, વિશ્વાસીને ચોણું ચાલે;
 કરી કપટ કળા અભ્યાસ, તેથી ગયો ભવ હારી રે. જી ૭
 આવ્યો બાંધી મૂઠી સાથે, મૂર્ખ જાઈશ તું ઠાલે હાથે;
 આગળ નથી તુજ ઘર બાર, છેવટ પસ્તાવો થાશે રે. જી ૮
 પર પ્રણતિને દ્વરે ત્યાગી, નિજ પ્રણતિનો થા તું રાગી;
 વીર મુનિ કરી ગુરૂ સેવ, અમર પદ પ્રાપ્ત કરી લે રે. જી ૯

૭૯ પ્રભુ ભજવા વિષે.

(જીવડા હજી જરા તું ચેત, બાજી આ છે છેલ્લી રે, જી—એ રાગ)
જીવડા ભજી લેને ભગવાન, મળી છે આ તક સારી રે,
જીં એ ટેક.

નવ ઘાટી ઓળંગી આજે, નર તન પામી પુણ્ય ઝાંઝે;
કરી લે તું પુણ્યનાં કામ, આ દેહ દેશે બાળી રે. જીં ૧
રંગો તો સંધ્યાના જેવા, તન ધન તું બાળી લે તેવાં;
તેને વિણસતાં શી વાર, દે તું મમતા વારી રે. જીં ૨
માત તાત મૃત બ્રાતા નારી, મતલબનાં છે સૌ એ ચારી;
તજી સ્વાર્થીઓ સંસાર, સુખકર ધર્મ લે ધારી રે. જીં ૩
ફરી નર ભવ નહિ મળશે, ગયો સમય પાછો નહિ વળશે;
તેથી ચેતી ચાલ તું ચાર, ગુરૂ આણી શિર ધારી રે. જીં ૪
વીર મુનિની શિક્ષા માની, ભજ ભયહર પ્રભુ જ્ઞાની;
એથી જન્મ મરણ દુઃખ ભય, થા શિવનો અધિકારી રે. જીં ૫

૮૦ શરીર રૂપ વન વિષે.

(અહો બંધુ ! જૂઠી જગતની માયા—એ રાગ)

મુસાફિર ! આ તન વન નહિ સાંઝે,
કેમ ગણે તું તે ખ્યાંઝે. મું એ ટેક.

એ વનમાં રહેઠાણ ન રૂડાં (૨), બેઠક બાગ ન ચારૂ. મું ૧
સગાં સંબંધી હેતુ ન દીસે (૨), રિપુ તો ત્યાં છે હબારૂ. મું ૨
વાઘ સિંહ ચિહ્નું કૌર ભમે છે (૨), નથી ઉગરવાનું બાંઝે. મું ૩
લુંટારા સ્થળ સ્થળ ભટકે છે (૨), લેશે લુંટી ધન તારૂ. મું ૪

જન્મ મરણ લયથી એ ભરેલું (૨), સ્થાન દુઃખદ નહાઈં. મું ૫
લાલય લપસણ છે ત્યાં બહુલી (૨), ભુલવણી છે અપાઈં. મું ૬
વીર મુનિ કહે વીરબનીને (૨), છોડી દે એ વન અકાઈં. મું ૭

૮૧ શરીર રૂપ ધર વિષે.

(રાગ ઉપર મુજબ)

પંથી ! આ રે સદન નહિ તાઈં,
કેમ કહે માઈં માઈં. પંં એ ટેક.

વીર્યે રૂધિરથી મૂલ બનેલો (૨), કંપ છુટે જ્યાં સંભાઈં. પંં ૧
માંસ હાડની રચના જોતાં (૨), સુગ આવે છે અપાઈં. પંં ૨
મલ મૂત્ર ને ચરબી ભરેલું (૨), લાગે ત્વચાથી જ સાઈં. પંં ૩
બાહિર સ્નાન શૃંગાર સજે પણ (૨), અંદર સ્થાને ગંધાઈં. પંં ૪
આધિ વ્યાધિ ઉપાધિ જ વાળું (૨), ક્ષણ માંહિ પડનાઈં. પંં ૫
કાળ અચાનક આવી ઉપાડે (૨), છે નહિ કોઈ રાખનાઈં. પંં ૬
વીર મુનિ મન મમત તણ દે (૨), મૂક સદન અધિયાઈં. પંં ૭

૮૨ જગત માયા મેલી આતમ ધન સાથે લેવા વિષે.

(પોપટ ! તન પિંજર નહિ તાઈં—એ રાગ)

પંથી ! તજ ગફલત લય બાળી,
લે આતમ ધન સંભાળી. પંં એ ટેક.

પંથ ઘણો આગળ છે વસમો, જાતું એકિલું ચાલી;
માત પિતા તન યા સુત બાંધવ, સાથ ન આવે વહાલી. પંં ૧

જે બહાલા તે બહેલા થઈ ને, દેશે તુજ તન ખાળી;
લેવું હોય તે તું લઈ લેજે, વાંસે કરી દે ઘર ખાલી. પં ૦ ૨
સ્વાર્થી સહુ પરિવાર છે તારો, મોહ માયા મતવાલી;
અંત સમે કોઈ કામ ન આવે, જાશે દૂરે કંટાળી. પં ૦ ૩
વિષય કષાય પ્રમાદ હુંટારા, વચમાં લેશે ઝાલી;
વીર તેને સંહારી વરજે, શિવ વધુ લટકાળી. પં ૦ ૪

૮૩ ઉત્તમ સ્થળે હંસ રહેનારને શીખામણુ દેવા વિષે.

(હારિ મન માયાના કરનારા રે—એ રામ.)

હારિ હંસ માનસરના રહેનારા રે, કેમ પીવે છિલર જળ ખારાં;
હારિ રૂડાં મોતીના ચણનારા રે, કેમ ચુંથે કિચ્ચડના ક્યારા. એ ટેક.
કાગ શૂકર જિહાં કીડા કરે તિહાં, ઉભા ન રહે હંસ સારા;
ઉબ્બલ જાતને એળ લગાડી, જેની સાથે રહે તે ઠગારા રે. કે ૦ ૧
મુક્તાફળે જેણે મોજ કરી તેને, ભાવે તે કેમ અંગારા;
સદ્ગુરૂ શીખ તુંહુદયે ધરી થા, આતમ સ્વરૂપે રમનારા રે. કે ૦ ૨
શુદ્ધ ચેતન હંસ જ્ઞાન દર્શન જલ, ચારિત્ર સરમાં વિહારા;
વીર મોતીમાં પ્રેમ કરી તું, થા શિવપુરે મ્હાલનારા રે. કે ૦ ૩

૮૪ મનરૂપ પોપટને જીવ શીખામણુ આપ્યા વિષે

(હારિ જીવ ભમરા બૂલ્યો ભાન—એ રામ)

હારિ મન પોપટ કર વિચાર, આવી આ ખાગમાં રે;
ફરે શું મોહી બની અવિચાર, રહે ન જગ રાગમાં રે,
અનંગના છાકમાં રે. એ ટેક.

સાખી

સંસાર પુર રળિયામણું ને, નાયકા નારી મળી;
કનક પિંજર દ્રવ્ય ભૂષણ, વિષય રસ દાડિમ કળી;
જો લોભમાં તું પડીશ લપટી, રાગ બંધનમાં ભળી;
તો પડીશ જોખમ જન્મ કેદે, જૂરશે તું ટળવળી.

હારિ મં ૧

સાખી

નર જન્મ જાંબુ ઝાડ જાણો, જીવ પોપટ આવિયો;
આશા થકી વિશરામ લેવા, સુખદ વાસ જ ભાવિયો;
નારી જાંબુ સ્વાદ લેવા, વિષય રસ જગાડિયો,
પણ કાળ ભમરે ડંખ મારી, ખેલ સર્વ બગાડિયો.

હારિ મં ૨

સાખી

જ્ઞાની જનો દષ્ટાંત દે છે, ભવ્યને સમજાવવા;
અજ્ઞાન દૂષિત આત્માને, જ્ઞાનમાં ઉતારવા;
મુગ્ધ વચન સુણી યત્ન કર તું, બોધી તરૂંને વાવવા;
વીર કહે એનાં કળો તું, ચાહના કર ચાખવા.

હારિ મં ૩

૮૫ કાળ વિષે

(અહો ! બંધુ મોજ કરો પણ મરવું—એ રાગ)

ચેતન ! કાળનું ચવેણું છે દુનિયા,
કાળનું ચવેણું છે દુનિયા. ચેં એ ટેક.
સાધુ સંત ને ભગત ભિખારી (૨),
ન ગણે ગુણી અવગુણિયા.

ચેં ૧

ચક્રી સકલ ભરતના રાયા (૨),	
કાયમ રહ્યા નહિ સુણિયા.	ચે૦ ૨
સુરાસુર નર ભક્ષ કરે છે (૨),	
ભલે પાપી હોય કે પુણિયા.	ચે૦ ૩
વૈદ જોશી ત્રિકાલના વેત્તા (૨),	
કાળ ઉપાય ન ભણિયા.	ચે૦ ૪
વીર મુનિ કહે કાળભક્ષકે (૨),	
સર્વે પ્રાણીને હણિયા.	ચે૦ ૫

૮૬ અસ્થિર દેહ વિષે

(રાગ ઉપર પ્રમાણે)

ચેતન ! તનનો ભરોંસો ન ધરો, તન૦ એ ટેક.	
ખાનપાન ખાંતે ખવરાવે (૨),	
તો પશુ નથી રહેનારો.	ચે૦ ૧
વિવિધ પ્રકારે ચત્ન કરે તું (૨),	
ન ટકે ક્ષણ દેહ તારો.	ચે૦ ૨
કાચા કુંભે ભર્યું જલ જેમ (૨),	
વિષ્ણુસી જતાં નહિ વારો.	ચે૦ ૩
વીર મુનિ મન મમત તજી તન (૨),	
ભજ વીર વિભુ સુખકારો.	ચે૦ ૪

૮૭ વૈરાગ્ય વિષે

(નામની નામની નામની રે, મુને લાગી લગન પ્રભુ નામની-એ રાગ)
 જાય છે જાય છે જાય છે રે, ધ્યાના પ્રાણ પાણી પરે જાય છે;
 વીરનું નામ ન લેવાય છે રે. ધ્યાન એ ટેક.

બાળપણું ખેલ સહેલમાં ગાળ્યું, નાચવું કુદવું સુહાય છે રે.	ખ્યા૦ ૧
યૌવન વયે તરૂણી તન મોહ્યું, કામ ને લોગ સેવાય છે રે.	ખ્યા૦ ૨
બાળ ખેલાવ્યાં તેને ઉછેર્યા, મોહમાં ભાન બૂલાય છે રે.	ખ્યા૦ ૩
દેશવિદેશ જઈ વિત્ત કમાયો, બાગ બંગલા બંધાય છે રે.	ખ્યા૦ ૪
જરા આવી તિહાં જમડા ભાળ્યા, મોત આવ્યે મુંઝાય છે રે.	ખ્યા૦ ૫
સર્વે સંબંધી સ્વાર્થી જાણ્યા, અંતકાળે તનડું તવાય છે રે.	ખ્યા૦ ૬
વીર મુનિ મન મોહ તબ્યાથી, મોક્ષનાં મુખ પમાય છે રે.	ખ્યા૦ ૭

૮૮ જીવને જગત થવા વિષે

(પામર પ્રાણી, ચેત તો ચેતાવું તું ને રે—એ રાગ)

પાપનો તેં નાખ્યો પાયો, ધર્મમાં તું નવિ ધાયો; તૃષ્ણા પૂરે તણાયો રે; આ મૂઠ પ્રાણી, જાગ હવે ઘણું થયું રે.	એ ટેક. ૧
કૂડો તેં સંબંધ બાંધ્યો, મમતા આગમાં દાહ્યો; શિવમુખ નવ સાધ્યો રે.	ઓ૦ ૨
બહાલા માટે પાપ કીધાં, ઝેરના પિયાલા પીધા; પ્રભુને વિસારી દીધા રે.	ઓ૦ ૩

- મિથ્યા અભિમાને મહાદ્યો, ચોરના માર્ગે ચાલ્યો;
અંતે જમે તુંને ઝાલ્યો રે. ઓ૦ ૪
- મુખે બોલ્યો જૂઠી વાણી, ભવ કીધો ધૂળ ધાણી;
ધર્મ ઉપર ફેર્યું પાણી રે. ઓ૦ ૫
- તન ધન મદ બારી, વશ પડ્યો પરનારી;
હાથે દુર્ગતિ ધારી રે. ઓ૦ ૬
- સંબંધીએ ઘેરી લીધો, મોહવેલો સ્ત્રીએ કીધો;
ધર્મને તેં મૂકી દીધો રે. ઓ૦ ૭
- કર્મમાં થયો પૂરો, ધર્મે ન થયો શૂરો;
હાથે ધંધો કીધો ખૂરો રે. ઓ૦ ૮
- પૂરા પુણ્યેદ્યે આયો, મનુષ્ય જનમ પાયો;
કાચે મણિને ગમાયો રે. ઓ૦ ૯
- પાપે કરી માયા મેલી, ભરી તેં અગણિત થેલી;
પણ ન અંતે કેા બોલી રે. ઓ૦ ૧૦
- અરે મૂઠ ! ચેત હવે, ધર્મ કર નરભવે;
રાય મત સુખ લવે રે. ઓ૦ ૧૧
- અવસર નાવે ફરી, કર ન વિલાંબ જરી;
મુઠી તારી આવે તરી રે. ઓ૦ ૧૨
- અરે ભવ્ય નર નારી, હૃદયમાં રાખો ધારી;
વીર સુનિ શીખ સારી રે. ઓ૦ ૧૩

૮૮ અભિમાન તજવા વિષે

(સ્વાર્થકી સખ હે રે સગામ—એ રાગ)

તજ અભિમાન તું મૂર્ખ પ્રાણી,

સાંભળી સુંદર જિનવર વાણી.

ત૦ એ ટેક.

રોગ પોણા એ છે પ્રતિ વાળે,	
પ્રગટ થતાં કાંઈ જોર ન ચાલે.	ત૦ ૧
રાજી શું રહે તન મનહર ભાળી,	
એક દિન દેશે ચિતા માંહિ બાળી.	ત૦ ૨
મંદિર માળે મોજ તું માણે,	
છોડી જવું ઓચિતું એક ટાણે.	ત૦ ૩
માત પિતા સુત નારી ને ભાઈ,	
મેલી બાવું પડશે વનમાંધ.	ત૦ ૪
વીર સુનિ મન મોહ તજ દે,	
સુખકારી પ્રભુ વીર લજ લે.	ત૦ ૫

૯૦ ઇંદ્રિયોના વિષય તજવા વિષે.

(ભેખ રે ઉતારો રાજ ભરથરી—એ રાગ.)

કાયા રૂપી રે પુરમાં વસે, ઇંદ્રિય પાંચે તુરંગજી;
 જોરાવર જીલમી ઘણી, કરે ધર્મ તરૂં ભંગજી.
 ઇંદ્રિય વિષય તજે જીવડા. એ ટેક. ૧

ચેતન સ્વાર નખળો પડચે, થયો ઇંદ્રિય આધીનજી;
 મન લગામ છુટી ગયે, બન્યો જગતમાં દીનજી. ઇં ૨

કર્ણ ઘોડો સ્થિર નવિ રહે, સુણે જઈ રાગ તાનજી;
 હરણ પરે પડે પાશમાં, ભુલી આતમભાનજી. ઇં ૩

ચક્ષુ લોભાયે નાના રંગમાં, તેમાં જઈ ને ફસાયજી;
 પતંગ પડી મરે હીપમાં, જીવન નિજ ગુમાયજી. ઇં ૪

ઘ્રાણુ તણા વશથી જીવો, ભૂંગ પડે કંજ કેહજી;
 સુગંધે કદિ નહિ રાચશે, ધરશે ન હુર્ગંધે ખેહજી. ઇં ૫

કઠિણ રસના જીતવી, તેમાં દોષ છે હોયજી;
 મીન મરે જેમ સ્વાદથી, વેણે શુક બંધ હોયજી. ઇં ૬
 સ્પર્શદ્રિય સ્પર્શે જે ક્ષયા, ગજ પરે થાય હેરાનજી;
 ઇંદ્રિય પાંચે જે વશ પડ્યા, પામે જીવ દુઃખ સ્થાનજી. ઇં ૭
 એક ઇંદ્રિય વશથી મુવા, જગ અનંતા જીવજી;
 પાંચે ઇંદ્રિય જેને વશ નહિ, તેને દુઃખ સદૈવજી. ઇં ૮
 ત્યાગ સ્વપ્ન ધરી ચોકડું, જ્ઞાન ચાળુક લઈ હાથજી;
 લગામ ગ્રહી ગુરૂ વેણુની, સ્વાર બનો અશ્વ સાથજી. ઇં ૯
 વીર મુનિ શિવમાં જવા, અગ્રવે ચઢો થઈ સ્વારજી;
 તો લોકાંતે સુખ પામશે, સિદ્ધપદનાં નિરધારજી. ઇં ૧૦

૯૧ શીલ મહિમા વિષે.

(શિયલ ભૂષણ સજીએ—એ રાગ.)

સજ્જન હિતકર શીખ ધર ધ્યાન, વીર્ય રક્ષણ કરીએ;
 સર્વ ધર્મ માંહિરે પ્રધાન, પ્રહ્લ્લચર્ય આદરીએ. એ ટેક.
 મહાપુરૂષો જે થયા અવનીમાં, મહાવીર બુદ્ધના જેવા રે;
 હિંસા બહેમ મિથ્યાતો કાઢ્યા, શીલગુણે પૂરા તેવા રે. પ્રં ૧
 વીર્યબલથી લીળમ પિતાએ, મહારથીએ ધુળવ્યા રે;
 અજીન બીમ કૃષ્ણ જેવાને, રણ માંહિ મુંઝાવ્યા રે. પ્રં ૨
 પ્રહ્લ્લ તેજ સમ તેજ ન જગમાં, પ્રહ્લ્લ સમ શક્તિ ન હજી રે;
 વીર્યબલેથી રાય રાણાનાં, સિંહાસનો ગયાં ધુજી રે. પ્રં ૩
 પ્રહ્લ્લચારીનાં વેણુ ફરે નહિ, સવળ અવળ જે બોલાણાં રે;
 શીલવંતથી ફરે ભાગે, સિંહ સર્પ ને રાણા રે. પ્રં ૪

સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાળ ત્રિલોકે, વીર રક્ષી વખણાણ રે;
 સિંહાસને પદ મુકતા ઈંદ્રો, નમન કરે ત્રણ ટાણાં રે. ૫૦ પ
 તપ જપ ક્રિયા જ્ઞાનાદિ ગુણ, શીલ વિષુ નહિ ફળશે રે;
 વીર મુનિએક વીર્યરક્ષણથી, શિવમુખ સહજે મળશે રે. ૫૦ ૬

૯૨ ધર્મ કરવા વિષે.

(રાગ અંગ્રેજી બનબરો.)

મળે સ્વર્ગ મહા મુખદાઇ, કરો ધર્મ તમે સહુ ભાઇ. એ ટેક.
 સમતા સામાયિક કરીએ, બત્રીશ દોષો પરિહરીએ;
 દયા ક્ષમા આતમમાં ભરીએ,
 કટ કટ પાપને કટ, મોક્ષમાં ઝટ, મહાલ તું જાઇ. કરો ૧
 કર પાપહરણ પડિકમણું, સવાર સાંજ ભવતરણું;
 લે જિનવરણું શરણું,
 હઠ હઠ કર્મથી હઠ, ધર્મનું ઝટ, ભાતું લે ભાઈ. કરો ૨
 દાન શિયલ તપ ભાવ, લે ચારે ધર્મનો લ્હાવ;
 છે ભવાળિધ તારણ નાવ,
 તર તર સઘ તું તર, મોહને હર, જા વીર પદ માંઈ. કરો ૩

૯૩ વીરવાણી મહિમા વિષે

(ધીમા ધીમા ચાલોને મારા પ્રાણ રે—એ રાગ.)

બહાલી બહાલી લાગે છે વીર વાણ રે,
 હું તો પ્રેમ ધરી નિત્ય ચાહતો, લેવા જ્ઞાન રે.
 બહાલી ૦ એ ટેક.

સાખી.

સમવસરણુમાં બેસીને, વરસે દિન કયાલ;
નર સુરાસુર પશુ મળી, વાણી સુણે થઈ ઉજમાલ;
ગુણે પાત્રીશથી વાણી ભરી, નહિ એવી જગ કેા ખરાખરી;
ગુણખાણુ રે. ઠહાલી૦ ૧

સાખી.

દ્રાખ ખાંડ પય પાકથી, અમૃતથી જ રસાલ;
મણિ માણેક રત્નો થકી, દિશે ઝક ઝમાળ;
ભવ્ય છવો પીવો પ્રેમે કરી, ભુખ દુઃખ તૃષા સહુ વિસરી,
એક ધ્યાન રે. ઠહાલી૦ ૨

સાખી.

દ્વાદશાંગી સરમાં ભરી, નિર્મલ વીરની વાણ;
નય નિક્ષેપ પ્રમાણુ યુત, ભંજની ભવ ભય જાણ;
વીર મુનિ પીવો ગુરૂ પાસથી, કરી વિનય ને ઉલ્હાસથી;
લેવા શિવસ્થાન રે. ઠહાલી૦ ૩

૯૪ ભોગવ્યા વિણુ કર્મ ન છુટયા વિષે.

(ઓધાજી કર્મનકી જત ન્યારી—એ રાગ.)

અકલ ગતિ કર્મ તણી જગ જાણી, વિણુ ભોગવ્યે છુટે ન પ્રાણી.
અ૦ એ ટેક.

ખાર માસ પ્રભુ આદીશ્વરને, ન મળ્યું અન્ન ને પાણી;
પાશ્વ પરીપહ પૂરણુ સહિયો, નાક લગે આંખું પાણી. અ૦ ૧
ખીલા કાને માયો ગોવાળીએ, ભમરે કયો તન છાણી;
ખીર રાંધી વીર ચરણની ઉપર, કર્મે શરમ ન આણી. અ૦ ૨

ખંધકના શિષ્યો પાચસેં પિલ્યા, પાલકે માંડી ઘાણી;
 ગજસુકુમાળનું શિર પ્રજળ્યું, કૂર સસરે રહેમ નાણી. અ૦ ૩
 મેતારજ તન વાઘે વિંટાણું, છાલ ખંધક ઉતરાણી;
 અર્જુનમાળી ને દૃઢપ્રહારી, કર્મે સહી દુઃખ ખાણી. અ૦ ૪
 કર્મે રામ ગયા વનવાસે, સીતા સતીય હરાણી;
 રાય હરચંદે સુતારા વેચી, ડુંખ ઘરે ભર્યા પાણી. અ૦ ૫
 દમયંતી નલે મૂકી વનમાં, કર હિંસક જ્યાં પ્રાણી;
 ભરી સભામાં ચીર ખેંચાણું, પંચાલી કચવાણી. અ૦ ૬
 હરિ હર બ્રહ્માદિ ઋષિઓથી, કર્મ ગતિ ન કળાણી;
 માટે પ્રપંચ છોડી સૌ જગના, ધારો હૃદય વીર વાણી. અ૦ ૭
 ધ્યાનાગ્નિ પ્રદીપ કરીને, ખાળો કર્મની ખાણી;
 વીર મુનિ મન મોહ તમે તો, સાચી લહો શિવ રાણી. અ૦ ૮

૯૫ નારી નેહ તજવા વિષે

(કૂડી હે માયાકા ફાંસી—એ રાગ)

નારી હે કપટકી ખાણી (૨),
 નર સમૂહને પિલવા માટે જાણે પ્રગટી ઘાણી. એ ટેક.
 નારી જો હોય ધર્મધારી (૨),
 તોપણ અંતર રહે મલિનતા, જેવી નગર ખાળી. ના૦ ૧
 નારીનાં કૂર કર્મ ભારી (૨),
 નિજ પતિ કર તલ તાળી દઈને, જય રમવા જારી. અ૦ ૨
 મુખે સત્ય વચન ના બોલે (૨),
 શત સોગન ખાઈ જૂઠા પણ, સતીપણું તો લે. અ૦ ૩

રાખ્ય પદ્મપદ થઈ ધારી (૨),
 માંસ રૂઘિર નિજ આહાર કરાવી, ખુશી કરી નારી. અં ૪
 તોય પણ અંતરે રહી ન્યારી (૨),
 પંચુ ભૂત્યથી પ્રીતિ કરીને, નાખ્યો પતિ વારી. અં ૫
 રાય પરદેશી ધર્મ ધાર્યો (૨),
 સૂરિકંતાએ ઝેર દઈ પતિ, નખ દેઈ માર્યો. અં ૬
 અગડદત્ત કુમરને ંહાલી (૨),
 મહનમંજરી ખડગ ગ્રહીને, પતિ મારણ ચાલી. અં ૭
 નારીનો નેહ એવો જાણી (૨),
 વીર સુનિ કહે તેહની સંગત, કોણ કરે નાણી. અં ૮

૯૬ પંચ સંવરનાં કાર્ય આચરવા વિષે.

(નવા વણજારાનો રાગ.)

દિલ ધરો(૨) શીખ છે સારી, કરો ધર્મ તણીતૈયારી. એ ટેક.
 દયા સદા હૃદયમાં ધરીયે, કદી જીવહિંસા નવ કરીયે;
 જિન ધર્મ વિષે અનુસરીયે,
 સટસટ, પામિયે સટ, અક્ષયનો પટ, સુખ જ્યાં ભારી. કરો ૧
 સુખ સત્ય વચન સહુ જોલો, મર્મ વાત કદિ નહિ જોલો;
 વીર વચન ઉર તો લો,
 ઘટઘટ, જામશે ઘટ, પ્રેમનો થટ, સત્યથી જારી. કં ૨
 પર દ્રવ્ય પત્થર સમ જાણી, અસ્તેયથી લ્યો મન તાણી;
 ચોરી છે દુઃખની ખાણી,
 ડરી ડરી, ચાલિયે ડરી, ધર્મ આઢરી, શાસ્ત્ર અનુસારી. કં ૩
 ૬

સંમુર્ધિમ ગર્ભજ હાની, છે નરક તણી નિશાની;
 તજ પાપ ત્રિયામાં જાણી,
 રટ રટ, વીરને રટ, શીલને ઝટ, રાખ તું લારી. કં ૪
 તજ પરિગ્રહ મહા દુઃખકારી, મોહ મમતા દૂર નિવારી;
 ભજ દીનખંધુ હિતકારી,
 હઠ હઠ, પાપથી હઠ, તજ ખટપટ, ચાલ સૂત્રાનુસારી. કં ૫
 કહે વીર મુનિ વીર વંદી, દે આસ્રવ માર્ગ છંડી;
 રહે સંવર પથ પર મંડી,
 કટ કટ, પાપને કટ, મોક્ષને ઝટ, પામ મુખકારી. કં ૬

૯૭ ગર્વ તજવા વિષે.

(મમત મત કરજો રાજ મનમે—એ રાગ.)

ગર્વ મત ધરજો રાજ મનમે,
 તારો વાસ અસ્થિર જગ જનમે. ગર્વં એ ટેક.
 લંકપતિ રાવણનાં દશ શિર, પડ્યાં ભયંકર રણમે;
 દુર્યોધન શિશુપાલ કરણનાં, રખડ્યાં અંગ અરણમે. ગં ૧
 ત્રિખંડાધિપ કૃષ્ણ નરેશ્વર, નાશ થયો અંતનમે;
 પાણી પાણી કરતાં તન પડિયું, વિકટ કૌશાંભી વનમે. ગં ૨
 સગર ચક્રી સુત સાઠ સહસ્ર તે, ભર્યા મદ યૌવનમે;
 ગંગા તટ ઉચ્છેદન કરતાં, બળી મૂવા જ્વલનમે. ગં ૩
 ગર્વ ધરી સપ્તમ ખંડ સાધન, ચાલ્યો સુભૂમ મગનમે;
 સુર શક્તિ ખેંચી તવ પ્રવહણ, દુષ્ટ્યું મધ્ય લવનમે. ગં ૪
 શ્રેણિક નૃપ બલ ગર્વથી બુવો, ગયો નરક ભુવનમે;
 સંત મહંત અનંત ગરવથી, પોત્યા જાઈ અગનમે. ગં ૫

વર્ષ લગે બાહુબલી મુનિવર, રહ્યા ધ્યાનની ધૂનમેં;
સતી બોધથી માન તબચું તવ, લહું કેવલ એક છિનમેં. ગ૦ ૬
ગર્વથી વિનય વિવેક માર્દવ, ઉડી જાય ગગનમેં;
સદ્ગુણ સ્વપ્ને તે નવિ પામે, હુંપદ આવ્યે તનમેં. ગ૦ ૭
ક્ષણભંગુર તન પામી અજ્ઞાની, મોહી રહ્યો શું મનમેં;
કષાય વિષય તૃષ્ણાને ત્યાગી, વસ તું શાંતિસદનમેં. ગ૦ ૮
તન ધન યૌવન સર્વ અપલ છે, જેહવી વિદ્યુત ધનમેં;
વીર મુનિ પર ભાવ તજીને, મ્હાલ નિબનંદ ધનમેં. ગ૦ ૯

૯૮ સ્ત્રી નરને પાશમાં પાડી ભમાડવા વિષે.

(નાથ કેસે ગજકો બંધ છોડાયો—એ રાગ.)

અજબ ગતિ અબજાની જગ ભાળી, નાખે સખળા નરને ઢાળી.
અજબ૦ એ ટેક.

અષાઢાભૂતિ અરણિક નંદિષેણુ, આર્દ્રકુમર પુણ્યશાળી;
એવા અનેક મહાપુરૂષોને, લીધા સંસારમાં વાળી. અ૦ ૧
હરિ હર પ્રદ્ધ ને વ્યાસ પ્રમુખ મુનિ, નારીથી રહેતા કંટાળી;
વનમાં તપ જપ ધ્યાન ધરંતા, ત્યાંથી નાખ્યા ઉલાળી. અ૦ ૨
રામ રાવણુ શિશુપાલ નરેશ્વર, ભીમ પદ્મોત્તર ૧માળી;
ભારથ કંઈક કરી કરી મુવા, અંત અધોગતિ જાળી. અ૦ ૩
રાય રાણા અમરો રખડાવ્યા, પાપ તણી છે પાળી;
સ્વર્ગથી પટકી નાખે નરકમાં, નાખે ગુણવન બાળી. અ૦ ૪
ગજે સગી વિષુ ગજે રહે અજાગી, રૂઠી તો નાગણુ કાળી;
વીર મુનિ કહે સંગ તજે નર, લહે શિવ વધૂ લટકાળી. અ૦ ૫

૧ માળી એટલે અનુન માળી.

૯૯ પ્રેમ-ભક્તિ ને સંતના ગુણાગુણ વિષે.

પ્રેમ વિના ન તરાય, ભવાળિધ પ્રેમ વિના ન તરાય. એ ટેક.
 પ્રેમ પારસ ને પ્રેમ અમૃત રસ, પ્રેમ સત્ય જીવન ગણાય. ભ૦ ૧
 પ્રેમ ચિંતામણિ પ્રેમ કલ્પતરૂ, પ્રેમ કામકુંભ મનાય. ભ૦ ૨
 પ્રેમની કિમ્મત હીરામણિ ને, રત્નોથી અધિક અંકાય. ભ૦ ૩
 સુરાસુર નરનાં સુખ સર્વે, પ્રેમની માંહિ સમાય. ભ૦ ૪
 મહાવ્રત પાળે દોષ જ ટાળે, પ્રેમ વિષુ ભવ ન કપાય. ભ૦ ૫
 લોચ કરે મન શોચ કરે તો, ઘાંચી બેલ પરે થાય. ભ૦ ૬
 દ્રવ્ય સંયમ જન પાળે તેથી, કઠોર કર્મ ન જાય. ભ૦ ૭
 ક્રિયાબળે ગ્રૈવેયકે પહોંચે, ભટકે અંતે ભવમાંય. ભ૦ ૮
 વીર ગુરૂને પ્રેમે ભજતાં, અવિચલ સ્થાન પમાય. ભ૦ ૯

૧૦૦ કન્યાવિકૃત્ય વિષે.

(વાટ જીવે છે મારાં રાંકડી, ઉભી ઉભી વાટ જીએ—એ રાગ.)
 દયાળુ! સુણો એક વાતડી, કે'તાં મારી હાય બળે છે છાતડી.
 હાય બ૦ કે'૦ એ ટેક.

પરણવા મશાળી લાડો, ગાડું જોડીને દોડ્યો,
 બાંધી પાપની મોટી ગાંઠડી. કે'૦ ૧
 ડાસો વર શેલે કે'વો, ખવીસ ભુતના જેવો;
 સોના મૂઠની લઈ લાકડી. કે'૦ ૨
 બંધાવી બત્રીસી બોળે, કલપ લગાવી બોળે;
 આંખે ચશ્મા ને પહેરી મોજડી. કે'૦ ૩
 જણાવે જીવાની જનને, ભલકે શણગારી તનને;
 પરણી કરાવી બુદે રોઝડી. કે'૦ ૪

દ્યે છે નિત્ય વિષયી ખાણું, આખું ત્યાં જમનું આણું;
મશાણે ચાલ્યો ચડી ઠાઠડી. કે'૦ ૫

માખાપે પૈસો જોયો, ધનથી ધન વંશને ખોયો;
નિહાળી નહિ વર જાતડી. કે'૦ ૬

ખાળા જો જનમે આઝી, જનેતા થાયે છે રાજી;
તન શણગારી પહેડું સાંકળી. કે'૦ ૭

નોટ ગણાતી કન્યા ભારી, લીલામ થાયે ઘર ઘર દારી;
માંડી ખેડા જનો હાટડી. કે'૦ ૮

દીકરી બકરી ને ગાય, જ્યાં દોરે ત્યાં ચાલી જાય;
આપે કદવા દિન રાતડી. કે'૦ ૯

વરસ ખારેની ખાળા, ઓઢણ ઓઢે છે કાળાં;
ખાટકી બની રીખાવે રાંકડી. કે'૦ ૧૦

કરૂણા! કરૂણા લાવો, દુઃખ હરવા વેગે ધાઓ;
કાઠો કુધારો ખોલી આંખડી. કે'૦ ૧૧

કન્યાનાં નાણાંનો દાણો, ખાયે નહિ ડાહ્યો જાણો;
'વીર' ચડતીની જીવો વાટડી. કે'૦ ૧૨

૧૦૧ ગુરૂ રક્ષક વિના ક્ષેત્ર ભક્ષકો ખાવા વિષે.

(માળી વિના ખાગ આ ખગડી જાય—એ રાગ)

રક્ષક વિના ખેતર ભક્ષકો ખાય, ખેતર ભક્ષકો ખાય.

રક્ષ૦ એ ટેક.

રોઝ હરણ ખર ખચર પશુઓ, ખાંતે જઈ નિત્ય ખાય. રક્ષ૦ ૧

કાગ કબુતર કાખર કોયલ, રૂડાં ડુંડાં લઈ જાય. રક્ષ૦ ૨

દુષ્ટ ગોવાળો ગૌધણ મેલી, મોલનો નાશ કરાય. રક્ષ૦ ૩

ચોર હુંટારા પંથિક પ્રેમે, ચોરવા ચિત્ત ચહાય. રક્ષ૦ ૪
 વાડ તોડી કરે છીંડી કુવાટો, અગણિત થાતી જણાય. રક્ષ૦ ૫
 ગુરૂ રક્ષક સત્ય ગોફણુ લઈને, પ્રેમના ગોળા ફેંકાય. રક્ષ૦ ૬
 વીર મુનિ વીરતા વાપરે તો, સદા ખેતર સચવાય. રક્ષ૦ ૭

૧૦૨ કળી કાળના મત પંથો વિષે.

(રાગ ઉપર પ્રમાણે).

વીર ! તારા વાડા વધ્યા જગમાંય, વાડા વધ્યા જગમાંય.

વીર૦ એ ટેક.

શ્વેતાંબર દિગંબર તેના, ફાંટા વિવિધ લણાય. વીર૦ ૧
 ગચ્છ સંઘાડા પંથો દિન દિન, થતા અગણિત જણાય. વીર૦ ૨
 એક પ્રભુને જીવો માનનારા, માંહોમાંહિ જ કપાય. વીર૦ ૩
 પકડનો નિર્ણય કરાતાં, ખેંચે નિજ મત ત્યાંય. વીર૦ ૪
 એક બીજાઓ ચરચા કરે ત્યાં, ઉડતાં મરચાં દેખાય. વીર૦ ૫
 એક શાસ્ત્રના વાંચનારા પણ, લાવે ખારણું ઘરમાંય. વીર૦ ૬
 સત્ય વિચારો વધવા માટે, તાણાતાણુ કરાય. વીર૦ ૭
 ગોવાળ ન દિસે કોઈ આ કાળે, ફાવે તેમ વરતાય. વીર૦ ૮
 ‘વીર’ કહે વિરલા કોઈ શૂરા, વાડામાં ન મુંઝાય. વીર૦ ૯

૧૦૩ કોશ્યાને સમજવી સ્થૂલિભદ્રે દીક્ષા લીધા વિષે.

(ગરબી: રાગુલ કર જોડી વિનવે રે,

નદવ ઉભા રહો રંગ રસિયા—એ રાગ.)

લાછલદે માતાના ખેટડા રે, નાગર પાછા આવો રંગ રસિયા.

એ ટેક.

તમે છો પ્રાણાધાર રે, નાગર પાછા આવો રંગરસિયા;
 ખાર વર્ષની પ્રીતડી રે, નાં નેહ ન ત્રોડો દિલદાર રે. નાં ૧
 તુમ સારૂ જગ પરવા તણ રે, નાં સોંપી છે દેહ તુમ હાથ રે; નાં
 ધન માલને સમર્પિયા રે, નાં કાંઈક વિચારો મારા નાથરે. નાં ૨
 નાચ મુજરા સર્વે તજ્યા રે, નાં તુમ વિષુ સવિ ખાપ ભાઈરે; નાં
 ખારા લાગે મેડી ખંગલા રે, નાં શૃંગારો થયા દુઃખદાઈ રે. નાં ૩
 કયા ધૂતારે લોળવ્યા રે, નાં કેણે તજવ્યા લોગ રે; નાં
 આવો રમો સુખ લોગવો રે, નાં મળશે ન ફરી આવો ભોગ રે. નાં ૪
 સંભૂતિવિજયે ગુરૂ ખુઝવ્યા રે, નાં જેણે ખતાવી શિવવાટ રે; નાં
 અનંત ભવ રોગ ટાળિયા રે, નાં ટાળ્યા છે જગ ઉચાટ રે. નાં ૫
 સ્થૂલિભદ્રે કૌશ્યા ખુઝવી રે, નાં લીધી દીક્ષા ગુરૂ પાસ રે; નાં
 વીર મુનિ એ પરે જે કરે રે, નાં લહે તે શિવપુર વાસ રે. નાં ૬

૧૦૪ સ્થૂલિભદ્રણની સજ્જાય.

(ઈડર આંગ્યા આંગલી રે—એ દેશી.)

પાટલીપુત્ર પુરમાં વસે રે, નાગર શકડાલ નામ;
 મંત્રિ નવમા નંદનો રે, સારે પ્રજનાં કામ.
 મુનીશ્વર સ્થૂલિભદ્ર સૂરિ શિરદાર. એ ટેક. ૧
 લાછલહે ઘરણી ભલી રે, શીલવતી ગુણવાન;
 તેના ઉદરથી ઉપન્યા રે, પુત્ર બેહુ પુણ્યવાન. મું ૨
 સ્થૂલિભદ્ર શિરિયો લધુ રે, ચક્ષાદિ પુત્રીઓ સાત;
 ભણી ગણી પંડિત થયો રે, લેવા વિજ્ઞાન વિખ્યાત. મું ૩
 કૌશ્યા વેશ્યા ઘર મુકિયો રે, કરવા ચતુર મુજણ;
 વેશ્યા મોહી સ્થૂલિભદ્રથી રે, લોગવે લોગ પ્રધાન. મું ૪

ખાર વર્ષ તિહાં વહી ગયાં રે, આવ્યો લોગનો અંત;
 જનક મરણથી ઉપન્યો રે, ઉર વૈરાગ્ય અત્યંત. મુ० ૫
 સંભૂતિવિજય ગુરૂ મળ્યા રે, માર્ગ માંહિ મહંત;
 પ્રતિબોધથી દીક્ષા લહી રે, શાસ્ત્ર લણે ધરી અંત. મુ० ૬
 ચાર શિષ્યો ગુરૂ પાસથી રે, આજ્ઞા ગ્રહી ચોમાસ;
 કૂપ ભારોટે હરિ કંદરા રે, અહિળીલ વેશ્યાવાસ. મુ० ૭
 ચિત્રશાલી કોશ્યા તણી રે, આજ્ઞા ક્ષેધ રહ્યા માંય;
 ખટરસ લોજન નિત્ય જમે રે, રહે ધ્યાનમાં ચિત્ત ઠાય. મુ० ૮
 કોશ્યા નાટક કરે નવનવાં રે, કરવા વ્રતથી બ્રહ્મ;
 રોમરાઈ ન એકે ચળી રે, જોતાં નાટક સવિ દષ્ટ. મુ० ૯
 કોશ્યા વેશ્યાને ખુઝવી રે, અદરાવ્યાં વ્રત ખાર;
 સમકિતમાં સેંઠી કરી રે, ગયા ગુરૂપેં તિવાર. મુ० ૧૦
 હુઝર ત્રણ વાર બોલીને રે, ઉભા થયા ગુરૂ ખાસ;
 વિનયે પૂર્વના જ્ઞાનને રે, અંતે કરે અભ્યાસ. મુ० ૧૧
 નવ પૂર્વ અર્થ પાઠથી રે, દશમ પૂર્વ મૂલ પાઠ;
 દશ પૂર્વ રહ્યા ત્યાં લગી રે, અન્ય ગ્રંથે અન્ય વાત. મુ० ૧૨
 સાતે ભગિની પ્રતિખુઝવી રે, તેમ ખુઝવ્યો લઘુ ભાઈ;
 દીક્ષા દેવરાવી ગુરૂ કને રે, પહોંચ્યાડયા સ્વર્ગની માંઈ. મુ० ૧૩
 ત્રીસ વર્ષ ધરમાં વસી રે, સામાન્ય વ્રત વીશ ચાર;
 વર્ષ પિસ્તાલીશ યુગ પદે રે, સર્વાયુ નવાણું વર્ષ ધાર. મુ० ૧૪
 બસેં પંદર વર્ષ વીરથી રે, પામ્યા સુર પદ સાર;
 ચોરાશી ચોવીશી લગે રે, નામ અમર કરનાર. મુ० ૧૫
 શીલવંતમાં શિરોમણિ રે, ત્યાગીમાં અગ્રજ સોઈ;
 વીર મુનિ વીર શાસને રે, એ સમ થયો નહિ કોઈ. મુ० ૧૬

૧૦૫ પરસ્ત્રી ત્યાગ વિષે.

(નવીન અનન્નરાનો રાગ.)

છે નરક, છે નરક તણી દેનારી, તેથી તને તમે પર નારી;
જેહ શાસ્ત્રમાંહિ ધિકારી, તેથી તને૦ એ ટેક.

અન્યો લોહી માંસથી દેહ, મલમૂત્ર ભરેલો તેહ;
છે અશુચી તણું એ ગેહ,
સદા ગંધાય, મલિનતા થાય, નષ્ટ છે કાય, સાર શું ભારી.

તે૦ ૧

એથી રહે સદા મન ભંગ, નવિ એસે ધર્મનો રંગ;
છે ખૂરો પરસ્ત્રી સંગ,
આવે બહુ ખંગ, કળે નિત્ય અંગ, ન રહે મન ચંગ, છે દુઃખકારી.

તે૦ ૨

વધ બંધાદિક તે પામે, બહુ અપકીર્તિ તસ જામે;
ધન વ્યર્થ જાય તે ઠામે,
ઉંચો બંધાય, માર ત્યાં ખાય, જીવ ત્યાં જાય, થાય એમ ખવારી.

તે૦ ૩

મરી પરભવમાં જ્યાં જાય, થાય કુસ્ત્રપ વિકલેંદ્રિય કાય;
રહે દુભાંગી રોગી સદાય,
થાય વંધ્યા નાર, રંડા અવતાર, કોલી નિરધાર, કુશીલ કળ ધારી.

તે૦ ૪

ખાય ધર્મ દ્રવ્ય નર જેહ, કરે પર ત્રિયાથી નેહ;
સાત વાર સાતમી એહ,
કરે અવતાર, સહે બહુ માર, હૃદય વિચાર, છે શાસ્ત્ર મોઝારી.

તે૦ ૫

જીવો મુંજ રાવણના જેવા, દુઃખ પામ્યા તે નર કેવા;
તું વિચાર કરી લે એવા,
અરે! નફટ, મૂકી ખટપટ, થઈ ઝટપટ, શીલ લે સ્ત્રીકારી.

તે ૬

કહી વીર સુનિ આ સારી, એ શીખ હૃદય દ્યો ધારી;
હવે મૂકી દેજો પરનારી,
શું કહું ઈણ વાર, રહો પ્રદાયાર, સદા જયકાર, જાઉં બલિહારી.

તે ૭

૧૦૬ મધુખિંદુના દષ્ટાંતની સજ્જાય.

(કુહા)

વિહરમાન વીશે નમી, મધુખિંદુ દષ્ટાંત;
કહીશું જંખુ ચરિત્રથી, વૈરાગવધાંક વાત. ૧

સુખ સંસારી જીવને, મધુખિંદુ સમ જાણ;
તજી ન શકે જે પ્રાણિયા, પામે તે દુઃખખાણ. ૨

રાજગૃહી ગુણશિલ વને, પુછે ગૌતમ સ્વામ;
ખારે પ્રખદા સાંભળે, કર જોડી શિર નામ. ૩

(ઠાલ : જીવ રે તું શીલ તણો કર સંગ—એ દેશી.)

વસંતપુર માંહિ વસેજી, ધન્નો દરિદ્રી એક;
ધન તણી જંખના ધરેજી, કરે ઉપાય અનેક. ૧

સમજ રે તું મધુખિંદુ સુખ સંસાર. એ ટેક. ૧

સારથવાહ સાથે મળ્યોજી, લીધો તેણે સંઘાત;

છુટું ન પડવું સાથથીજી, શીખ લીધી બલી બાત. સં ૨

શીખ શેઠની અવગુણીજી, લૂંદ્યો જંગલ મોઝાર;

ભૂખ તૃષા લાગી ઘણીજી, શ્વાપદ ભય અપાર. સં ૩

ઉજડ માર્ગ કાપતાંજી, કાંટે ચરણ વીંધાય;
 પાગલ ગજ પુઠે પડયોજી, ધસ્યો મારણ ધ્રાવ. સં ૪
 એવામાં વળી રાક્ષસીજી, કર ગ્રહી કરવાળ;
 અદૃદૃહાએ બીવરાવતીજી, કરી કાયા વિકરાળ. સં ૫
 ખાઈ ઉડી બે બાનુએજી, ભાગ્યે જાય બેભાન;
 શ્વાસ ભર્યો આગે ચલ્યોજી, આયો વિપુલ યોગાન. સં ૬
 વિષમ વડ દીઠો તિહાંજી, ચડી શકાય ન કેમ;
 જીવન આશે પડતાં થકાંજી, ચડી ગયો જેમ તેમ. સં ૭
 નર મારણ ગજ સુંઢથીજી, વડને લાગ્યો ઉખાડ;
 પડતાં વડવાઈ ગ્રહીજી, રહ્યો લટકી મુખ ફાડ. સં ૮
 જીરણ કૂપ માંહિ પડેજી, નર ગાલી વડવાઈ;
 લટકતાં નીચું જીવેજી, ભય ઉપજ્યો ઉર માંઈ. સં ૯
 ચાર સર્પ મુખ ફાડીનેજી, ભક્ષ કર્યાની જીવે રાહ;
 ભર્યા વૃશ્ચિક ઘોહ કાર્કીડાજી, ઝેરીલા જીવ અથાહ. સં ૧૦
 અજગર કૂપ બે બાનુએજી, રહ્યા ગળવા ધરી આશ;
 રાક્ષસણી ઉંચે રહીજી, ઉપજાવે અસિએ ત્રાસ. સં ૧૧
 ભેતાં ઉંચું વડ ડાલમેંજી, દીઠા મૂષક બે શૂલ;
 કાળા ઘોળા તે કાપતાજી, વડવાઈનાં મૂલ. સં ૧૨
 વડવાઈ ઉપર રહ્યોજી, મધપુડો એક તામ;
 વડ સુંઢે ધુળવતોજી, ઉડી મક્ષિકા તમામ. સં ૧૩
 રોષ કરી ચટકા ભરેજી, સહ્યા ન જાયે તાસ;
 પડે બિંદુ નાકે થઈજી, ચાટે આણી ઉલ્હાસ. સં ૧૪
 ચાટચાથી મમતા વધીજી, ચાહે લેવા મીઠાશ;
 સર્વે દુઃખ ભૂલી કરીજી, ધરે વળી બિંદુની આશ. સં ૧૫

વડવાઇ ગજ કૂપનાળ, અજગર મૂષક સાપ;
 રાક્ષસી મક્ષીના ઘણાળ, ધારે ન કાંઈ સંતાપ. સં ૧૬
 વિદ્યાધરી ધણીને કહેળ, આને છે દુઃખ અપાર;
 વિમાનમાં બેસાડીનેળ, સુખી કરે ઇચ્છા ઠાર. સં ૧૭
 આવ બેસ વિમાનમાંળ, જેમ સુખ તુજને થાય;
 બિંદુ એક લીધા પછીળ, આવું થાભો કહેવાય. સં ૧૮
 બિંદુ બિંદુ કહેતાં થકાંળ, થાકી વિદ્યાધર જાય;
 કપાણી વડવાઇ તદાળ, પડયો કૂપની માંય. સં ૧૯
 સર્પલક્ષક નર બનીળ, ગયો યમના દ્વાર;
 ઉપનય વીર એનો કહેળ, ભવ્ય જીવને હિતકાર. સં ૨૦
 દરિદ્રી નર તે જીવ છેળ, કુકર્મે ભોગવે દુઃખ;
 નીતિ સાર્થપ સાથે ગ્રહોળ, પમાડવા ધન સુખ. સં ૨૧
 લક્ષ ચોરાશી ચોનીનીળ, લયભરી અટવી અપાર;
 હાથી કાલ તે જાણવોળ, જરા રાક્ષસી નિરધાર. સં ૨૨
 સંસાર ચોકમાં કૂપ છેળ, તે ગર્ભાશય પિછાણ;
 નરભવ સ્વપ વડ શોભિતોળ, આયુ વડવાઇ જાણ. સં ૨૩
 રાગ દ્વેષ અજગર કહ્યાળ, અહિસ્વપ ચારે કષાય;
 ઘોહ વિછી જેવા ગણ્યાળ, ઇર્ષા નિંદાદિ દુઃખઢાય. સં ૨૪
 શ્વેત કૃષ્ણ બે ઉદરોળ, તે જાણો દિન રાત;
 કાપે વડવાઇ આયુનીળ, જાણે ન જીવ મિથ્યાત. સં ૨૫
 ધન સુત ત્રિયા જાણવાંળ, મધપુડાને ઠાણ;
 સગાં કુટુંબ ને સ્નેહીનાળ, માખી ચટકા પિછાણ. સં ૨૬
 પંચ વિષયો ઇન્દ્રિયનાળ, કામ ભોગ ત્રિય સુખ;
 એ મધુબિંદુએ મોહિયાળ, ન ગણે તે નરકનાં દુઃખ. સં ૨૭

વિદ્યાધરના સારિખાળ, સાચા સાધુ સુખણ;
 ધર્મ વિમાને ઠાવીનેજી, જે આપે સુખ નિર્વાણ. સં ૨૮
 ધન સુત ત્રિયના બિંદુમાંજી, લલચાણા જે જીવ;
 ચિહ્ન ગતિમાંહિ ભટકશેજી, દેખશે દુઃખ સદીવ. સં ૨૯
 મધુબિંદુ સુખ સંસારનાંજી, તળ્યા લહે શિવ વાસ;
 વીર શિખ હિતકારિણીજી, કહી બિદડા ચોમાસ. સં ૩૦

૧૦૭ પડિકમવાની સજ્જાય.

[ધરિયાવહિયાના ભાંગા ૧૮૨૪૧૨૦ કે ૧૦૮૪૪૭૨૦ ભાંગે
 પડિકમવાની સજ્જાય.]

(સોભાગી રે શાલિભદ્ર ભોગી રે હોય—એ દેશી.)

વીર વાણી પ્રણમી કરી જીરે, સદ્ગુરૂ લહી સુપસાય;
 ભાંગા ધરિયાવહિ તણા જીરે, કહ્યા શાસ્ત્રોની માંય.
 મુનીશ્વર કરો ક્રિયા હિતકાર. એ ટેક. ૧
 પડિલેહણ^૧ આબ્યા^૨તણી જીરે, પરિવવાની^૩ રે જાણ;
 દિશા^૪ ગોચરી^૫ વિહારની^૬ જીરે, નદી^૭ ઉતર્યા સત્ત ઠાણ. મું ૨
 ગુરૂ સન્મુખ આવી કરી જીરે, ધારી વિનય વિવેક;
 પડિકમવી ઉભા રહી જીરે, ધરિયાવહિ ધરી ટેક. મું ૩
 અઘમુત્તો મૃગાવતી જીરે, ધરિયાવહિથી રે એહ;
 કર્મ હણી કેવલ લહી જીરે, પરમ પદે ગયા તેહ. મું ૪
 અભિહયા દશધા થકી જીરે, પાંચસેં ત્રેસઠ જીવ લેહ;
 તેટલે ગુણ્યા સંખ્યા કહું જીરે, સાંભળો રાખી ઉમેહ. મું ૫
 પાંચ સહસ્સ ખટ શત ત્રીશની જીરે, સંખ્યા ગણતાં ગણાય;
 અગ્યાર સહસ્સ દ્વિ શત સાઠની જીરે, રાગ રોષે બણાય. મું ૬

તેત્રીશ સહસ્ત્ર સત્ત શત એંશીની જીરે, ત્રણ ચોગેથી રે થાય;
 લક્ષ એક સહસ્ત્ર ત્રિશત ઉપરે જીરે, ચાલીશ કરણે કહાય. મુ૦ ૭
 ત્રિ લક્ષ યુગ સહસ્ત્ર વીશની જીરે, ત્રિ કાલેથી કરાય;
 પંચ પરમેષી આત્મની જીરે, એહ છ શાંખ લેખાય. મુ૦ ૮
 એ શાંખે છ ગુણ કરી જીરે, સંખ્યા સર્વ મિલાય;
 અઠાર લક્ષ ચોવીસ સહસ્ત્રોપરિજીરે, એકસો વીશ મનાય. મુ૦ ૯
 અવર ગ્રંથાંતરમાં કહ્યા જીરે, દ્રવ્ય ખેતર કાલ ભાવ;
 આકુટી અણકુટી થકી જીરે, છ ગુણ કરો ચિત્ત ચાવ. મુ૦ ૧૦
 એક કોડ નવ લખ ઉપરે જીરે, યુમાલીશ હજાર;
 સાત સો વીશે આપજો જીરે, મિચ્છા દુષ્કંડ નિરધાર. મુ૦ ૧૧
 ઇરિયાવહિ કીધા પછી જીરે, કાર્ય કરો અન્ય કૈય;
 જાણ્યે પ્રમાદે ન પડિકમે જીરે, વિરાધિક તે હોય. મુ૦ ૧૨
 ઇરિયાવહિ ભાંગા ભણ્યા જીરે, બિદડા ગામ મોઝાર;
 વીર મુનિ ગુરૂ મુખ થકી જીરે, ધારજો રહસ્ય વિચાર. મુ૦ ૧૩

૧૦૮ એક દુર્બોધ કઠિયારાના દૃષ્ટાન્તની સજ્જાય.

(આધા આમ પધારો પૂજ, અમ ધર વહોરણુ વેળા—એ દેશી)

વીર જિજ્ઞેશ્વર કહે ગૌતમને, બોધ ન લહે દુર્બોધ;
 કઠિયારા પરે કામ ન લાગે, જ્ઞાનીનો પ્રતિબોધ;
 મુણ્ડો ભાવ ધરીને હો રાજ વીર જિજ્ઞેશ્વરની વાણી. એ ટેક. ૧
 રહે કઠિયારો એક પુર માંહિ, દુઃખી હરિદ્રી ભારે;
 કાષ્ટ તણી ભારી લેવાને, જાણે નિત્ય સવારે. મુ૦ ૨
 અન્ય દિને નિર્જન જંગલમાં, સૂકું કાષ્ટ નવિ મળિયું;
 ગિરિગહ્વરમાં આગે જાતાં, એક સુંદર તરૂં કળિયું. મુ૦ ૩

તરૂં મૂળ કાઢતાં પંચ રત્નની-જડિત માટલી નિકળી;
 કનકમય પણ માટી આચ્છાદિત, માની માટીની સઘળી. સુ૦ ૪
 ભારી પાછળ માટલી ખાંધી, ઘર ભણી લેઈ ચાલ્યો;
 માર્ગમાં થઈ વૃષ્ટિ ભારે, પંથે વખત ઘણો ગાળ્યો. સુ૦ ૫
 ભારી ન વેચાણી ઘરમાં આણી, અન્ન ઉછીનું આણે;
 માટલીમાં ધરી ચૂલે રાંધે, ચંદન ખાળે અન્નણે. સુ૦ ૬
 એવે ધનદ સમ શેઠ નિકળિયો, ચંદન વાસ ત્યાં આવી;
 એ ઝુંપડે છે કેાણુ ધનવંતો, જે ખાળે ચંદન લાવી. સુ૦ ૭
 ગંધ અનુસારે ઘરમાં પેઠો, કામ અબ્બુગતું જાણી;
 કઠિયારાને શીખ જ આપે, ભાઈ પરે હિત આણી. સુ૦ ૮
 રે ! મૂખ તું કનક માટલી, અગ્નિમાં કેમ ગાળે;
 ખાવના ચંદન બહુમુલાને, કાષ્ટ પરે કેમ ખાળે. સુ૦ ૯
 ચાલ મૂખ તું મ્હારે સદને, ચંદન સઘળું લેઈ;
 ચંદન તોળી કનક તેટલું, આપું અન્ય પણ કેઈ. સુ૦ ૧૦
 ધનથી મંદિર ખાગ બગીચા, રૂડાં સુખ સવિ મળશે;
 ત્રિયા પુત્ર પરિવાર વધ્યાથી, દુઃખ સઘળાં તુજ ટળશે. સુ૦ ૧૧
 આખો ભવ તુજ સુખમાં જશે, માન વાત હિતવાળી;
 મૂખે શીખ ન એકે માની, ચંદન દીધાં ખાળી. સુ૦ ૧૨
 ધૂળધાણી તેણે સઘળું કીધું, પસ્તાણો પછી ભારી;
 વાત સુણી પુરજન સવિ નિદે, ધિક્ધિક્ શબ્દ ઉચ્ચારી. સુ૦ ૧૩
 વીર પ્રભુજી ઉપનય દાખે, ભવ પાટણપુર જાણે;
 મંદ બુદ્ધિનો જીવ કખાડી, દેહ માટલી પરમાણો. સુ૦ ૧૪
 પાંચ ઈંદ્રિયો રત્નની જ્યોતિ, વિષય અન્ન તુચ્છ ધારો;
 તે કાળે આયુ સ્વપ ચંદન, ખાળે મૂખ ગેમારો. સુ૦ ૧૫

શેઠ પરે સુગુરુ સમજાવે, વિધવિધ દેઇ ઉપદેશ;
ભારે કર્મીને નવિ લાગે, ધર્મ કાંઈ લવ લેશ. સુ૦ ૧૬
કઠિયારા પરે તે દુઃખી થાશે, જે વીર શીખ ન ધરશે;
વીર મુનિ વીર આણુ વહે તે, શિવપુરમાં જઈ ઠરશે. સુ૦ ૧૭

૧૦૯ શીલોપરિ ધર્મદાસ સોહાગદેવીનું ચરિત્ર.

(દુહા)

સુખકર પાર્શ્વ પદ નમી, શિયલ તણો અધિકાર;
કામદેવ જિતણુ કઠિન, જિતે તરે સંસાર. ૧

ઉદ્ધિ તરવો ભુજબળે, મુશ્કેલ જેમ ગણાય;
તેમ શિયલને પાળવું, કઠિન મહા કહેવાય. ૨

કેણે શિયલ તે પાળિયું, કેમ પાર્યા લવપાર;
એક કાને કરી સાંભળો, જેમ થાય નિસ્તાર. ૩

(દાળ : આયો આયો રે અનુભવ આતમનો આયો—એ દેશી.)

જંબૂદ્વીપના ભરતક્ષેત્રે, મગધ શોભિત ભારે;
શ્રેષ્ઠિક રાજા રાજ કરે છે, અભયકુમારને વારે.
પાળો પાળો રે શીલ ધર્મ લવિ પાળો. એ આંકણી. ૧
ખંધુદત્ત એક વણિક વસે છે, સ્થિતિ સાધારણુ જારી;
સરલ સ્વભાવી નીતિએ પૂરણુ, નિર્વાહે ઘર વ્યવહારી. પા૦ ૨
તેની સુશીલા શીલવંત નારી, ધર્મપરાયણુ ભારી;
દંપતી દોઇ સુખમાં રહેતાં, જનમ્યો મુત સુખકારી. પા૦ ૩
ધર્મદાસ એવું નામ દીધું શુભ, અંદ્રકળા પરે વાધે;
ભણ્યા પછીથી નવમે વરસે, ધર્મ પાળી ધર્મ સાધે. પા૦ ૪

એકી તિથિનું શીલ ગુરૂપે, લીધું જીવ્યા તક ભારી;
 ધર્મ ધ્યાનમાં કાળ વિતાવે, તજી મોહ વિકારી. પા૦ ૫
 એજ પાડામાં નિગમ ગુણાકર, બંધુદત્તના જેહવો;
 તેને શીલધર વિમલા નારી, સુશીલા સમ સ્વભાવો. પા૦ ૬
 સોહાગદેવી તેને થઈ તનયા, ધર્મદાસના જેહવી;
 વયે બુદ્ધિયે ધર્મે વિચારે, સમાનતામાં તેહવી. પા૦ ૭
 તેણે લીધું શીલ એકી તિથિનું, શિશુ વયે ગુરૂ પાસે;
 કાળ ગાળે ધર્મમાં ગાહોનિશ, રહે માયાથી ઉદાસે. પા૦ ૮
 દેવના યોગે બેહુ પરણ્યાં, સુવા શય્યાએ આયાં;
 વાર્તાલાપ પરસ્પર કરતાં, લિધેલ નિયમ જણાયા. પા૦ ૯
 પુણ્ય આપણાં પ્રગટ્યાં પૂર્વનાં, ભલું થયું એમ જાણી;
 આતમ કારજ સાધશું ખંતે, મેલી મોહ દુઃખ ખાણી. પા૦ ૧૦
 નિર્મળ ભાવે શિયળ પાળે, નીતિ પ્રમાણે ચાલે;
 સંવર નિજરા કરતાં વિચરે, આતમને અજવાળે. પા૦ ૧૧
 તેણે કાળે ને તેણે સમયે, સિધુ સોવિર દેશે;
 વીતિભય પુર ભૂપ ઉદાઈ, ધર્મે રાતો વિશેષે. પા૦ ૧૨
 તિહાં વસે એક વણિક શિવંકર, સાધારણ સ્થિતિધારી;
 ધર્મપરાયણ સેવાભાવી, વિનયી વિવેકી વિચારી. પા૦ ૧૩
 એવા સમયે મૃગ વન ઉદાને, ધર્મઘોષ સૂરિ આયા;
 પાંચસો સંતો સંઘાતે ભાવે, સંજમ તપ સુખદાયા. પા૦ ૧૪
 વાંદવા આવ્યા પુરના લોકો, શિવંકર પણ આયો;
 દેશના સુણીને ગયા સહુ ઠામે, પુછે શિવ હિતદાયો. પા૦ ૧૫
 ભાગ્યહીન છું હું ગુરૂભારી, સંકટે નિર્વાહ થાય;
 લાખ શ્રાવકને ભોજન દેવાની, ઇચ્છા કરું હું સદાય. પા૦ ૧૬

પુણ્ય એકું ઉપાર્જન કરીને, આતમ સાધન સાધું;
 પશુ પ્રભુ ! દિન આવશે ક્યારે, અગાધ પુણ્યને બાંધું. પા૦ ૧૭
 ગુરૂ કહે ધર્મ સોહાગદેવી, એકી બેકી શીલ પાળે;
 લક્ષ શ્રાદ્ધને જમાડ્યા જેતો, તેતો ખવાડ્યે લાભ આલે. પા૦ ૧૮
 કહે શિવંકર ગુરૂ ! કિણ ઠામે, કિહાં દંપતીનો વાસો;
 સવાસો જોજને રાજગૃહમાં, નાલંદે વાસ છે તાસો. પા૦ ૧૯
 સુણી લાલ લેવાને ચાલ્યો, અર્ધે પંથે એક મળિયો,
 પુછા કરતાં સુણ્યા અધિક ગુણ, આનંદે શિવ ચલિયો. પા૦ ૨૦
 રાજગૃહ નાલંદે પાડે, જોતાં શ્રમ નવ આણ્યો;
 લીલી પાઘડી આંખે પેળી, તેજ નિવાસ પિછાણ્યો. પા૦ ૨૧
 તિહાં આવી દંપતી પ્રણમી, પ્રશંસે હિત આણી;
 બહુ આગ્રહે ભોજન આપી, આળ્યો નિજ પુર ઠાણી. પા૦ ૨૨
 તે દિનથી બેહું દંપતી ભાવે, વિવિધ તપસ્યા કરતાં;
 અણસણ ઠાવી કાયા ગાળી, સમાધિમાં વિચરતાં. પા૦ ૨૩
 માસ સંથારો બેહુનો સિજ્યો, એંશી વર્ષાયુ પાળી;
 આરમે સ્વર્ગે દેવ થઈને, મોક્ષે જાશે કર્મ ગાળી. પા૦ ૨૪
 બાણુ ઘ્રૂં નિર્ધિ શશિ સુવર્ણે, જ્ઞાનપંથમી દિવસે;
 ઉપદેશ તરંગિણી ગ્રંથાધારે, કથા કહી મન હિસે. પા૦ ૨૫
 ગુલાબ બંધુના સંગે વસીને, વીરે ભાંખી ઉઠહાસે;
 કચ્છ દેશમાં ભોરારા ગામે, ઠાળ ભણી ચોમાસે. પા૦ ૨૬

મહાદેવી પ્રકરણ.

૧૧૦ ચોવીસ તીર્થકરના ગુણગ્રામ કરવા સ્તુતિ

(મારે ચાંદલિઓ ઉગ્યો ને હરણાં આથમ્યાં રે—એ રાગ)

બેની ચોવીસે જિનેશ્વર ગાથું ભાવથી રે,
 જેના નમનથી આનંદ સદાય રે,
 બહાલા રે વિભુ આરાધીથું રે. એ ટેક.
 પહેલા ઋષભ ને બીજા અજિતનાથજી રે,
 ત્રીજા સંભવ ને ધ્યાતું દિલ માંચ રે. બહા૦ ૧
 ચોથા અભિનંદન પાંચમા સુમતિનાથજી રે,
 છઠ્ઠા પદમપ્રભ જિનરાય રે. બહા૦ ૨
 બેની સાતમા સુપાર્શ્વ ચંદ્રપ્રભ આઠમા રે,
 નવમા સુવિધિનાથજી થજો સદાય રે. બહા૦ ૩
 દશમા શીતલ શ્રેયાંસજી અગ્યારમા રે,
 બારમા વાસુપૂજ્યજીના વાંડું પાચ રે. બહા૦ ૪
 બેની તેરમા વિમલ અનંત ચઉદમા રે,
 વાંડું પંદરમા ધર્મનાથ સદાય રે. બહા૦ ૫
 બેની શાંતિ સોળમા કુંથુનાથ સત્તરમા રે,
 અઠારમા અરનાથ મહા રાય રે. બહા૦ ૬
 મહી ઓગણીસ મુનિસુવ્રત વીસમા રે,
 નમિ એકવીશમા સુખદાય રે. બહા૦ ૭
 બેની નેમજી બાવીસ પારસ ત્રેવીશમા રે,
 વીર ચોવીસમા શિવ પદ દાય રે. બહા૦ ૮

જેની વીર મુનિ નમે જિન ચોવીસને રે,
જેની દયા થતાં દુઃખ દૂર થાય રે. ૦હાં ૯

૧૧૧ વીસ વિહરમાન તીર્થંકરની સ્તુતિ

(આવોને નંદલાલ રમવા આવોને રે—એ રાગ)

સીમં^૧ધર યુગમં^૨ધર સ્વામી, ખાહુ^૩ સુખાહુ^૪ અંતરજામી;
સુજાત સદ્ગુણ ધામી.
ભવિ ધ્યાવોને રે, વિહરમાન જિન વીસ. ભ૦ એ ટેક. ૧
સ્વયં^૬પ્રભ ઋષભાનન દેવા, અનંતવીર્ય તણી કરં સેવા;
સુરં^૬પ્રભ સૂર્યના જેવા. ભ૦ ૨
વિશાલં^{૧૦}પ્રભ દશમા જિનવર, વજ્રધર ચંદ્રાનન મનહર;
ચંદ્રખાહુ^{૧૩} છે સુખકર. ભ૦ ૩
ભુજંગદેવ^{૧૪} પંદરમા ધર્મિર, નેમપ્રભ^{૧૬} વીરસેન^{૧૭} હિતકર;
મહાભદ્ર^{૧૮} કેવલ ધર. ભ૦ ૪
દેવયશ^{૧૯} અજિતસેન^{૨૦} પ્યારા, સર્વ જીવોને શાન્તિ કરનારા,
વીર મુનિ મન હરનારા. ભ૦ ૫

૧૧૨ વીરના અગ્યાર ગણધરોની સ્તુતિ

(૩૧૧૦ આલું રોકડો—એ રાગ)

અગ્યારે ગણધર વીરના, મોરી સજની જ રે;

નમિયે નિત્ય ઉઠી પ્રભાત, શિવપદ પામવા, મોરી
દ્વાદશાંગીના ધરા, મોં છે જિન જેવા સાક્ષાત. શિં મોં ૧

ધંદ્રિમૂતિ^૧ પહેલા નમું, મોં ગૌતમ ગોત્રે સુંદર નામ;

શિં મોં, અગ્નિમૂતિ^૨ વાયુમૂતિ, મોં

વ્યક્ત ગણીને કંઈ પ્રણામ. શિં મોં ૨

સુધર્મ^૩ ગણધર પાંચમા, મોં જેનું શાસન ચાલે આજ;

શિં મોં, મંડિત મોર્યપુત્રજ, મોં

અકંપિત છે શિરતાજ. શિં મોં ૩

અચલ^૪ભ્રાતા મેતાર્યજ, મોં, પ્રભાસ છેલા છે ગણીશ;

શિં મોં, અગ્યારે ગણધરના ગણ્યા મોં

શિબ્યો ચૌદસેં ચુમાલીશ. શિં મોં ૪

ત્રિપદી આપી વીરજ, મોં રચિયાં તાત્ત્વિક ખારે અંગ;

શિં મોં, ઘણા જીવોને તારિયા, મોં

વંદે વીર સુનિ ઉમંગ. શિં મોં ૫

૧૧૩ સોળ સતી વિષે

(શિયળની શોભા હું કશી કહું—એ રાગ)

^૧પ્રાદ્ધી ભરતની બેનડી, ^૨સુંદરી બાહુબળની બેન;
 રાજિમતિ ગુણે આગળી, બેતાં અમિ ઝરે નેણ.
 સોળે સતી ગાશું ભાવથી. ૧

^૪ચંદનબાળા ચંદન સમા, વીર નિયમ પૂરનાર;
 બાળ કુમારી ચારે સતી, નમતાં જય જયકાર. સો. ૨

રામની જનની છે કૌશલ્યા, સ્ત્રીતાં રામ વર નાર;
^૭પાંડવ માતા કુંતા સતી, દ્રૌપદી આનંદ દેનાર. સો. ૩

ચારે સાસુ વહુ બેડલા, સર્વ શાસ્ત્રે વખણાય;
^{૧૦}શીવા પ્રભા ને ^{૧૧}પદ્માવતી, ^{૧૨}મૃગાવતી સુખદાય. સો. ૪

ચેડા ભૂપની પુત્રીઓ, ભગિની ચારે બણાય;
^{૧૩}દ્વાર ઉઘાડ્યાં રે ^{૧૪}સુભદ્રા, સુલસા સરિખી ન ક્યાંય. સો. ૫

^{૧૫}ચૂલા પ્રગટી રે મહાસતી, ^{૧૬}દમયંતી નળ નાર;
 કષ્ટ સહી શીલ સાચવી, પહોંચી સ્વર્ગ મોઝાર. સો. ૬

સોળે સતી રે શાસ્ત્રે કહી, પાઠ્યો શિયળ આચાર;
 વીર મુનિ સતી સમરણે, પામે ભવ જલ પાર. સો. ૭

૧૧૪ અરિહંતની સ્તુતિ

(પધારો પીયર ભણી—એ રાગ)

પરમેષ્ઠી પદમાં આદિ ભણું, જયવંતા શ્રી જિનરાય;
વિચરે મહિમાંય, નમું અરિહંતને. ૧

ધનધાતિ કર્મ ક્ષય કરી, પામ્યા કેવલ અતિશય જ્ઞાન;
ધરી શુકલ ધ્યાન, નમું ૨

સાધુ સાધ્વી શ્રાવક શ્રાવિકા, તીર્થ સ્થાપ્યાં પ્રભુજીએ ચાર;
કીધો ધર્મ પ્રચાર, નમું ૩

ચોસઠ ઈંદ્ર ચરણ સેવે સદા, વાણીમાં ગુણ છે પાંત્રીસ;
અતિશય ચોત્રીસ, નમું ૪

લક્ષણ હબર આઠથી શોભતા, દૂર કીધાં દ્રવણ અઢાર;
પ્રવર ગુણ બાર, નમું ૫

લોકાલોક સ્વરૂપ પ્રકાશતા, દર્શાવતા નય નિક્ષેપ;
કાઠી વિક્ષેપ, નમું ૬

અનંત ગુણી પ્રભુજી આગળે, માગે વીર મુનિ બેઠી હાથ:
રાખો આપ સાથ, નમું ૭

૧૧૫ સિદ્ધની સ્તુતિ

(ભલા ભાવ ચડિયાતા—એ રાગ)

અષ્ટ કર્મને ક્ષય કરી, શાશ્વત સુખ પામ્યા;
જન્મ જરા ને મરણનાં, દુઃખ પ્રભુજી સહુ વામ્યાં. ૧

લોકાત્રે જઈને વસ્યા, બેતાં જગતના ભાવ;
રાજ ચૌદે કરામલ પરે, ભાળ્યા કર્મ વિભાવ. ૨

ગૌતમ પુછે શ્રી વીરને, સુખ સિદ્ધનાં ભાંખો;
 કહે જિન અંશ ન કહી શકું, તો કેમ કહેવાય આખો. ૩
 બાણું સર્વે ન વદી શકું, લિલ્લ દૃષ્ટાંતે જેમ;
 ચક્રીધરનાં સુખને, વનમાં વહે કેમ. ૪
 નથી વસ્તુ જગ એહવી, જેહ દૃષ્ટાંતે આવે;
 એક પ્રદેશે અનંત સુખ, અનુભવે સિદ્ધ સ્વભાવે. ૫
 મૂળ ગુણ આઠે ઓપતા, લહ્યા વળી એકત્રીશ;
 જ્યોતિમાં જ્યોતિ લગી રહી, નિરાકાર જગદીશ. ૬
 ખીજે પદે નમી સિદ્ધને, માગું સુખની ખાણી;
 વીર મુનિ કહે આપજો, નિજ સેવક બાણી. ૭

૧૧૬ આચાર્યની રત્નતિ

[હારે મારે ઠામ ધર્મના સાડા પચવિશ દેશ જો - એ દેશી.]

હારે નમું ત્રિજે પદે આચાર્ય મુનિરાજ જો,
 ગચ્છપતિ ગિરૂઆ ગુરૂગુણ આગળા રે લોલ;
 હારે સૂરિરાજે ગાજે સાયર જેમ ગંભીર જો,
 શશિ મણિ ગોક્ષીર સમ છે હૃદય નિર્મળાં રે લોલ. ૧

હારે શ્રુત દરિયા ભરિયા દ્વાદશાંગી પૂર્ણ જો,
 મત વાદી મિથ્યાત્વી નિન્હવ રહે વેગળા રે લોલ;
 હારે પદ્ દર્શન ને પદ્ શાસ્ત્ર માંહિ પ્રવીણ જો,
 લખ્મિધર સૂરિ જિતે વાદી ભલભલા રે લોલ. ૨

હારે કુલ જાતિ બલ ને સ્વપ વિજ્ઞાને શ્રેષ્ઠ જો,
 ચશ નામી વિનયાદિ ગુણ અંગીકર્યા રે લોલ;

હારે દશ યતિધર્મ ને ભાવે ભાવના ખાર ને,
મોહ મચ્છર મદ મમત સહુ પરિહર્યા રે લોલ. ૩

હારે સૂરિ ધર્મધુરંધર ધારી ગુણ છત્રીસ ને,
નિષ્પક્ષી ચિહ્નુ તીર્થ પાળે પ્રીતથી રે લોલ;
હારે સૂરિ નિશિત્ય આદિ કંઠે ક્રીધા છેદ ને,
કરે શિક્ષા શુદ્ધ જિનાગમ રીતથી રે લોલ. ૪

હારે સૂરિ ભાંખી સંપદા સાઠ ને વળી ચાર ને,
ગચ્છનાયક સુખદાયક તીર્થ ચારને રે લોલ;
હારે ભવ ત્રીજે પામે મુક્તિ કે ભવ તેજ ને,
વિચરે ચરણ કરણ ગુણ અંતર ધારને રે લોલ. ૫

હારે સૂરિ પ્રભાવિક છે પરમાતમાની તુલ્ય ને,
સેવક કરતાં શિવસુખ આપે ઉમંગથી રે લોલ;
હારે ગુણ ગાયા ગણિના જુનાગઢ ચોમાસ ને,
વીર મુનિ કહે રાખો સદા સંગ રંગથી રે લોલ. ૬

૧૧૭ ઉપાધ્યાય સ્તુતિ

(ધ્રુવી એક તણે વિશ્વાસ શ્વાસનો નાણે રે—એ દેશી.)

ચોથે પદે ઉવજાયા, ગુણના ઠરિયા રે;
ટાળી સર્વ કર્મ પ્રપંચ, સંતોષે ભરિયા રે. ૧
અંગ ઉપાંગ મૂલ છેદ, કંઠે કરિયા રે;
આત્મિક તત્ત્વ વિચાર, ઉરમાં ઠરિયા રે. ૨
અધિકારીને નિત્ય, સૂત્ર ભણાવે રે;
અગમ નિગમના ભેદ, સરસ સમજાવે રે. ૩

ક્રોધનો કરતા રોધ, મમતને હરતા રે;
 તજતા પંચ પ્રમાદ, સજ્જાયને કરતા રે. ૪
 નય નિક્ષેપ પ્રમાણ, ગણિતમાં પૂરા રે;
 દ્રવ્ય તત્ત્વ તણાં ગૂઢ જ્ઞાન, બોધવા શૂરા રે. ૫
 દ્રવ્ય ક્ષેત્રાદિક ચાર, તણા જે જ્ઞાતા રે;
 સંધમાં ટાળી વિક્ષેપ, પમાડે શાતા રે. ૬
 ગુણ અગણિત ઉવજ્જાય, પ્રવર પદધારી રે;
 વંદે વીર મુનિ હમેશ, વાર હજારી રે. ૭

૧૧૮ સાધુજની સ્તુતિ

(મોતીવાલા ભમરજી, અથવા વ્રતધારી રે સાધુજ—એ દેશી)
 આગમ જ્ઞાને ઓપતા, શ્રુતધારી રે સુગુરજી,
 ટાળતા મોહના પાશ રે, વિશુદ્ધ ગુણધારી રે સુગુરજી;
 મહિમંડલમાં વિચરતા, શ્રુતધારી રે સાધુજ,
 કરતા ધર્મપ્રકાશ રે, વિશુદ્ધ ગુણધારી રે સુગુરજી. ૧
 અનેકાંતતા અવલંબીને, શ્રું બોધ કરે હિતકાર રે. વિં ૦
 પક્ષપાત રાખ્યા વિના, શ્રું શિખવે જ્ઞાન આચાર રે. વિં ૨
 ઉચ્ચ વિહારે વિચરતા, શ્રું લુખ ભાવે કરે આહાર રે. વિં ૦
 નિઃસંગતા રહે કષાયથી, શ્રું ધ્યાન ધર્મ ધરનાર રે. વિં ૩
 મદ મચ્છર મન ના ધરે, શ્રું સાગર જેમ ગંભીર રે. વિં ૦
 સધન નિર્ધન સમ ગણે, શ્રું તોડતા કર્મ જંજીર રે. વિં ૪
 કય વિક્રય કરે નહિ, શ્રું ન કરે કોઈ પર ક્રોધ રે. વિં ૦
 જિન આણાએ ચાલતા, શ્રું કરતા આતમ શોધ રે. વિં ૫
 પતિતને પાવન કરે, શ્રું ત્રુઠ્યા આપે શિવધામ રે. વિં ૦
 ગુલાબ વીરે ગુરૂવાંદતા, શ્રું લહિએ શાંતિ આરામ રે. વિં ૬

૧૧૯ પંચ પરમેષ્ઠી વિષે

(સહિયર સુણીયે રે ભગવતી સૂત્રની વાણી—એ રાગ)
 સહિયર જપિયે રે પરમેષ્ઠી હિતકારી,
 એ સમ જગમાં રે, અવર ન મંગલ ભારી. સહિં એ ટેક.
 દ્વાદશ ગુણે શોભિતા જિનવર, જયવંતા જયકારી,
 વિહરમાન વિચરે વિદેહે, વંદું વારં વારી. સં ૧
 અષ્ટ કર્મ ક્ષયે અષ્ટ ગુણ પ્રગટ્યા, લોકાએ જઈ રહ્યા,
 ચૌદરાજ જગ જીવે તમાસા, અનંત સુખસિદ્ધ લહ્યા. સં ૨
 ત્રીજે પદ આચારજ પ્રણમું, છત્રીશ ગુણથી શોભે,
 સારણ વારણ ગચ્છની કરતા, પાખંડી મદ થોભે. સં ૩
 ભણે ભણાવે ભાવે મુનિને, ગુણ પચીશ શોભાવે,
 જ્ઞાન દર્શન ચરણ આરાધે, નમું વાચકને ભાવે. સં ૪
 સત્યાવીશ ગુણના ધરનારા, વિષય કષાયને ટાળે,
 લોકમાંહિ તે સદ્ગુણી સાધુ, શિવપુરમાં જઈ મ્હાલે. સં ૫
 પરમેષ્ઠી ભગવંતી ધૂરે, ભાંખ્યે વીરે વિચારી,
 ધ્યાતા રોગ શોગ નિવારે, મંત્ર મહા અઘહારી. સં ૬
 વાટે ઘાટે બેઠા સૂતાં, સુખકર પાપ સંહારી,
 વીર મુનિ કહે ભવોભવ મુજને, રેજે હૃદય મોઝારી. સં ૭

૧૨૦ પંચ પરમેષ્ઠી વગેરેને નમવા વિષે

(ક્ષમા ગુરુને જાઉં વારણે રે લોલ—એ રાગ.)
 ખેલા નમું અરિહંત દેવને રે લોલ,
 બીજા નમું સિદ્ધ ભગવંત જો,
 બહાલા ગુરુને કઈ વંદના રે લોલ. એ ટેક.

ત્રીજા નમું સૂરીશને રે લોલ,
 ચોથા નમું ઉવજાયા સંત જો. ૦હાં ૧
 પાંચમા નમું સર્વ સાધુને રે લોલ,
 અઢિ દ્વીપે વિચરંત જો; ૦હાં
 કેવલી હોય કોડી નમું રે લોલ,
 જેના ગુણો છે અનંત જો. ૦હાં ૨
 નમું સ્થવિર તપસ્વી વળી રે લોલ,
 કરે ગુણોથી ધર્મ વિકાસ જો; ૦હાં
 પંડિત વ્યાખ્યાની ને વક્તા મુનિ રે લોલ,
 જેહ કરે માર્ગ પ્રકાશ જો. ૦હાં ૩
 ચર્યાવાદી તો ચર્યા વડે રે લોલ,
 પાખંડીઓનાં ગાળે માન જો; ૦હાં
 મતિ શ્રુત જ્ઞાની જ્ઞાન જ થકી રે લોલ,
 લાવે અજ્ઞાનીને ભાન જો. ૦હાં ૪
 અલૌકિક નાણી અવધિ મુનિ રે લોલ,
 સમજાવે જીવોના પરિણામ જો; ૦હાં
 મનઃપર્ચવી ભાવ મનના કહી રે લોલ,
 લાવે કંઈક નરો ઠામ જો. ૦હાં ૫
 લઙ્ગિધારી મુનિ લઙ્ગિધ થકી રે લોલ,
 કરે દુઃખીનાં દુઃખ દૂર જો; ૦હાં
 પ્રભાવ પાડી દ્રેષી ઉપરે રે લોલ,
 રાખે પોતાની હજૂર જો. ૦હાં ૬
 વચનસિદ્ધિ રહે જેના વેણમાં રે લોલ,
 એવા પ્રભાવિક અણગાર જો; ૦હાં

ધર્મભાગને મલાવતા રે લોલ,
 દીપાવતા પંચાચાર જો. ૦હાં ૭
 કવિ કાવ્યો કરી કવિતા વડે રે લોલ,
 કરે ધર્મ તણે ફેલાવ જો; ૦હાં
 તપી તપ આતપે ધરણી મહિં રે લોલ,
 પાડે પૂરણ ધર્મ પ્રભાવ જો. ૦હાં ૮
 મુનિ વિહાર કરી મહીમંડળે રે લોલ,
 સહી પરિષદ અનેક જો; ૦હાં
 બોધ દઇ ભવિજન તારતા રે લોલ,
 સમજાવી વિનય વિવેક જો. ૦હાં ૯
 શાંત સ્વભાવી ગુરૂ ગુણે આગળા રે લોલ,
 ચિત્ત ચોખે ચરણ પાળાંત જો; ૦હાં
 વીર મુનિ વિચરીને વીરપણે રે લોલ,
 મોક્ષ મુખમાં મુનિ માલંત જો. ૦હાં ૧૦

૧૨૧ આચાર્યના ગુણ વિધે

(વાડીના ભમરા દ્રાખ મીઠી રે ચાંપાનેરની—એ રાગ.)

જીરે ભામિની ભણે મોરા કંથજી,
 જીરે ગચ્છપતિ લઈ શિષ્યો સાથ રે,
 નણુદીના વીરા, સૂરીશ્વર આવ્યા છે ચાલો વાંદવા. એ ટેક.
 જીરે સાધુ સાધવી શ્રાવક શ્રાવિકા,
 જીરે તેની ચાવી છે જેના હાથ રે. નણુ ૧
 જીરે શાંત હાંત ને મહાંત છે,
 જીરે પાળે પ્રવચન આઠ રે; નણુ ૦

જીરે છકાય જીવનું રક્ષણ કરે,
 જીરે નિત્ય શિખવે સૂત્રપાઠ રે. નણુ ૦ ૨
 જીરે નવ વાડે પ્રહ્લ્યાચારી છે,
 જીરે દશ યતિ ધર્મ ધરનાર રે; નણુ ૦
 જીરે આંતરિક ગુણે ઓપતા,
 જીરે નિર્દોષ ગ્રહે છે આહાર રે. નણુ ૦ ૩
 જીરે બાવન અનાચિરણ ટાળતા,
 જીરે ચરણ કરણ ગુણ ધાર રે; નણુ ૦
 જીરે પાપ અઢાર દૂરે કરી,
 જીરે તપ ગુણે ધરે બાર રે. નણુ ૦ ૪
 જીરે અગ્યારે અંગ ઉપાંગના,
 જીરે છેદ મૂલના ભણનાર રે; નણુ ૦
 જીરે શિષ્યોને શિખવે શાંતિથી,
 જીરે બોધ કરવામાં તૈયાર રે. નણુ ૦ ૫
 જીરે વાદી મદ ભંજન ભલા,
 જીરે અધમના કરતા ઉદ્ધાર રે; નણુ ૦
 જીરે સંશય છેદતા સર્વના,
 જીરે ન ધરે કદિ અહંકાર રે. નણુ ૦ ૬
 જીરે ચાર તીર્થ બાર નિર્વાહે,
 જીરે આપે સદા સદ્બોધ રે; નણુ ૦
 જીરે મહિ મંડળ માંહિ વિચરતા,
 જીરે ટાળતા કલેશ વિરોધ રે. નણુ ૦ ૭
 જીરે ગુણ છત્રીશે કરી શોભતા,
 જીરે ચોસઠ ઉપમા જેની સાર રે; નણુ ૦

જીરે વીર સુનિ પ્રહ ઉગતાં,
જીરે કરે નમન ક્રોધી વાર રે. નજી ૮

૧૨૨ આચાર્યજીના ગુણ વિષે

(પ્રભુજી વીર જિજ્ઞાસુને વંદિયે—એ રાગ.)

સજની ગચ્છપતિ ગાજે ગુણ મણિ,
શાસનના શિરદાર હો. સૈયર મોરી;
સજની વીરની પાટે શોભતા,
કરતા પર ઉપકાર હો, સૈયર મોરી;
સજની આચાર્યને વંદિયે. એ ટેક. ૧
સજની વસુધા પીઠ પાવન કરે,
કરતા દેશ વિદેશ હો; સૈં
સજની ભવ્ય જીવે પ્રતિબોધતા,
તારતા પાપી વિશેષ હો. સૈં સજ ૦ ૨
સજની નિર્લોભી ને નિર્લોભચી,
નહિ પ્રમાદનો અંશ હો; સૈં
સજની તપ જપ ધ્યાને લીના રહી,
કરતા કર્મનો ધ્વંસ હો. સૈં સજ ૦ ૪
સજની સૂત્ર શૈલીએ શિક્ષા દિયે,
ટાળે મિથ્યાતીના ભ્રમ હો; સૈં
સજની સ્વાદ્રાદે ભવ્ય જીવને,
સમજાવે લઈ શ્રમ હો. સૈં સજ ૦ ૪
સજની ક્રિયા સવિ અણુગારની,
વિધિપૂર્વક કરે સર્વ હો; સૈં

સજની નરેંદ્ર સુરેંદ્ર આવી નમે,
 આણે નહિ મન ગર્વ હો. સૈં સજ ૦ ૫
 સજની સૂત્રે કથિત ચિહ્નું તીર્થની,
 લેતા સાર સંભાળ હો; સૈં
 સજની બાલ રોગી વૃદ્ધ સાધુની,
 સેવા સારે ઉજમાળ હો. સૈં સજ ૦ ૬
 સજની ધર્મ ધુરા નિર્ભય વહે,
 નિવૃત્તિ નહિ ઘડી માત્ર હો; સૈં
 સજની આપે આગમની વાંચના,
 મળે જો કોઈ સુપાત્ર હો. સૈં સજ ૦ ૭
 સજની તે જ ભવે કે ત્રીજે ભવે;
 પામે શિવ નિવાસ હો; સૈં
 સજની વીર મુનિ સૂરિને સ્તવ્યા,
 ગામ ગુંદાલે ચોમાસ હો. સૈં સજ ૦ ૮

૧૨૩ ચાર મંગલ વિષે

(ઢ્રૌપદી તારા પતિનાં વેણુ કે ક્ષિણ ક્ષિણ સાંભરે રે લોલ—એ રાઃ
 ખેની ચારે મંગલ આજ કે મળીને ગાઘશું રે લોલ,
 ખેની આદિ મંગલ અરિહંત કે નિત્ય પ્રત્યે ધ્યાઇશું રે લોલ;
 ખેની ઘાતિ કર્મ કરી અંત કે કેવલ પામિયા રે લોલ,
 ખેની અતિશય ચોત્રીશ જાસ કે ઇંદ્રે શિર નામિયાં રે લોલ.
 ખેની બીજું મંગલ સિદ્ધ કે કર્મ આઠે હણી રે લોલ,
 ખેની અજરામર પદ પાય કે બનિયા જગ ધણી રે લોલ;

જહેની નિરંજન નિરાકાર કે અનંત સુખમાં રમે રે લોલ,
 જહેની કર્મ હઠાવણ કાજ કે વંદન સમે સમે રે લોલ. ૨
 જહેની ત્રીજું મંગલ સંત કે પંચ મહાવ્રત ધરે રે લોલ,
 જહેની પંચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિ કે છકાયની રક્ષા કરે રે લોલ;
 જહેની વિચરી દેશ વિદેશ કે ભવ્ય જીવ તારતા રે લોલ,
 જહેની આપે સદા સદ્બોધ કે તત્ત્વો વિચારતા રે લોલ. ૩
 જહેની ચોથું મંગલ ધર્મ કે દુઃખથી એ ધરે રે લોલ,
 જહેની સુરનાં આપી સુખ કે શિવ સહેજે વરે રે લોલ;
 જહેની ભવોભવ મંગલ ચાર કે હોજો મુજ ભણી રે લોલ,
 જહેની વીર મુનિ વીર વાણી કે ગાતા બને ગુણી રે લોલ. ૪

૧૨૪ સાચા સંતની પિછાન વિષે

(કામી શું ના કરે—એ દેશી.)

સાચા સંતો તરે, ભવખિ નીર રે—સાચાં એ ટેક.
 સર્વ પ્રત્યે સમ વૃત્તિ રાખે, મારું તારું કદીય ન ભાખે;
 જગતનું હિત કરે. સાચાં ૧
 ધણી તણી રહેમાં ન તણાયે, ગરીબ પાસે ગરીબ જણાયે;
 સત્ય કે'તાં ના ડરે. સાચાં ૨
 જેવો પરને બોધજ આલે, તેવું હમેશાં આપજ પાળે;
 નિંદા કદિ ના કરે. સાચાં ૩
 સંતોષ અદ્ય ઉપધિથી માણે, રાગ દ્વેષ ઉરે નવ આણે;
 શાસ્ત્રમાં પ્રેમ ધરે. સાચાં ૪
 શીલ શુદ્ધ નવ વાડે પાળે, દુષણ સઘળાં દૂરે ટાળે;
 પાપથી રહેતા ડરે. સાચાં ૫

જેનાં હૃદય હમેશાં સરલાં, એવા સંતો દિસે વિરલાં;
વીર વંદન કરે. સાચાં ૬

૧૨૫ ગુરૂની ઓળખાણ વિષે

(રાગ ઉપર પ્રભાણે)

ગુરૂ ત્યાગી મળે, મોહ તો ટળે રે. ગુરૂં એ ટેક.
રહે ઉદાસ વૃત્તિએ વનમાં, કામ ક્રોધ નહિ જેના મનમાં;
જપે જાપ પળે પળે. ગું ૧
ગરબ, પંથ, વાડા, સંઘાડા, ન કરે જુઠા તેના બાડા;
સત્ય પંથે વળે. ગું ૨
મુક્તિપુરિનો માર્ગ બતાવે, વિકથા માંહિ ચિત્ત ન લાવે;
ષટ્ રિપુને દળે. ગું ૩
યતનાપૂર્વક પદને ધરતાં, વહે નિર્વંધ વાક્ય હિત કરતાં;
આત્મ ધન રળે. ગું ૪
બેઠા સૂતા એકજ વૃત્તિ, વિશ્વ બધાથી લઈ નિવૃત્તિ;
વીર પદે બળે. ગું ૫

૧૨૬ શુદ્ધ ગુરૂની પિછાન વિષે

(કર્મ અજ્ઞ ગતિ બાંધો વિવિધ મતિ—એ દેશી.)

ગુરૂ બોધે મન સ્થિર કરી, સંજ્ઞની મોરી,
વિષયથી ચિત્ત ઉત્તાર હો; માત તાત સમજાવીને, સં
લીધો સંયમ ભાર હો; જગત ઉદાસી ગુરૂ,
જ્ઞાન અભ્યાસી ગુરૂ, ધ્યાન વિદ્યાસી ગુરૂ, વાંઠતા, સં
ભવે ભવનાં દુઃખ જાય હો.

નિલોભી નિલોલચી, સં નિર્મોહી નિર્ગ્રંથ હો;
 ઈન્દ્રિય વિષય નિદ્રા તણ, સં ચાલે શુદ્ધે પંથ હો. જ૦ ૨
 વસ્ત્ર પાત્રે મમતા નહિ, સં નહિ મમતા નિજ તન હો;
 રાગી વિરાગી સમ ગણે, સં વાડે પાડે નહિ મન હો. જ૦ ૩
 આપ તરે પર તરતા, સં ફરતાં દેશ વિદેશ હો;
 મગ્ન રહે જ્ઞાન ધ્યાનમાં, સં પ્રેમબંધન નહિ લેશ હો. જ૦ ૪
 સામુદાણી કરે ગોચરી, સં દોષરહિત લિયે આહાર હો;
 નિર્વ્યજન સ્થાને રહે, સં કરી નવ કલ્પી વિહાર હો. જ૦ ૫
 એહવા ગુરુ ભાગ્યે મળે, સં કાપે કર્મના પાશ હો;
 વીર મુનિ ગુરૂ સેવતાં, સં આપે શિવ આવાસ હો. જ૦ ૬

૧૨૭ સાધુજના સત્યાવીશ ગુણ

(મોતીવાલા ભમરજી અથવા વ્રતધારી રે સાધુજ એ-દેશી)

આદિ નમું અરિહંતને, સંયમ ધારી રે સાધુજ;
 ગાઘશું મુનિગુણ સાર રે, વિશુદ્ધ ગુણધારીરે સાધુજ.
 કનક કામની પરહરી, સં લીધો છે સંયમ ભારરે. વિં ૧
 ત્રસ સ્થાવર સર્વે જીવને, સં દીધું અભય દાનરે; વિં
 જૂઠ ન જોલે મુખથકી, સં ત્યાગ્યું ચોરી નિદાનરે. વિં ૨
 શીલ પાળે નવ વાડથી, સં મૂર્છા નહિ લવલેશરે; વિં
 રાત્રિભોજન નવિ કરે, સં રાખે સંતોષ હમેશરે. વિં ૩
 પટ કાયાના જીવને, સં રાખે આતમ સમાનરે; વિં
 પાંચ ઈન્દ્રિયના વિષયને, સં નિગ્રહ કરે ધરી ધ્યાનરે. વિં ૪
 ભવવર્ધક કષાય જે, સં તેથી રહે સદા દૂરરે; વિં
 કાય યોગ જોડે ધર્મમાં, સં ચરણ કરણે ભરપૂરરે. વિં ૫

જ્ઞાન પૂર્ણ ઉરમાં ધરે, સં૦ સમકિતે નિર્મલ મનરે; વિ૦
 જ્ઞાન દર્શનમાં ઝીલતા, સં૦ ગોપવે સંયમ રતનરે. વિ૦ ૬
 ધર્મ આરાધે શુભ મને, સં૦ મેરૂ પરે થઈ ધીરરે; વિ૦
 પ્રતિલેખન કરે યત્નથી, સં૦ વિશુદ્ધ ભાવે રહી થીરરે. વિ૦ ૭
 મન વચ કાયા યોગની, સં૦ રહે શુભ પ્રવૃત્તિએ રક્તરે; વિ૦
 ક્રોધ તણ ક્ષમામાં રમે, સં૦ રહે વિષયથી વિરક્તરે. વિ૦ ૮
 ખમે પરિસહ ખંતથી, સં૦ સહે શાંતિથી રોગરે; વિ૦
 જીવનની આશા નહીં, સં૦ મરણનો ધરે નહીં સોગરે. વિ૦ ૯
 એ સતાવિશ ગુણે શોભતા, સં૦ તારણ તરણ જહાજરે; વિ૦
 ઈંદ્રથી અધિકુ લોગવે, સં૦ આતમ સુખ મુનિરાજરે. વિ૦ ૧૦
 ઓગણીસે સત્તાવને, સં૦ જીનાગઢ ચોમાસરે; વિ૦
 વીર મુનિ ગુરૂ વાંદતા, સં૦ પામિયે શાંતિ નિવાસરે. વિ૦ ૧૧

૧૨૮ સદ્ગુરુના ગુણ વિષે

(જેની ચાંદલીઓ ઉગ્યો ને દરણી આયમી રે—એ રાગ.)

જેની સૈયરો સાથે તું ચાલ રે, વૈરાગી ગુરૂ વાંદશું રે. એ ટેક.

મારા ગુરુજી તો જ્ઞાન લંડાર છે રે,

જેના દર્શને હરિત દ્વર થાય રે; વૈ૦

જેની વાણીમાં મધુરતા રસ ભરી રે,

જેનાં નયનમાં અમી વરસાય રે. વૈ૦ ૧

જેના મુખ પર શીત શશી સમીરે,

જેના ભાલે ઝળકે છે તપ તેજ રે; વૈ૦

જેના ચરણ કમલે કિરિયા વસી રે,

જેને જોતાં આવે દેવાદિને હેજ રે. વૈ૦ ૨

જેના કરમાં કર્મ ક્ષયતા ભરી રે,
 જેના શિરમાં શાંતિ છલકાય રે; વૈં
 જેના ઉર માંહિ અનુભવ ભર્યો રે,
 જેની જીભમાં જયણા જણાય રે. વૈં ૩
 જેના અંગોઅંગે દયા ઉભરાય છે રે,
 જેના રોમે રોમે સત્ય ઝલકાય રે; વૈં
 જેના વેણથી પ્રાણી શાંતિ લહે રે,
 જેને ભેતાં રોગ સોગ દુઃખ જાય રે. વૈં ૪
 જેના આણુ આણુમાં સાધુતા વરી રે,
 જેના હૃદય ઋણુ ને પ્રેમાલ રે; વૈં
 એવા મુનિને વીર નમે પ્રેમથી રે,
 એની કૃપા થતાં થઈએ નિહાલ રે. વૈં ૫

૧૨૯ મુનિ ગુણ વિષે

(મારે સોના સરિખો સૂરજ ઉગિયો—એ રાગ.)

માતા સરસ્વતીને હું વિનવું રે,
 લાશુ' ગણધરને નિત્ય પાય;
 મારે ધર્મ રૂપિયો સૂરજ ઉગીયો રે. એ ટેક.
 જ્ઞાન નેત્ર આપી દેખતી કરી રે,
 તે તારક ગાઈશ ગુરૂરાય. મારેં ૧
 હું તો ભવાટવીમાં ભૂલી પડી રે,
 મળ્યા સદ્ગુરૂ સાર્થવાહ; મારેં
 લાવી માર્ગે સંબળ આપીને રે,
 પહોંચાડે શિવપુર માંહ. મારેં ૨

સંસાર સાગર જળથી ભર્યો રે,
 મારી નાવ તિહાં ગોથાં ખાય; મારેં
 મુને ઉપકારી નિર્ધામિક મળ્યા રે,
 મારી બેઠલી કાંઠે પહોંચાય. મારેં ૩
 દેહ રથ ચક્રોળે ચડ્યો રે,
 ત્રિષય વાસનામાં ભટકાય; મારેં
 ગુરૂ જ્ઞાન માર્ગમાં આણીને રે,
 રાખે નિબનંદની માંય. મારેં ૪
 માં મન અશ્વ ઉદ્ધત બની રે,
 મને કરાવે પાપ અપાર; મારેં
 ગુરૂ જ્ઞાન ચાખુક લગાવીને રે
 બાંધ્યો અશ્વ આતમને દ્વાર. મારેં ૫
 ગુરૂ દીપક ચિંતામણિ સમારે,
 મારા ગુરૂ દેવના છે દેવ; મારેં
 વીર મુનિ કહે સુગુરૂ સેવતાં રે,
 મળે શિવસુખ અહમેવ. મારેં ૬

૧૩૦ ગુરૂસ્તુતિ

(રાગ—બનખરાનો.)

સખી સાંભળ વાત તું મારી, મુને ગુરૂ મળ્યા ગુણધારી. એ ટેક.
 ગુણ સત્યાવીશે દીપે, પરિષદ બાવીશે જીપે;
 નવ વાડથી પ્રદ્ધચારી. મુને ૧
 વીશ અસમાધીને ટાળે, એકવીશ સખલા વાળે;
 દશ યતિ ધર્મના ધારી. મુને ૨

સત્તર વિધ સંયમ પાળે, બાર તપે આતમ અજવાળે;
 તેર કાઠિયા દૂર નિવારી. મુને૦ ૩
 ભાગ્યવંતને એ ગુરૂ મળશે, તેનાં પાપો સઘળાં ટળશે;
 સેવો સદ્ગુરૂ શુદ્ધાચારી. મુને૦ ૪
 ગુણવંત ગુરૂના ગુણ ગાતાં, થાય સર્વ જીવોને શાતા;
 ‘વીર’ સેવો ગુરૂ હિતકારી. મુને૦ ૫

૧૩૧ ગુણી ગુરૂ પાસે જવા વિષે

(હવે મને હરિ નામથી નેહ લાગ્યો—એ રાગ.)

હારે આવા ગુરૂરાજ પાસ નિત્ય જઈયે,
 જાતાં અમૂલ્ય લાભ લઈ એ રે; હારે આવાં એ ટેક.

જ્ઞાન વૈરાગ્યથી સંસાર ત્યાગ્યોરે, મેલી મમત મોહ માયા;
 આશા તૃષ્ણાથી રહી દૂરે, આરાધે જિન રાયા રે. હારે૦ ૧
 માત તાત સુત ભગિની ને બ્રાતારે, ભારજ મોહનિની વેલી;
 કાકા કુટુંબી સગાં સંજંધીને, આલ્યા વમનવત્ મેલી રે. હાં૦ ૨
 સંયમ નિર્વાહ સાડ આ દેહનેરે, આહાર ભાડાડપ આપે;
 વસ્ત્ર પાત્રમાં મમત ન રાખે, અંતર સ્થાપે જિન જાપે રે. હાં૦ ૩
 શિષ્ય શિષ્યા અને ક્ષેત્રાદિમાં, મારા તારા નવ માને;
 નવકલ્પે વિચરે ધરણીમાં, મસ્ત રહે શુભ ધ્યાને રે. હાં૦ ૪
 જીવ્યાની આશા ને લય મરણનોરે, લેશ ઉરે નવ લાવે;
 માન અપમાને રહે સમભાવી, વીર વંદન કરે ભાવે રે. હાં૦ ૫

૧૩૨ સાધુજીના દર્શનથી થતા લાભ વિષે

(સહિયર સુણિયે રે જીવાભિગમની વાણી—એ દેશી.)

સહિયર જઈયે રે, મુનિનાં દર્શન કરવા,
 લાભ લઈયે રે, આત્મનું હિત વરવા. સહિં એ ટેક.
 ભગવતી અંગે ગૌતમ રંગે, પ્રશ્ન કર્યો ઉમંગે,
 લાભ કહો પ્રભુજી ઉચ્છરંગે, રહેતાં મુનિવર સંગે. સં ૧
 ભાંખે ભગવંત સુણુ ગૌતમજી, પ્રશ્ન તેં રુઠો ભાંખ્યો,
 ખોલ દશની પ્રાપ્તિનું ફલ, થાય એમ પ્રભુ દાખ્યો. સં ૨
 શ્રવણુ જ્ઞાન વિજ્ઞાનવળી ફલ, પચ્ચક્ષુખાણુ સંગમતેમ,
 અનાસવ તપ કર્મક્ષયને, અક્રિયે લહે શિવ ક્ષેમ. સં ૩
 નવ સહસ્ર મુનિ કૃષ્ણે વાંઘા, ભાવથી વારંવારી,
 છેલ્લી ચાર નરક કર્મ છેલ્લી, લીધો લાભ અપારી. સં ૪
 જઘન્ય રસે કર્મ કોટીનો ક્ષય, ઉત્કૃષ્ટે જિન થાવે,
 ગુલાળ સંગ મુનિ વીર પ્રકાશે, જન્મ મરણુ ફરી નાવે. સં ૫

૧૩૩ મુનિના દર્શનથી થતા લાભ

(વીર જિન આવ્યા રે ચંપા વન કે ઉદ્યાન—એ દેશી.)

ભવિયણુ ગાવો રે, ખાવિશમા જિન ભાણુ,
 ખાલ બ્રહ્મચારી રે, આપે પદ નિર્વાણુ. ભવિં એ ટેક.
 ફરતાં દેશ વિદેશની માંહિ, પાવન કરતાં ભવિજન ત્યાંહિ,
 આવ્યા નગરી દ્વારિકા જ્યાંહી,
 વરદત્ત આદિ રે સાધુ સહસ્ર અઠાર,
 રાજિમતી આદિ રે સાધવી આલિશ હજાર,
 શેશા વનમાં રે આવ્યા લઈ પરિવાર. ભવિં ૧

સમવસરણુ ગઢ ત્રણથી સોહો, બેસી વિચમાં ભવિ પડિબોહો,
 નિરખી સુર નરનાં મન મોહો,
 સિંહાસને બેઠા રે યાદવ કુલપતિ રાય,
 ચોસઠ ઇંદ્ર રે લળી લળી લાગે છે પાય,
 ઇંદ્રાણી ઉભી રે કર જોડી શિશ નમાય. ભવિં ૨
 વનપાલે જઈ દીધી વધાઈ, પ્રભુ આગમ સુણી તન હરખાઈ,
 ઉઠ કોટી રોમ ઉલસાઈ,
 કૃષ્ણજી આપે રે મુકુટ વર્ણ શણગાર,
 સાડી ખાર કોટી રે, રુપા મહોર ઉદાર,
 વનપાલ લેઈ રે પહોંચ્યો નિજ આગાર. ભવિં ૩
 પુર શણગારી કરી તથયારી, બેઠા ગજ હોદે મોરારી,
 સાથે નારી બત્રીશ હજારી,
 યાદવો આગ્યા રે સૈન્ય તણો સજી સંચ,
 પાંચ ચિન્હ મુકી રે અભિગમ સાચવી પંચ,
 વિધિથી વાંદે રે મુકી સર્વ પ્રપંચ. ભવિં ૪
 નેમ પછિ મુનિ નવ હજારી, નમતાં થાક્યો કૃષ્ણ મોરારી,
 સ્વેદ વજ્યો વપુ મધ્યે ભારી,
 ત્રણસો સંગ્રામે રે કરતાં ન થાક્યો લગાર,
 આજ તે હું થાક્યો રે કહો પ્રભુ કવણુ વિચાર,
 સંદેહ ભાંગો રે ગરીબ નિવાળણુ હાર. ભવિં ૫
 ભગવંત ભાંખે સુણુ ગિરધારી, નરક થાક ઉતર્યો બહુ ભારી,
 થયો હલકો તું કર્મ સંહારી,
 નરક ઘટાડી રે અંતિમ દુઃખ કર ચાર,
 કર્મ કાપી રે કીધો પરિત સંસાર,
 લાભ ભલો લીધો રે વાંધા ભાવે જિવાર. ભવિં ૬

કમર કસીને બે કર બેડી, કરે વંદન વળી હોડી હોડી,
 કહે પ્રભુજી સુણ વાત તું મોરી,
 લાલ અબણ્યા રે, બણ્યા લાલ ન થાય,
 તે સુણી માધવ રે બેઠો સ્થિર કરી કાય,
 મન વચ તનથી રે સેવે પ્રભુજીના પાય. ભવિં ૭

સાંભળી મધુરી પ્રભુ મુખવાણી, સત્યભામા રૂપમણી પટરાણી,
 ગાવે ગીત મધુર સ્વર તાણી,
 સ્તવના કરતી રે વાંદી નિજ ઘર બાય,
 કૃષ્ણ પરે જે વાંદે રે, ભાવે પરમ દિલ લાય,
 વીર મુનિ ભાંખે રે, ભવો ભવ પાપ પલાય. ભવિં ૮

૧૩૪ વ્યાખ્યાનમાં કે વ્યાખ્યાન પાદ
 ગાવાની ગાડુંલી

(પાવાપુરી જિનરાજ પાવન કરવા રે—એ રાગ.)

કરે પુસ્તક મુખે મુહપતિ ગુરૂ સોહે છે,
 બોલે મધુરાં વેણ, મુજ મન મોહે છે;
 ચતનાથી બેઠી કરી, પગ મેલે છે,
 સ્થિર રાખીને નેણ, પાપને ઠેલે છે. ૧

જીવ અજીવના ભેદને, બતલાવે છે,
 દેખી જીવ સમૂહ, દયા દર્શાવે છે;
 પુણ્ય પાપ સ્વરૂપને, સમજાવે છે,
 આસવના પંચ દ્વાર, દ્વાર તજાવે છે. ૨

સંવર નિર્જરા ભવ્યને, અદરાવે છે,
 બંધ જે કર્મના ચાર, દૂર કરાવે છે;
 કર્મહીન કરી મોક્ષનાં, સુખ આલે છે,
 વિકટ વિષય વિકાર, ગુરૂં ટાળે છે. ૩
 ભ્રમર પરે કરી ગૌચરી, પિંડને પાળે છે,
 પરિષદ સહી અઘોર, કર્મને બાળે છે;
 કનક ને કામની થકી, મન વાળે છે,
 ભૂતી પાંચે ચોર, આતમ અજવાળે છે. ૪
 ધન્ય માતા તેં જનમિયા, પુણ્યવંતાળ,
 ધન્ય પિતા કુલવંશ, સુત ગુણવંતાળ;
 ધન્ય જેણે ગુરૂ આદર્યા, મહાભાગીળ,
 મતિયે નિર્મલ હંસ, સંસારના ત્યાગીળ. ૫
 ઓગણીસે સત્તાવને ગુણ ગાયાળ,
 જુનાગઢ મોઝાર, હરખ સવાયાળ;
 વીર મુનિ ગુરૂ ગાવતા, ઉદ્દહાસેળ,
 પામે શિવ સુખ સાર, વિશવાવિશેળ. ૬

૧૩૫ વાણીમહિમા

(વાડીના ભરરા, દ્રાખ મીઠી રે ચાંપાનેરની—એ રાગ)
 ભરે ચાલો સજની ગુરુ બોધમાં,
 ભરે બોધ સાંભળ્યે દુઃખ નાથ રે;
 ગુણવંતી બેની, વીર વાણીરે સુણીએ શાંતિથી. એ ટેક.
 ભરે સુધર્મ ગણીની પાટે બેસીને,
 ભરે વાંચે સિદ્ધાંતના ન્યાય રે. ગુ. ૧

- જીરે આગાર અણગાર ધર્મના,
 જીરે લેહ બતાવે રૂઢી પેર રે; ગું ૦
- જીરે ઠાન શિયલ તપ ભાવના,
 જીરે સ્વરૂપ સમજાવે કરી મહેર રે. ગું ૦ ૨
- જીરે દેવ ગુરૂ દયા ધર્મનાં,
 જીરે ઓળખાવે શુદ્ધ સ્વરૂપ રે; ગું ૦
- જીરે નાણુ દર્શણ ચરણ રત્નની,
 જીરે વ્યાખ્યા આપે છે અનૂપ રે. ગું ૦ ૩
- જીરે નાત જાતના લેહો તજી,
 જીરે બાળ વૃદ્ધ ને યુવાન રે; ગું ૦
- જીરે સર્વ ધર્મની સભા મધ્યે,
 જીરે કરે છે સત્યનું ખ્યાન રે. ગું ૦ ૪
- જીરે નિઃસ્વાર્થી નિર્લોભચી,
 જીરે મમતા નહિ લવ લેશ રે; ગું ૦
- જીરે દિયે પરમાર્થે દેશના,
 જીરે રંક તવંગરને બેશ રે. ગું ૦ ૫
- જીરે અમિય સમાણી વાણી સાંભળી,
 જીરે પ્રગટયો પ્રમોદ અપાર રે; ગું ૦
- જીરે વીર સુનિ વીર વાણીથી,
 જીરે લહિયે અચલ સુખ સાર રે. ગું ૦ ૬

૧૩૬ વ્યાખ્યાન સાંભળવા જવા વિષે

(ચાલો સાધુજીને વાંદવા રે—એ રાગ.)

સૈયરો મોરી આજનો દિન આનંદનો રે,
 સુણીયે શાસ્ત્ર સિદ્ધાન્ત રે; સૈયર મોરી,
 જગના ધંધા સર્વે તણ રે,
 તણ વાસના મિથ્યાત રે, સૈયર મોરી. આજં ૧
 કાળ અનંત નિગોદમાં રે, સહ્યાં હુઃખ અપાર રે. સૈં
 પૃથ્વી અપ તેહ વાયુમાં રે,
 વનસ્પતિ વિવિધ પ્રકાર રે. સૈં આજં ૨
 જીતિ ચહ ને અસંજીમાં રે, તેમ નરક મોઝાર રે, સૈં
 વીર શ્રદ્ધા વિષ્ણુ આથડયો રે,
 ઘોર અજ્ઞાન અંધકાર રે. સં આજં ૩
 પુણ્યે નર ભવ પામિયો રે, આર્ય ક્ષેત્ર ભલું કુળ રે, સૈં
 પૂરે સાધને કાયા સાંપડી રે,
 વળી લહ્યો ધર્મ અનુકુળ રે. સૈં આજં ૪
 સદ્ગુરુ ભાગ્યોદયે મળ્યા રે, અપૂર્વ વેણુ વદનાર રે, સૈં
 શ્રવણ પવિત્ર થશે આપણા રે,
 નવ નવા સુણી અધિકાર રે. સૈં આજં ૫
 દ્રાખ સાકર ને આંખા થકી રે, મીઠી છે ગુરુજીની વાણી રે, સૈં
 સુણ્યે તૃપ્તિ ન વળે કદિ રે,
 જાણે સુધા તણી ખાણી રે, સૈં આજં ૬
 અંગ ઉપાંગ મૂલ છેદનાં રે, રહસ્યો સમજાવે અપાર રે, સૈં
 વીર મુનિ સુણ્યા થકી રે,
 થાય પરિત સંસાર રે. સૈં આજં ૭

૧૩૭ ગુરુ ઉપદેશ વિષે

(વિવેકાની વાટડી અમે જોતા રે—એ રાગ.)

- જ્ઞાની ગુરુરાજ જોધ સુણાવે રે,
ચાલો જોનો સાંભળવા ભાવે, જ્ઞાની૦ એ ટેક.
- તન ધન ને અનિત્ય ખતાવે રે,
મોહ મિથ્યા મત તજાવે રે,
જૈન માર્ગમાં ઝટ લાવે. જ્ઞા૦ ૧
- દેવ ગુરુ ધર્મ ઓળખાવે રે,
વિષય કષાયને મુકાવે રે,
સમકિત રત્ન અદરાવે જ્ઞા૦ ૨
- વીર ચરિત્ર ભાવે સુણાવે રે,
સ્વર્ગ નરક સ્વરૂપ સમજાવે રે,
અનાદિ વાસના દૂર કરાવે. જ્ઞા૦ ૩
- ધર્મ ખીજ ભવિ ઉર વાવે રે,
સત્ય વારિ સિંચી વિકસાવે રે,
મોક્ષ ફલ પ્રેમેથી ચખાવે. જ્ઞા૦ ૪
- ગુરુ દયા સદા દરશાવે રે,
ભાવે શાંતિનો પાઠ પઢાવે રે,
ગુરુ ગુણનો પાર ન આવે. જ્ઞા૦ ૫
- ગુરુ કૃપાથી સત્ય જ્ઞાન આવે રે,
ફરી લક્ષ ચોરાસીમાં નાવે રે,
વીર સુનિ ગુરુ ગુણ ગાવે. જ્ઞા૦ ૬

૧૩૮ મુનિરાજના ઉપદેશ વિષે

(રામ—ઉપર પ્રમાણે.)

- ત્યાગી મુનિરાજ ઉપદેશ આપે રે,
ભવ અનંતનાં કર્મોં કાપે, ત્યાગીં એ ટેક.
ગુરૂ પાટે બેસી બોધ આલે રે,
નર નારીના સંશય ટાળે રે,
સમ દૃષ્ટિએ સર્વને લાળે. ત્યાગીં ૧
- ઉચ્ચ નીચના લેહ ન રાખે રે,
સત્ય સિદ્ધાંત સર્વને દાખે રે,
કંકાસ કલેશને કાઢી નાખે. ત્યાગીં ૨
- જ્ઞાનાદિક તણા અતિચાર રે,
સમજાવે વિવિધ પ્રકાર રે,
અઠરાવે શ્રાવક વ્રત બાર. ત્યાગીં ૩
- કનક કામિની મોહ ઉતારાવે રે,
આરંભ પરિગ્રહથી દૂર હઠાવે રે,
સંવર નિર્જરા માર્ગે લાવે. ત્યાગીં ૪
- કર્મ બાંધ્યાનાં પાપ અઢાર રે,
વિષય પ્રમાદ કષાય ચાર રે,
તજાવે પાપ બ્યાપાર. ત્યાગીં ૫
- નિયમ ત્યાગ કરાવી અપાર રે,
અટકાવે દુર્ગતિ દ્વાર રે,
આપે શિક્ષા સદા હિતકાર. ત્યાગીં ૬
- વીર વાણીને ગુરૂજી મલાવે રે;
જેહુ ધારે તે ઉચ્ચ પદ પાવે રે,
વીર મુનિ અંતે શિવ જાવે. ત્યાગીં ૭

૧૩૯ વ્યાખ્યાની મુનિરાજના ગુણગ્રામ વિષે

(દ્રૌપદી ! તારા પતિનાં વેણુ કે ક્ષિણ ક્ષિણ સાંભરે રે લોલ—એ રાગ.)

જહેની ગુણવંતા મુનિરાજ કે પુરમાં પધારિયા રે લોલ,
 જહેની પંડિત ને વાચાલ કે બહુ જન તારિયા રે લોલ;
 જહેની વ્યાકર્ણ કાવ્ય સહિત કે નિઘંટ છંદ જાણિયા રે લોલ,
 જહેની ન્યાય સાંખ્ય વેદાન્ત કે તત્ત્વ ઉર આણિયાં રે લોલ. ૧
 જહેની ષટ દ્રવ્ય ને નવતત્ત્વ કે નય લેદો ઘણા રે લોલ,
 જહેની નિક્ષેપ ને પ્રમાણ કે જ્ઞાતા તેહ તણા રે લોલ;
 જહેની અગમ નિગમના જાણુ કે ભંગ જાળો મુખે રે લોલ,
 જહેની સ્વ પરમત સિદ્ધાંત કે પારંગત થયા મુખે રે લોલ. ૨
 જહેની મિથ્યામતિનાં માન કે ભાંગે મહા મુનિ રે લોલ,
 જહેની પંડિતો સુણી વાણી કે ભણે છે જય ધ્વનિ રે લોલ;
 જહેની રાય રાણા નમે શિર કે આવે ધનવંતો ઘણા રે લોલ,
 જહેની આપે સર્વેને સમબોધ કે લેદ ન મત તણા રે લોલ. ૩
 જહેની નહિ લાલચ લોભ લગાર કે સહુને સરિખા કહે રે લોલ,
 જહેની ખળ મૂર્ખનાં સુણી વેણુ કે સમતાથી સહે રે લોલ;
 જહેની હોય જે નિર્બુદ્ધિવાન કે શાન્તિએ સમજવતા રે લોલ,
 જહેની નહિ શિર રીસનો અંશ કે ઋણુએ રિઝાવતા રે લોલ. ૪
 જહેની નહિ ગચ્છ સંઘાડાના લેદ કે નહિ મમતા મને રે લોલ,
 જહેની નહિ તાઈ માઈ તિલ માત્ર કે આવે કોઈ તે કને રે લોલ;
 જહેની કોઈ નિરાશ ન થાય કે પામે પ્રસાદી ધર્મની રે લોલ,
 જહેની ત્યાગ કરાવે અપાર કે ગાંઠ છોડાવે કર્મની રે લોલ. ૫
 જહેની એવા મુનિની કરતાં સેવ કે બળે કર્મો પૂર્વનાં રે લોલ,
 જહેની ધર્મના ચાર પ્રકાર કે શિખવે પાઠ અગર્વના રે લોલ;

ખડેની તણ વિકથા ને પ્રમાદ કે ચાલો મુનિ દર્શન ભણી રે લોલ,
ખડેની ત્યાં મુણીશું વીરની વાણી કે આત્મ શાંતિ લેશું ઘણી રે લોલ. ૬
ખડેની ફરી મળશે નહિ આવો ભોગ કે કૌર્ષ કાળે કદા રે લોલ,
ખડેની આ રત્ન ચિંતામણિ ધર્મ કે સેવન કરો સદા રે લોલ;
ખડેની આ વીર મુનિની શીખ કે જે જન ધારશે રે લોલ,
ખડેની તે ઉતરશે ભવ પાર કે શિવ મહેલે મહાલશે રે લોલ. ૭

૧૪૦ ગુરૂ સાહમે જવા વિષે

(રઘુપતિ રામ હૃદયમાં રહેજો રે—એ રાગ)

ચાલો બેનો આજ ગુરૂ સાહમે જઈએ રે, કરી દર્શન પાવન થઈએ.
ચાલો૦ એ ટેક.

ગુરુ લાંબા વિહારથી આવે રે, સકલ સંઘના મનમાં ભાવે રે;
મુખડું જોતાં જ પાપ પુલાવે. ચાલો૦ ૧
સણ શણગાર મુભાગી નાર રે, આવે સાથે લઈ નિજ બાળ રે;
ગાયે ગુણવંતી ગીત રસાળ. ચાલો૦ ૨
ધરી વેશ અપૂર્વ રંગે રે, ચાલે બાળકો શિક્ષક સંગે રે;
બોલે જય જય નાદ ઉમંગે. ચાલો૦ ૩
ચાલે બાળાઓ શિક્ષિકા સાથે રે, બળકે કંકણો જોડના હાથે રે;
ગુણ ગાવે મળી એક સાથે. ચાલો૦ ૪
વર વઝો પહેરી સાજન રે, સાથોસાથ ચાલે મહાજન રે;
બણે સ્વારી આવી રાજન. ચાલો૦ ૫
છાજે વહને તેજ સવાયું રે, ગુરૂમુખથી ઉર ઉલસાયું રે;
એમ સામેયે જનવૃંદ આપ્યું. ચાલો૦ ૬

નમે લળી લળી ગુરૂ પાય રે, પુછે સુખ શાંતિ ગુરૂરાય રે;
વીર મુનિ ગુરૂ ગુણ ગાય. ચાલોં ૫

૧૪૧ સાધુજી પધારતાં સાહમે ગાવાની ગહુંલી

(વાડીના બમરા, દ્રાખ મીઠી રે ચાંપાનેરની—એ રાગ)

જીરે કંથ પ્રત્યે રે, કહે કામની,
જીરે સ્વામી થાઓને ઉજમાલ રે;
નણુંદીના વીરા, ગુરૂજી આવે છે ચાલો સાહમા. એ ટેક.
જીરે પર ઉપકારી છે મુનીશ્વર,
જીરે આવે છે કરવા નિહાલ રે. નં ૧
જીરે પાંચે મહાવ્રત પાળતાં,
જીરે ધારતા પાંચે આચાર રે;
નં જીરે પંચ સમિતે સમિતા સદા,
જીરે ત્રણ ગુપ્તિના ધારનાર રે. નં ૨
જીરે સાતે ભયનાં સ્થાનો તબ્યાં,
જીરે પ્રવચનથી ધરે રંગ રે;
નં જીરે બાર લેહે તપને તપી,
જીરે જેણે બાળ્યો છે અનંગ રે. નં ૩
જીરે નવ વાડે શિયલ વહે,
જીરે કરે કંચન પરિહાર રે;
નં જીરે ચતિ ધર્મને આરાધતા,
જીરે કરતા ઉગ્ર વિહાર રે. નં ૪
જીરે સત્તર સંયમને ધારતા,
જીરે ખેંતાલીશ છન્નુ દોષ રે;

નં ૭૨ે ટાળીને કરે ગોચરી,
 ૭૨ે રાખે આતમ સંતોષ રે. નં ૫
 ૭૨ે મહીમંડલે ૭વે તારવા,
 ૭૨ે તારવા આવ્યા છે શહેર રે;
 નં ૭૨ે પૂરણ પુણ્યે પધારે છે,
 ૭૨ે દર્શન થાય લીલા લહેર રે. નં ૬
 ૭૨ે કામની વેણ અમૃત સમાં,
 ૭૨ે સાંભળી ચાલ્યો સવિ સાથ રે;
 નં ૭૨ે વીર મુનિ ગુરૂ વાંદતા,
 ૭૨ે પંચાંગ નામી જોડી હાથ રે. નં ૭

૧૪૨ ગુરૂ સાહમા જતાં ગાવા વિષે.

જ્ઞાની ગુરૂને જાઉં વારણે રે લોલ, મોંઘા મૂલેરા મુનિરાય જો;
 નમન કર્યા મુખ સંપજે રે લોલ,
 પાતિક દૂર પુલાય જો. જ્ઞાં ૧
 સૂચં પ્રકાશે મારે આંગણે રે લોલ, ગુરૂ જ્ઞાન પ્રકાશે ભવિહર જો;
 ચંદ ચાંદની ભુવિ વિસ્તરી રે લોલ,
 ગુરૂશાન્તિ વિસ્તારી ભરપૂર જો. જ્ઞાં ૨
 ચંપો કુલ્યોરે કુલવાડીમાં રે લોલ, ગુરૂ ખીલે દેશનાની માંય જો;
 અમોઘ ધારા વાણી વરસતા રે લોલ,
 લાગે અમૃત સમ મુખદાય જો. જ્ઞાં ૩
 ચંદ પડે ચઢતી ગુરૂની કલા રે લોલ, ઉઠધિની પડે ગંભીર જો;
 કમલ પડે ગુરૂ નિર્લેપ છે રે લોલ,
 શંખ સરિખું ઉજ્જવલ ઉર જો. જ્ઞાં ૪

આજે આનંદ ગુરૂ પધારવે રે લોલ, દર્શને પ્રમોદ અપાર જો;
વાણી સુણ્યાથી હર્ષ જાગશે રે લોલ,

ગુરૂ નામથી જય જયકાર જો. જ્ઞાં ૫
આજનો દિન રણિયામણો રે લોલ, મળ્યા ચિંતામણી ગુરૂરાયજો;
વીર મુનિ ગુરૂ ગુણ ગાઠ્યા રે લોલ,

સુવર્ણ ગામની માંચ જો. જ્ઞાં ૬

૧૪૩ ગુરૂ સાહમા જતાં ગાવા વિષે

(આલ્યા છે ભવ્ય જીવ તારવા—એ રાગ.)

આલોને ગુરૂજીને વાંઢવા, સૈયર મોરી આલોં એ ટેક.
દૂર દેશથી વિહાર કરીને, આવે આપણને તારવા. સૈં ૧
કષ્ટ વેઠી વેલા વેલા ગુરૂજી, દે છે દર્શન કર્મ કાપવા. સૈં ૨
સહી પરિષદ સમ ભાવેથી, આલ્યા સંકટ નિકંઢવા. સૈં ૩
ભાગ્ય પૂર્વનાં પ્રગટ થવાથી, પધાર્યાં બોધ ગુરૂ આપવા. સૈં ૪
ધંધા મેલીને ધર્મે ધરી મન, સેવો સુગુરૂ શાંતિ માણવા. સૈં ૫
વીર મુનિ વીરવાણી સાંભળવા, આવો બેનો શિવ પામવા. સૈં ૬

૧૪૪ ગુરૂ પધારતી વખતે ગાવાની ગાહુલી

(પાવાપુરી જિનરાજ પાવન કરવા રે—એ રાગ.)

ગામ નગર મહિમંડલે, ગુરૂ ફરતા જી;
ભવિ જીવ તારણ કાજ, પગલાં ધરતા જી;
અષ્ટ કર્મના સમૂહને, ગુરૂ હરતા જી;
નિરખી મુનિ દેદાર, પાખંડી ડરતા જી.

ભાગ્ય ભલે ગુરૂ આવીયા, પુર મારે જ;
 ઉગ્યે કનકનો ભાણુ, આજે સખી મારે જ;
 ચાલો ચાલો ગુરૂ વાંઢિયે, વ્રત ધારી જ;
 પાળે પ્રવચન માત, શુદ્ધ આચારી જ. ૨
 સ્થિરાસને બેઠા થકા, ગુરૂ રાજે છે;
 નિરખી ગુરૂ મુખ ચંદ, શશિ પણ લાજે છે;
 રત્ન ત્રયની ધૂનમાં, બિરાજે છે;
 દેતા ભવિયણુ બોધ, આષાઢી ગાજે છે. ૩
 જીવાજીવ સ્વરૂપને, સમજાવે છે;
 પુણ્ય પાપના પંથ, ન્યારા બતાવે છે;
 આસ્રવ ને વળી બંધથી, અટકાવે છે;
 સંવર નિર્જર માર્ગમાં, ગુરૂ લાવે છે. ૪
 રત્ન ત્રય અદરાવીને, મોક્ષ આપે છે;
 જન્મ જરા ને મરણના, બંધ કાપે છે;
 અનંત આત્મિક સુખમાં, ગુરૂ સ્થાપે છે;
 ગુરૂ ગુણ અનંત અગાધ, કહો કૌણ માપે છે. ૫
 નિર્લોભી નિર્લોભચી, ગુરુ આવ્યા છે;
 પર ઉપકારી મહંત, સહુ મન ભાવ્યા છે;
 જિન વાણીના ભાવ, અમને બતાવે છે,
 વીર મુનિ કર જોડી, શિર નમાવે છે. ૬

૧૪૫ દેશના દીધા બાદ ગાવાની ગહ્લડી

(વિવા આવ્યો દુકડો—એ રાગ.)

સજની આવી આનંદે ગુરૂ વાંઢવા,
 સજની સાથે લઈ સખી સાથ રે, વાંઢા મેં ગુરૂજી ભાવથી;

- સજની પંચ અંગ નામી વિનયથી,
સજની સરલ બની બેડી હાથ રે. વાં૦ ૧
- સજની પાટે બેઠા ગુરૂ દે દેશના,
સજની વરસે મૂસળ જલ ધાર રે; વાં૦
સજની અમીય સમાણી વાણી મિઠડી,
સજની સાંભળી હર્ષ અપાર રે. વાં૦ ૨
- સજની જગમાં ગુરૂ બહુ દેખીયા,
સજની નાવે મારા ગુરૂને તોલે રે; વાં૦
સજની જીવદયા પાળે પ્રીતથી,
સજની સત્ય વચન મુખ બોલે રે. વાં૦ ૩
- સજની અદત્ત ગ્રહણ કરે નહિ,
સજની ત્રિય માને માત સમાન રે; વાં૦
સજની પર દ્રવ્ય પત્થર તુલ્ય ગણે,
સજની જ્ઞાનામૃતનું કરે પાન રે. વાં૦ ૪
- સજની વિવાહ વરે વહોરે નહિ,
સજની ન લિયે સદાવ્રતનું અન્ન રે; વાં૦
સજની સચિત્ત ને અસુજઝતું કઠી,
સજની ન ઈચ્છે લોજન મન્ન રે. વાં૦ ૫
- સજની શીત શિયાળે સહન કરે,
સજની તાપે ન તપાવે તન રે; વાં૦
સજની તીન પછેડીને વાવરે,
સજની બલે બેઠા હોય વન રે. વાં૦ ૬
- સજની સેજ તળાઈયે સુવે નહિ,
સજની પક્ષંગ તજી સુવે પાઠ રે; વાં૦

સજની શિરખ ગોઠડાં ઓઠે નહિ,
સજની હિંચે ન કદિ બેસી ખાટ રે. વાં૦ ૭

સજની તાપ કાલે તડકે તપે,
સજની મોજાં ન ધરે કદિ પાય રે; વાં૦

સજની છત્ર વસ્ત્ર શિર ઓઠે નહિ,
સજની સ્નાન વંછે નહિ કયાંય રે. વાં૦ ૮

સજની ચોમાસે મેહ વરસતે,
સજની વહોરવા જાય ન બહાર રે; વાં૦
સજની એક સ્થાને સ્થિર બેસીને,
સજની પાળે વિમલ આચાર રે. વાં૦ ૯

સજની આશા તૃષ્ણા નહિ અંગમેં,
સજની સંગ્રહ ન કરે તિલમાત્ર રે; વાં૦
સજની જમે નહિ ગૃહસ્થ બાજને,
સજની તુખા કાષ્ટનાં રાખે પાત્ર રે. વાં૦ ૧૦

સજની ગાડી ઘોડા રથ વાહને,
સજની બેસી ન કરે વિહાર રે; વાં૦
સજની બાર ઊપડાવે ન પર કને,
સજની બેસે ન ગૃહસ્થીને દ્વાર રે. વાં૦ ૧૧

સજની જોગી ખાવા જગ જોયા ઘણા,
સજની દીઠા નં ગુરૂ સમ કેા ત્યાગી રે; વાં૦
સજની વીર મુનિ ગુરૂ વાંદિયે,
સજની પ્રહ ઉગમતાં જાગી રે. વાં૦ ૧૨

૧૪૬ ગુરૂ ગામમાં પધારતાં ગાવાની વિનતિ

(મારે સોના સમેા રે સૂરજ ઉગીયો—એ રાગ.)

ઝેની સદ્ગુરૂ આબ્યા આ ગામમાં રે, મારા તરણ તારણ ગુરૂરાય;
 હું તો ગુરૂજી વાંદીશ શુદ્ધ પ્રેમથી રે,
 ઝેની દૃષ્ટિમાં દયા દરશાય છે રે,
 ઝેની વાણી તો મધુરી જણાય. હું ૦ ૧

નીચી નજર ધરી ગુરૂજી ચાલતા રે, જતનાએ ધરતા પાય; હું ૦
 કાલ ભાવ જાણી વાણી વરસાવતા રે,
 કોઈ જીવનું મન ન દુભાય. હું ૦ ૨

નવ વાડથી શિયળને પાળતા રે, તજે અબ્રહ્મ અઢાર પ્રકાર; હું ૦
 દશ યતિ ધર્મને આરાધતા રે,
 શુદ્ધ ભાવે તપે તપ ખાર. હું ૦ ૩

જીતે પરિષદ બાવીશ આકરા રે, ગણે કનકને કંકર તુલ્ય; હું ૦
 ટાળે બાવન અનાચિરણ પાપનાં રે,
 ધારે ગુણ સત્યાવિશ અમૂલ્ય. હું ૦ ૪

સંયમ સત્તર વિધ સાધતા રે, તેર કાઠિયા કાઠે ફર; હું ૦
 અસમાધિયા સખળા દોષને રે,
 નિવારે સંયમે રહી શૂર. હું ૦ ૫

ગુરૂ ગુણ ગણ્યા ગણાય નહિ રે, મારી અલ્પમતિ ન પામે પાર; હું ૦
 વીર મુનિ જહેનોની વિનતી મુણી રે,
 ગુરૂ કરજો અહીં શેષ કાલ. હું ૦ ૬

૧૪૭ સદ્ગુરને સહામાં જતાં ગાવાની ગહુલી

(પુનમ ચાંદની ખીલી—એ રાગ.)

ચાલો જોનો સામા જઈએ ગુરને લાવથી રે,
જેનાં દર્શન કીધે ટોળે પૂર્વનાં પાપ;
આવો અવસર ફરી ફરી મળશે નહિ રે,
જેનું મુખડું જોતાં જાયે ત્રિવિધિ તાપ. ચાલોં એ ટેક.

સાખી

કાચ રત્ન કંકર કનક, ફૂલ સૂલ એક લાવ;
સુખ દુઃખ સરિખાં ગણે, તેમ આવ ને જાવ.
માન અપમાન ઉર આણે નહિ કદિ રે,
અરિ મિત્ર સાથે રાખે એકજ લાવ. ચાલોં ૧

સાખી

યશ અપયશ લાભ હાની ને, મરણ જીવન એક તુલ્ય;
મહેલ મગાણુ ને શહેર વન, સમાન ધન વળી ધૂળ.
ચંદન વિલેપન રજ કાઈ માથે ધરે રે,
નાણે રોષ તોષ કદી દિલ માંચ. ચાલોં ૨

સાખી

નિંદા સ્તુતિ ખ્યાર ખાર, ઉંચ નીચ નહિ ભેદ;
પાપી અપાપી સમ ગણે, ધરે ન હુષ્ તેમ ખેદ.
રાગી અણુરાગી કે રાય રંક સરિખાં ગણે રે,
લીન રહે નિત્ય જ્ઞાન ધ્યાનની માંચ. ચાલોં ૩

સાખી

સમજી મૂખ્ સર્વને, આપે સત્ય ઉપદેશ;
વિનિત અવિનિત ઉપરે, નાણે રાગ કે દ્વેષ.

હુખાં મીઠાં લોજન દેહ નિર્વાહે કરે રે,
આતપ શીત ભૂખ તૃષા સહે એક ધાર. ચાલો ૦ ૪
સાખી

એહવા મુનિ સ્હામે જતાં, ત્રુટે કર્મની કોડ;
ઉત્કૃષ્ટ ભાવે જિન હુવે, ટાળી અનાદિ ખોડ.
વીર મુનિ કહે પૂર્વ પુણ્યે પામિયે રે,
સદ્ગુરૂ સંગ સદા હિતકાર. ચાલો ૦ ૫

૧૪૮ ગુરૂ પધારવા વિષે વિનંતિ

(ભેખ રે ઉતારો રાગ બરથરી—એ રાગ.)

ગુરૂ પધારો પુર માહરે, દેવાને ઉપદેશ જ;
તત્ત્વ સમજવો શાસ્ત્રનાં, કરવા જીવન બેશ જ. ગુ ૦ ૧
અબુજને બુજવવા, ભૂલ્યા માર્ગે ચડાવો જ;
પાપીને પાપ તબવવા, અમૃત વાણી વરસાવો જ. ગુ ૦ ૨
ભૂખને પંડિત કરો, અસ્થિરને સ્થિર કરાવો જ;
કુસંપ તબવી સંઘમાં, સંપ સદા સરજવો જ. ગુ ૦ ૩
સામાયિક પડિકમણાં, એકાસણાં ઉપવાસ જ;
પોસા સંવર છઠ અઠમો, આપ આળ્યે થાશે ઉલ્હાસ જ. ગુ ૦ ૪
દાન શિયલ તપ ભાવના, ધર્મ બોધ દેવાશે જ;
થાશે સુધારા સંઘમાં, શાંતિ સંપ પથરાશે જ. ગુ ૦ ૫
મેઘ મયૂર પરે શ્રાવકો, જીવે ગુરૂની વાટ જ;
વીર મુનિ ગુરૂ માહેરા, ટાળશે સઘળા ઉચાટ જ. ગુ ૦ ૬

૧૪૯ ગુરૂ પધારતી વખતે ગાવાની ગાહુલી

(આવ્યા છે ભવ્ય જીવ તારવા—એ રાગ)

આજે હરખ વધામણાં, સજની મોરી આજે
મારા ગુરૂજનાં લહું નિત્ય લામણાં. સં આં એ ટેક.
ઘણા દિવસથી વાટ જોતાં અમો,
નામ જપતાંતાં નિત્ય નરણા. સં આં ૧
ચક્રોર ચંદ્ર સમ ચાહ હતી અમ,
ચારે તીર્થના ચિત્ત હરણા. સં આં ૨
પૂર્વ સંચિત દૂર કરવાને,
સેવો ભવિજન મુનિ ચરણા. સં આં ૩
ભાવથી ભક્તિ સેવા કરે તેનાં,
ટાળો જનમ ને મરણા. સં આં ૪
વીર મુનિ વીર માર્ગ ખતાવવા,
આવ્યા ગુરૂજ અમી ઝરણા. સં આં ૫

૧૫૦ ગુરૂ પધારવાની વિનંતિ

(શી કહું કથની મારી હો રાજ, શી કહું—એ રાગ.)

મુનિ અમ ગામ પધારી હો રાજ (૨)
હેજે ઘર્શાન વારંવારી હો રાજ. મુનિં એ ટેક.
ભવસાગરથી જીવોને તારવા, મળી ગુરૂ રૂપ નાવા;
શ્રદ્ધાળુ જન આશ્રય લઈને, જાયે શિવપુર જાવા.
હો રાજ. મું ૧
જ્ઞાન પ્રકાશ હૃદયમાં કરવા, ગુરૂ ! દીપક પ્રકટાવો;
અજ્ઞાન તિમિર ટાળી ઘટમાં, જળ હળ જ્યોતિ જગાવો.
હો રાજ. મું ૨

કર્મની વ્યાધિ દૂરે કરવા, ગુરૂ ! રસાયણ આપો;
રોમે રોમે શાંતિ પથરાવો, હુઃખ સંકટને કાપો.

હો રાજ. મુ० ૩

મિથ્યા રૂપી વાદળ હટાવા, ગુરુ વાયુ સમ જાણો;
જ્ઞાન રવિ અંતર પ્રગટાવી, મારો મોહ મહિ રાણો.

હો રાજ. મુ० ૪

પાપ પંકને દૂરે કરવા, સંયમ જળ વહેવરાવો;
કર્મ મળ ઘોઘ ચૈતનને, અજરામર પદે લાવો.

હો રાજ. મુ० ૫

ગુણ ગણ ગણતાં પાર ન પામું, દયા કૃપા તુમ ચાચું;
વીર મુનિ સદ્ગુરૂ તજી અન્ય, કુગુરૂમાં નહિ રાચું.

હો રાજ. મુ० ૬

૧૫૧ ગુરૂ દર્શન થતાં આનંદ વિષે

(ધનાશ્રી રાગ.)

આનંદનો નહિ પાર, સખી મારે, આનંદનો નહિ પાર. એ ટેક.
સાધુ સરિખી મંડલી નિરખી (૨) ધન્ય માનું અવતાર. સખી० ૧
મહા લાભ ફળ થાય સખી મુને (૨) ગુરૂના દીઠે દેહાર. સં ૨
ધર્મ સમિતિ શોધી ચાલે (૨) ઉર દયા રાખે અપાર. સં ૩
નિરવધ વાણી વહને ઉચ્ચારી (૨) સમજાવે નર નાર. સં ૪
વીર મુનિ નિત્ય સદ્ગુરૂ નમતાં (૨) થાયે જય જયકાર. સં ૫

૧૫૨ ગુરૂને પધારવાનું આમંત્રણ

(નોકર મત જાના શિરદાર—એ રાગ.)

પધારો ગુણીયલ શ્રી ગુરૂરાજ, સુધારો સેવકનાં સૌ કાજ. એ ટેક.

દેશ વિદેશ વિચરી ખાંતે, કર્યા બહુ ઉપકાર;
કંઈક જીવોને તારી પ્રીતે, આખ્યાં શિવપુર દ્વાર. ૫૦ ૧
બહુ દિવસે વિનંતી સ્વિકારી, લઈ શિષ્યો પરિવાર;
પૂર્ણ પુન્યથી પાવન કરવા, આવ્યા અહીં અણગાર. ૫૦ ૨
કુસંપ કલેશ કંકાસ કાઢીને, આપો સદ્ ઉપદેશ;
બહેમ વાસના તજવી ઉરથી, સમજાવો ધર્મ વિશેષ. ૫૦ ૩
નર નારી નિરખી ગુરૂ મુખડા, વંદે વારંવાર;
વીર મુનિ કહે ભવસિંધુથી, ઉતારે ગુરૂ પાર. ૫૦ ૪

૧૫૩ ગુરૂની પધરામણી થવા વિષે.

(નામની નામની નામની રે, મુને લાગી લગન પ્રભુ નામની—એ રાગ.)

આનંદ છે આનંદ છે આનંદ છે રે,
આજે ગુરૂજી આવ્યા આનંદ છે. એ ટેક.
સોનાનો સૂરજ ઉગ્યો છે મારે, મોતીનો ચોક પુરાય છે રે. આં ૧
વાણી અમૃતના વરસાવનારા, ચિંતામણિ ગુરૂરાય છે રે. આં ૨
ચિત્રા મોહનવેલ ગુરૂ છે, સાચા પારસ મુનિરાય છે રે. આં ૩
કદપતડ આજે આંગણે ઉગ્યો, એ સેવ્યાથી ભવદુઃખ જાયછે રે. આં ૪
ભાગ્યે ભેટયા શિવ સાર્થવાહ, હવે જન્મમરણ દૂર થાય છે રે. આં ૫
પધરામણી 'વીર' ગુરૂની થવાથી, શાંતિ શાંતિ પથરાય છે રે. આં ૬

૧૫૪ મુનિરાજના વિહાર વખતની ગહંલી

(આદિતે આપ વિહાર કરીને—એ રાગ.)

- ગુરુ આપ વિહારથી અમને, દુઃખ થાય છે શું કહીએ તમને,
 શાંતિ આપો સવિ જનને, ગુરુ મારા આતમ ધ્યાની;
 સંઘની વિનતિ માની, વળો પાછા ગુરુ જ્ઞાની. ૧
- અમે રાગી અને આપ વિરાગી, તેથી ચાહ્યા તમે અમને ત્યાગી;
 અમે તો છીએ ગુણુ રાગી. ગુરુ મારાં ૨
- બહુ દિનનો સહવાસ તમારો, લાભ લીધો વાણીનો અપારો;
 તે ચાહ આવે ગુરુ આ વારો. ગુરુ મારાં ૩
- પદાર્થ નવનું સ્વરૂપ બતાવી, અનેકાંત માર્ગની આપી ચાવી;
 આપ્યું જ્ઞાન દયા લાવી. ગુરુ મારાં ૪
- સત્ય સમજાવી અજ્ઞાનતા ટાળી, મોક્ષ સહામે આપે લીધા છે વાળી;
 છોડાવી મહા મોહ જાળી. ગુરુ મારાં ૫
- વ્રત નિયમ પચ્ચક્ષણ કરાવી, આસવદ્વાર સદા અટકાવી;
 સંવર દ્વાર દર્શાવી. ગુરુ મારાં ૬
- ગુરુ ઉપકારભૂતું નહિ ક્યારે, નિશદિન રહો મુજ અંતર દ્વારે;
 પધારજો વારોવારે. ગુરુ મારાં ૭
- સંઘે મળી વિનતી કરી બારી, ગુરુએ સુણી એક ચિત્તે ધારી;
 વીર મુનિએ ઉચ્ચારી. ગુરુ મારાં ૮

૧૫૫ ગુરુ વિહારથી સંઘ દીલગીર થવા વિષે

(જરે મારે.....એ રાગ.)

- જરે મારે ગુરુ કરતા વિહાર, સંઘ સકલ મન ટળવળે જરેજ;
 જરે મારે નયણે ઝરતાં નીર, હૃદય કમળ દળ ઉચ્છળે, જરેજ. ૧

જરે મારે પોથી ખભા પર લીધ, ઝાલી ઝોળી ગુરૂ હાથમેં, જરેજી;
જરે મારે ઉપકરણ લઈ સંઘાત, ચેલા ચાલ્યા સાથમેં, જરેજી. ૨
જરે ઈથી સમિતિ ધરે પાય, જગ સામી દષ્ટિ ના કરે, જરેજી;
જરે મારે નવ કલ્પીના વિહાર, કરવા ચાલ્યા હર્ષ ભરે, જરેજી. ૩
જરે મારે શ્રાવકો કરે અરદાસ, શેષ કાલે વેલા આવજો, જરેજી;
જરે મારે શ્રાવિકાઓ થઈ દિલગીર,

કોઈ દિન ગુરૂ યાદ લાવજો, જરેજી. ૪
જરે મારે નર નારી સમુદાય, વારંવાર વંદન કરે, જરેજી;
જરે મારે જીવે ન સાચું મુનિરાય, યત્નાએ આગળ સંચરે, જરેજી. ૫
જરે મારે ચાર માસની પ્રીત, પળમાં ત્રોડી ગુરૂ ચાલીયા, જરેજી;
જરે મારે નહિ ઉર રાગ કે રીસ, વૈરાગે મન વાળિયાં, જરેજી. ૬
જરે ગુરૂ આંખે થતાં અલોપ, જન સકલ પાછા ફર્યા, જરેજી;
જરે મારે ઘડી ઘડી આવે યાદ,

વીર મુનિ ગુરૂ ગુણ ભર્યા. જરેજી. ૭

૧૫૬ ગુરૂ વિહાર કરી જતાં ગાવાની ગહુલી

(મહારાવ એક વાર કડીએ પધારજો રે—એ રાગ)

ગુરુજી મહારા અમને પાવન કરવા આવજો રે,
દેજો દર્શન બીજી વાર રે, ગું

હયા લાવી સંઘ ઉપરે રે, કરજો અમારા ઉદ્ધાર રે. ગું ૧
ઉપાશ્રય તુમ વિષ્ણુ ના ગમે રે, પાટ સામે ન બોવાય રે; ગું
વેરીજેવી શેરી અલખામણિ રે, અમને ચેન પડે નહિ ક્યાંય રે. ગું ૨
અપૂર્વ વાણી સંભારતાં રે, વરસે આંખે આંસુધાર રે; ગું
આવા સાચા ગુરુ નહિ મળે રે, ભવોભવ તારણહાર રે. ગું ૩

જ્ઞાની ગુરૂના વિયોગથી રે, શૂન્ય આ સર્વ જણાય રે; ગુ૦
 ગુરૂના ગુણો યાદ લાવતાં રે, હૃદય ભરાઈ જાય રે. ગુ૦ ૪
 સામું જીવો મુનિરાયજી રે, દયા લાવી એક વાર રે; ગુ૦
 કઠણ હૃદયના ના બનો રે, અમ અવગુણ અપાર રે. ગુ૦ ૫
 ભક્ત વત્સલ થાઓ સંયમી રે, ગુણગ્રાહી ગુરૂરાય રે; ગુ૦
 ફરી ફરી તારવા આવજો રે, “વીર” વિનતિ ચિત્ત લાય રે. ગુ૦ ૬

૧૫૭ ગુરૂ ચોમાસું કરી વિહાર કરે ત્યારે
 ગાવાની ગહુંલી.

(શુભ જ્ઞાન રસીલી રૂડી દેશના રે લોલ—એ રાગ.)

બેની વિહાર ગુરૂનો શ્રવણે સુણી રે લોલ,
 સખી મન માઈ મુંઝાય જો;
 માસ ચાર સ્થિરતા કરી ચાલિયા રે લોલ,
 હવે ઠરે ન વૈરાગી ગુરૂ રાય જો;
 ગુરૂ વિના દિસે સૂનું ગામ આ રે લોલ. એ ટેક. ૧
 બહેલી ઉઠી જાતી સ્થાનકે સદા રે લોલ,
 મુકી સંસારી સર્વ કામ જો;
 કરતી સામાયિક હું ઉમંગથી રે લોલ,
 રાખી નિશ્ચલ મન એક ઠામ જો. ગુરૂ૦ ૨
 ગુરૂ વાણી સુણતી હું હોંશથી રે લોલ,
 રાખી દષ્ટિ મુનિ સન્મુખ જો;
 વારંવાર હું ગુરૂજીને વાંદતી રે લોલ,
 ભાંગવા અનાદિની ભૂખ જો. ગુરૂ૦ ૩

પ્રશ્નો પુછી હું સંશયો ટાળતી રે લોલ,
 થતાં મનનાં બધાં સમાધાન જો;
 ગુરૂ પ્રતો અઠરાવ્યાં મને ખંતથી રે લોલ,
 કાઢ્યું અંતર તણું અજ્ઞાન જો. ગુરૂં ૪

આસવ તબવી આત્મ ઉજળો કર્યો રે લોલ,
 આપ્યું સૂત્ર રહસ્ય સુખકાર જો;
 વિધિ માર્ગ ગુરુએ સમજાવિયો રે લોલ,
 કેમ ભૂલું કરેલ ઉપકાર જો. ગુરૂં ૫

હું ખ થાય છે ગુરૂના વિહારથી રે લોલ,
 ગુરૂને રાખે તેને લાગું પાય જો;
 વીર સુનિ નિરપૃહી ગુરૂ ના રહે રે લોલ,
 ભલે કરે અનેક ઉપાય જો. ગુરૂં ૬

૧૫૮ દીક્ષા લેવા જતી વખતે ગાવાના સાત વાર

(હારે મારે આસો માસે શરદ પુનમની રાત જો—એ રાગ.)
 હારે સખી રવિએ રવિ સમ ત્યાગી થઈ ઉજમાલ જો,
 માત તાત બ્રાત ભગિની રાગને પરિહરી રે લોલ;
 હારે સખી રવિવત રાતા, જ્ઞાતા જ્ઞાન અપાર જો,
 દીક્ષા ભિક્ષા લેવા ચાલ્યા ભાવ બલા ધરી રે લોલ. ૧
 હારે સખી સોમે સૂમપણું તણુ દેતા દાતા દાન જો,
 જલધરવત્ વરસે લેહભાવ દૂરે કરી રે લોલ;
 હારે સખી રાગ રોષ તણુ શીતલતા ધરી અંગ જો,
 સંયમ સાધન આરાધન શાંતિ દશા વરી રે લોલ. ૨

હારે સખી મંગલ વારે મંગલીકનાં કરી કામ ને,
 દુઃખહર સુખકર ચરણ ધરણને ઉમંગીયો રે લોલ;
 હારે સખી નિશ્ચલ મંગલ જિન સિદ્ધ સાધુ ધર્મ ને,
 શરણા ભાવી ભાવથી આતમ રંગીયો રે લોલ. ૩

હારે સખી બુધવારે શુદ્ધ બુદ્ધિના બલવાન ને,
 બાહ્યાભ્યંતર બાધક બધી દુબધા તણ રે લોલ;
 હારે સખી બોધિ બીજ ગુરૂદત્ત વાવી ઉરની માંહિ ને,
 ચારિત્ર તરૂં ખિલવવા આદ્યા ગુણી સદ્ગુણ સણ રે લોલ. ૪

હારે સખી ગુરૂએ ગુરૂ ગુણ ઘટ માંહિ ઉતારી ને,
 મહાલવા ગુણ વનમાં દોષો દુઃખ રૂપે ગણી રે લોલ;
 હારે સખી વિભાવ દશા છોડી રમવા આતમભાવ ને,
 વૈરાગી રાગી સંયમી આદ્યા શિવ વરવા ભણી રે લોલ. ૫

હારે સખી શુક્રે સુકૃત્ય સંચય કરી અનેક ને,
 સંઘ સ્વધર્મી શાસનની સેવા સાચવી રે લોલ;
 હારે સખી સાજન માજન સૌ સાથે લઈ પરિવાર ને,
 વીર જિજ્ઞાસની પાસે આવી શિવ પુરિ જાયવી રે લોલ. ૬

હારે સખી શનિએ શાંત સ્વભાવી ભાવી ગુણી જે સંત ને,
 તે સમીપે આવી ચરણ કરણ માગવા પ્રીતથી રે લોલ;
 હારે સખી વિધિપૂર્વક દે દીક્ષા શિક્ષા ગુરૂરાય ને,
 તે આરાધી લેવી અમર પુરિ શુભ રીતથી રે લોલ. ૭

હારે સખી સંવત ઓગણીસેં ત્રાણની શુભ સાલ ને,
 માસ આષાઢ સુદિ તેરસ તિથિ આવી ભલી રે લોલ;
 હારે ગુરૂ ગુલાબચંદ્રણ સાથે રહી ચોમાસ ને,
 વીર મુનિએ ગાઈ ગહંદી ગામ ગુંદાલે નિર્મળી રે લોલ. ૮

૧૫૯ પર્યુષણ પર્વ વિષે

(કર પડિકમણું રે ભાવશું—એ રાગ.)

પર્વ પર્યુષણ શોભિતું, સર્વ પર શિરદાર લાલ રે,
 આરાધો ખરી ખંતથી, રાખી ધર્મથી ખ્યાર લાલ રે. ૫૦ ૧
 કષાય મોહ મમતા તણ, તણ રાગ ને રોષ લાલ રે,
 વેર જેર અળગાં કરી, વધારો સદ્ગુણ કૌષ લાલ રે. ૫૦ ૨
 પાપ અઢારે પરિહરો, વિકથા કરો સર્વ દૂર લાલ રે;
 દાન શીલ તપ ભાવમાં, રાખો ભાવ ભરપૂર લાલ રે. ૫૦ ૩
 સ્વધર્મીની સેવા કરો, દિયો ગુણી જનને દાન લાલ રે,
 રક્ષણ કરો ખટ કાયની, જે સર્વ ધર્મ પ્રધાન લાલ રે. ૫૦ ૪
 વિત્ત વાવરો વિગતે કરી, તપો તપ બહુ પ્રકાર લાલ રે;
 કરો પ્રભાવના જ્ઞાનની, જેમ થાય ધર્મ ઉદ્ધાર લાલ રે. ૫૦ ૫
 પૌષધ સંવર વ્રત આદરો, ધારો નિયમ અનેક લાલ રે;
 દો દાન દીન અનાથને, રાખી હૃદય વિવેક લાલ રે. ૫૦ ૬
 તળે વ્યસન સાતે તમો, તળે બોલવું જૂઠ લાલ રે;
 નિદા ઇર્ષા આડી સદા, દેને દોષોને પૂંઠ લાલ રે. ૫૦ ૭
 વર્ષની અંદર કલહ કર્યો, કહ્યાં વચન વિરુદ્ધ લાલ રે;
 ખમાવી સર્વ જીવને, કરો પડિકમણા શુદ્ધ લાલ રે. ૫૦ ૮
 એમ પર્યુષણ આરાધતાં, થાય ધર્મ નિસ્તાર લાલ રે;
 વીર ગુરૂ કરૂણા થકી, મળે શિવપુર દ્વાર લાલ રે. ૫૦ ૯

૧૬૦ પર્યુષણ પર્વમાં કરણી કરવી વિષે

(ઝીણી આભ ઝખૂકે વિજળી રે—એ રાગ.)

આ પર્વ પર્યુષણ શાશ્વતું રે,
મહતા તેથી તેની મનાય;
શ્રાવકજી ભાવે પર્વ મહાવાળે રે. એ ટેક.
અનંત જિનોએ ઉપદેશીયું રે,

તે પર્વ ઇંદ્રાદિ રહાય. શ્રાં ૧

રમવા જમવાનાં પવો છે ઘણાં રે,
એવાં કેઈ આવ્યાં કેઈ જાય; શ્રાં
આ તો કર્મ છોડ્યાનું પર્વ છે રે,
એ પર્વ આરાધો સુખદાય. શ્રાં ૨

ખાંડણ પીસણ આદિ ત્યાગીને રે,
તને ખાવી લીલોત્રી અખીલ; શ્રાં
છંડો વ્યાપાર જૂઠ પ્રપંચના રે,
પાળો ત્રિવિધ ભાવે શીલ. શ્રાં ૩

છઠ અઠમ આદરો શાંતિથી રે,
કરો પ્રતિક્રમણ હંમેશ; શ્રાં
પ્રતિલાભો ભાવે મુનિરાયને રે,
ભાવો ભાવના સુવિશેષ. શ્રાં ૪

ક્રિયા વિધિપૂર્વક કરી ખંતથી રે,
થાઓ આત્મ ધર્મ સન્મુખ; શ્રાં
વીર મુનિ ગુરૂ ભક્તિ થકી રે,
જાયે જન્મો જન્મનાં દુઃખ. શ્રાં ૫

૧૬૧ પયુષણ પર્વમાં કરવાનાં કર્તવ્યો

(રાગ દિંડી.)

કરી કલ્પ શ્રવણ ભવ ભ્રમણ ટાળો,
 ધરી ધર્મ ધ્યાન આતમ અજવાળો;
 કરેલ પાપ સર્વ સંભારી બાળો,
 ભવિકો ભાવથી ધર્મ માંહિ મહાલો. ૧

મુનિ નમન કરો ભાવે વારો વાર,
 દિયો દાન ત્યાગીઓને ધરી પ્યાર;
 સાહમી વાતસલ્યથી તરો ભવપાર,
 અભય દાનથી અભયતા થનાર. ૨

દીન દુઃખીની લેજો તમે સંભાળ,
 અયાચકોના થાજો પ્રતિપાળ;
 રીબાતાં પશુઓની લેજો નિત ભાળ,
 સર્વ પ્રાણીના પ્રત્યે ધરો વહાલ. ૩

કરી પ્રભાવનાથી ધર્મને દીપાવો,
 વિત્ત વાવરી માર્ગને મહાવો;
 “વીર” શીખ આ અંતરે જગાવો.
 ફરી મળશે ન જોગ રૂઠો આવો. ૪

૧૬૨ પયુષણ પર્વની આરાધના

(અમારામાં અવગુણ રે મારા ગુરૂમાં ગુણ ધણા રે જી—એ રાગ.)

પર્વ પયુષણ રે આરાધો ઉમંગથી રેજી,
 ફરી ફરી મળશે ન નર તન નાવ;

સદ્ગુરૂ સંગે રે શાસ્ત્ર શ્રવણ કરી રેજી,
 સાર્થક કરો પુણ્યે મળેલ આ દાવ. પર્વં ૧
 મેલ કાઢી મનનો રે આતમ નિર્મલ કરો રેજી,
 કંકાસ કષાયને કરી દૂર;
 ઝેર વેર ત્યાગી રે ખટપટ કરી પરી રેજી,
 સમતાથી ભરો આતમ ભરપૂર. પર્વં ૨
 સર્વ જીવોને રે ખમાવો ખરા ભાવથી રેજી,
 મૈત્રી ભાવ ધરો સર્વ જીવ સાથ;
 ખમાવ્યાની રીતી રે ઉદાઘ નૃપ પરે કરો રેજી,
 તો જ રહેશે સમકિત રત્ન હાથ. પર્વં ૩
 શક્ય કાઢી મનનાં રે પડિકમણી કરો રેજી,
 દાનાદિક ભાવે કરો શુદ્ધ કામ;
 વીર વર વાણી રે હૃદયમાં ધારતાં રેજી,
 વીર મુનિ વરશે તે શિવ ધામ. પર્વં ૪

૧૬૩ પર્યુષણ માહાત્મ્ય.

(હારે મારે ઠામ ધર્મના સાડા પચવીસ દેશ જો—એ રાગ)
 હારે મારે પર્વ પર્યુષણ સર્વ પર્વ શિરદાર જો,
 તીર્થકર ગણધર મુનિવર એમ ભણે રે લોલ;
 હારે ભવિ જીવો થાઓ ધર્મ કરણ ઉજમાલ જો,
 ત્રિવિધ યોગે આરાધો પર્વ નિર્મલપણે રે લોલ. ૧
 હારે કરો છઠ અઠમ ચાર ને પાંચના થોક જો,
 વિવિધ તપથી આતમની વિશુદ્ધિ કરો રે લોલ;

હારે તલ્લે ક્રોધ કપાયો ચારે મહા ચંડાલ ને,
 સર્વથા નહિ તો આઠ દિવસ તમે પરિહરો રે લોલ. ૨
 હારે કરો ભાવે વંદન ગુરુને એક સો આઠ ને,
 સાધર્મી સેવાનો લાભ કહ્યો ઘણો રે લોલ;
 હારે કરો પ્રભાવના ભલી જ્ઞાન ચરણ ઉપકરણ ને,
 વીર ચરિત્ર નિસુણો નિત્ય શાસનપતિ તણો રે લોલ. ૩
 હારે તણ લોભ લાલચ ને લઘુતા ધારી મન ને,
 વિત્ત વાવરો વિગતેથી મન મોકળે રે લોલ;
 હારે ઘો દાન અભય પટ કાયતણાં હિતકાર ને,
 અજર અમર સુખ જેથી વેગે મળે રે લોલ. ૪
 હારે કરો પૌષધ સંવર સામાયિક મન શુદ્ધ ને,
 સર્વે જીવ સાથે કરો ખમત ખામણાં રે લોલ;
 હારે નવ રાખો વૈર વિરોધ ક્રોધની સાથ ને,
 દુશ્મનને પણ ગણજે હેતુ આપણા રે લોલ. ૫
 હારે ગુરુ દેવ ધર્મને આરાધો ત્રિકાળ ને,
 વારંવાર ન મળશે નર ભવ ફરી ફરી રે લોલ;
 વહે છે વીર મુનિ એમ આરાધી મહા પર્વ ને,
 સાર્થક કરજો નર જન્મ ઉર સમતા વરી રે લોલ. ૬

૧૬૪ પર્યુષણ વિષે.

(મારે સોના સમો રે સૂરજ ઉગીયો—એ રાગ.)

રૂડું પર્વ પર્યુષણ આવીયું, કરો ધર્મ સહુ નરનાર;
 સર્વ પર્વમાં ઉત્તમ જાણીયે, એનો મહિમા શાસ્ત્રે અપાર. ૩૦ ૧
 આઠ દિવસ શાંતિમાં રહી, કરીયે પ્રતિક્રમણ હોય વાર;
 પુણ્ય કાર્ય કીજે પ્રેમશું, એથી ઉતરીયે ભવપાર. ૩૦ ૨

છઠ અઠમ તપસ્યા કીજીયે, પીજીયે આગમ રસ ખાસ;
 કહિ કેાની ઉપર નહિ ખીજીયે, દીજીયે દાન રાખી ઉદ્ધાસ. ૩૦ ૩
 કલ્પસૂત્ર પવિત્ર જ સાંભળી, કરીએ આ જન્મ પવિત્ર;
 વીરવાણી ઉતારો અંતરે, તરીયે ભવસિંધુ ખચિત. ૩૦ ૪
 હયા દાન ને તપ જપ વ્રત ઘણાં, ખુશી થઈને કરો સહુ ખાસ;
 એથી શાસન શોભા પ્રગટશે, થશે જગતમાં સારો પ્રકાશ. ૩૦ ૫
 સંવત્સરી પડિકમણું કરી, મળી સંઘ સકળની સાથ;
 ખામો ખમાવો મન વચ કાયથી, સહુ સાથ જોડી બે હાથ. ૩૦ ૬
 એમ પર્યુષણ પર્વ આવતાં, કરો ધર્મ ક્રિયા સુખકાર;
 વીર સુનિ જન્મે જન્મનાં, થાયે કર્મ સર્વ સંહાર. ૩૦ ૭

૧૬૫ પાંચ સમિતિની ગાહુંલી.

(રાગ ગીતનો.)

ગુરૂ ભારા રે ઉતર્યા ખાગમાં, સાથે ચેલાનો પરિવાર રે;
 સામુજીના જાયા, ચાલોને જઈએ રે ગુરૂને વાંદવા.—એ ટેક.
 નિલોબી નિલોલચી ગુરૂ, નિસ્પૃહી સાચા અણુગાર રે; સાં
 ધર્મી સમિતિએ ગુરૂ ચાલતા, નીચી નજરે કરે વિહાર રે. સાં ૧
 નિર્વંધ પ્રિય વાણી ઉચ્ચરે, સત્યથી રાખે વ્યવહાર રે; સાં
 એષણા ગવેષણા શુદ્ધ કરી, નિર્દુષણ લિયે છે આહાર રે. સાં ૨
 વસ્ત્ર પાત્ર ને ઉપધિ જતનથી, લેઈ મુકે કરી વિચાર રે; સાં
 સૂત્રે કહેલ દુષણો તજી, કરતા મલાહિ પરિહાર રે. સાં ૩
 એ પાંચે સમિતિથી ગુરૂ શોભતા, ઓપતા પાંચે આચાર રે; સાં
 વીર સુનિના ગુરૂને વાંદતાં, પામિયે અવિચલ દ્વાર રે. સાં ૪

૧૬૬ ગુરુ સમીપે સ્તુતિ કરવાની ગાહુલી.

(પાટણ વાવી એળચી, એનાં ફુલ ગયાં ગુજરાત; ઝાલર વાગશે—એ રાગ.)
 જૈન ધર્મ દિવાકર, મારા ગુરુ જ્ઞાનભંડાર, ગુરુજીને વાંદરું;
 વાંદતાં હર્ષ વાઘે ઘણો, સંઘમાં વસતે જયજયકાર. ગુરું એ ટેક.
 કઠાવે મિથ્યા વહેમને ગુરુ, ફરી ફરી જગત મોઝાર; ગું
 આપ તયો આતમ બળે ગુરુ, અન્યને તારણહાર. ગું ૧
 રાત દિવસ રહે ગુરુ ધ્યાનમાં, નહિ લોભ લાલચ લગાર; ગું
 સરલ જીવોને સમજાવવા, ગુરુ બોધ દિયે છે અપાર. ગું ૨
 પરોપકારના રે કારણે, ગુરુ વિચરે દેશ વિદેશ; ગું
 પાંચે ઇંદ્રિયો વશ કરે, યતિ ધર્મને પાળે હમેશ. ગું ૩
 કનક કામની ત્યાગીને ગુરુ, લિયે નિર્દોષજ આહાર; ગું
 તે પશુ લિયે ખટ કારણે, દેહભાડારૂપ નિઃસાર. ગું ૪
 ગજ ગતિએ મુનિ ચાલતા, ઇર્ષ્યા શોધી મુકે પાય; ગું
 વીર મુનિ ગુરુરાજ નમતા, પામે મોક્ષ સુખદાય. ગું ૫

૧૬૭ પ્રભુના નામની મહત્તા વિષે.

(સૈયર શીદને મેલે છે ખાલા વેશમાં જો—એ રાગ.)
 મારે સાચું ધન તો વીરનું નામ છે રે,
 બાકી સર્વે જૂઠા ધન ધામ છે રે. માં ૧
 હીરા માણેક રત્ન ચિંતામણિ રે,
 વીર નામ પાસે સર્વ કાચની કણી રે. માં ૨
 ધર્યું રહેશે ધન ધરણી મધ્યે રે,
 સાથે ચાલશે પ્રભુ નામ તો બધે રે. માં ૩

ભલે ખરચો વાવરો મન મોકળે રે,
 વૃદ્ધિ થાશે જીવો તેહજ પળે રે. માં ૪
 ગૌતમ જંખૂ સ્વામીએ નામ જાણિયું રે,
 અવિચલ સુખ એણે માણિયું રે. માં ૧
 વીર મુનિ વીરનું નામ મન ધરો રે,
 અક્ષય સુખ તેહથી વરો રે. માં ૬

૧૬૮ સાચા સાસરાની ઓળખાણ વિષે.

(રાગ ઉપર મુજબ)

માણ હવે ન જાઈશ જૂઠા સાસરે રે,
 સદા રહીશ જિનજીના આશરે રે. માં ૧
 માણ પહેર્યો અભંગ સત્ય ચૂડલો રે,
 વળી પહેર્યો સમકિત રૂપી સાડલો રે. માં ૨
 જ્ઞાન ચોળી ચરણ શુદ્ધ ઘાઘરો રે,
 શિયલ તિલક તપ પગ ધુધરો રે. માં ૩
 માણ ભાવનાં કુંડલ ને વ્રત હાર છે રે,
 ત્યાગ ચૂડામણિ ને દાન નથ સાર છે રે. માં ૪
 માણ અખંડ સૌભાગ્ય તન ઝળહળે રે,
 જૂઠી જગ જંજલ હવે ઠોણ કરે રે. માં ૫
 માણ ઘેલી બની છું સંતસંગમાં રે,
 જ્ઞાન ધૂન લાગી મારે રંગે રંગમાં રે. માં ૬
 માણ નાથ નિરંજન વીરના મળ્યા રે,
 મારાં ભવોભવ દુઃખ દૂરે ટળ્યાં રે. માં ૭

૧૬૯ શિયલ વિષે ગાવાની ગહ્લડી.

(પુનમની ચાંદનીનો રાગ.)

શીલ રતન જતને બેની રાખીયે રે,
ફરી ફરી નહિ મળે આ અવતાર,
શીલ સુધારસ ભાવે કરી આખીયે રે,
જેથી લહિએ બેની ભવ જલ પાર. શી૦ એ ટેક.
(સાખી) બાલપણથી પાળિયે, શીલ ધર્મ સુખકાર;
અવરભૂષણ છે કારમાં, સાચો શીલ શણગાર;
શીલ ચુંદડી પહેયાથી રૂડાં શોભીયે રે,
સાસર પિયરમાં શોભાવન હાર. શી૦ ૧

(સાખી) બ્રાહ્મી સુંદરી મહાસતી, રાજમતિ વરનાર;
સીતા કુંતા દ્રૌપદી, સુભદ્રા સુલસા સાર;
ચંદનબાળા ચૂલા દમયંતી મૃગાવતી રે;
શીવા પદમાવતી આદે થઈ અપાર. શી૦ ૨

(સાખી) કબૂત સહી ખલ જન તણાં, પાળ્યું શીલ નિશંક;
કીર્તિ લહી જગ ઉજળી, ટાળી નિજ કલંક;
પ્રહ ઉગ્યે ગાય ધર્મી નરો પ્રેમથી રે,
જેના નામે થાય સદા જયકાર. શી૦ ૩

(સાખી) ઝેર અમૃત થઈ પરણમે, નાગ હોવે કુલમાળ;
અગ્નિ પાણી સમ હુવે, વાઘ હુવે મૃગબાળ;
શીલે સંકટ ટળે ને મળે સંપદા રે,
સુર અસુર નૃપાદિ ધરે પ્યાર. શી૦ ૪

(સાખી) ધર્મસ્થાન ને ધર તણ, નવ જઈએ અન્ય દાર;
સંગત રૂડા નર તણી, કરતાં વાઘે સુવિચાર;

સામાયિક પોષા પડિકમણા બેની કરો રે;
 તણ પ્રમાદ વિકથા વળી ચાર. શી૦ ૫
 (સાખી) નાણુ દર્શન ચારિત્રથી, ધરીએ પ્રીતિ અપાર;
 તપ તપી નવ વાડથી, પાળો શીલ આચાર;
 વીર મુનિ કહે શિયલ પ્રભાવથી રે,
 નર નારી ઘણાં પામ્યાં શિવ દ્વાર. શી૦ ૬

૧૭૦ મહાવીરનો જન્મ વંચાયા બાદ પાલણું
 ગાવાની ગાડુંલી

(પોથીઓ સવા લાખ સોનાની, હીરાની ધુધરી રે—એ રાગ.)

પાલણું સાવ રે સોનાનું સુંદર શોભતું રે,
 પાલણે પોઢયા ત્રણ જગ કેરા રાય રે;
 પાલણે બુલે વીરણ રે. એ ટેક.

પાલણે હીરાની ધુધરીયું મણિનાં બુમખાં રે,
 રૂડી મખમલની ગોઢડી બિછાય રે. પા૦ ૧

હીરે જડેલ કડામાં સાંકળું બાંધિયું રે,
 સાંકળે સોનાની કડિયું ઝગમગ થાય રે; પા૦
 કડિયું ચાલે ને નવનવા રાગ નિકળે રે,
 બાણે પરિયો બેઠી ગીત ગાય રે. પા૦ ૨

પાલણું માણેક માતી ને રતને ઓપતું રે,
 ફરતી વેલો લીલમની મનુહાર રે; પા૦
 પુલની માળાઓ લટકે પાંચે રંગની રે,
 કુલ કમલનો પરિમલ અપાર રે. પા૦ ૩

- ભૂતલ સ્ફટિક રતને જડિયું શોભતું રે,
કર્યાં ધૂપ ને અત્તર છંટકાવ રે; ૫૧૦
- રંગ રંગીલા ગાલિયા જાજમ ઉપરે રે,
તે પર પાલણું ગોઠવ્યું ચિત્ત ચાવ રે. ૫૧૦ ૪
- પાલણું દેવદુખ્ય વસ્ત્રે આછાદિયું રે,
રેશમ દોરી બાંધી ગુંથેલી સાર રે; ૫૧૦
- પાલણે અખસરા પરીઓની પુતળીયું રે,
જાણે સ્હામું જોતી દેતી આવકાર રે. ૫૧૦ ૫
- માથે ચાંદની ચંદ્રવો રૂડો બાંધિયો રે,
તેમાં પ્રાણીનાં ચિત્રોનો નહિ પાર રે; ૫૧૦
- બાજી ચિત્રયાં કળ કુલ વેલ ઝાડવાં રે,
નિરખી નિરખી હરખે નર નાર રે. ૫૧૦ ૬
- પાલણે પોઢયો વીર રવિ પૂનમ ચંદ્રો રે,
બાલથી પ્રગટે છે તેજનો અંબાર રે; ૫૧૦
- જોવા આવે નર સુરાસુર દેવતા રે,
થાય આનંદિત જોઈ પ્રભુ દેહાર રે. ૫૧૦ ૭
- પાલણું કોણ રે લાવ્યું ને કોણે બાંધીયું રે,
કોણ સુહાગણુ ઝુલાવનહાર રે; ૫૧૦
- પાલણું ઇંદ્ર લાવ્યા ને ઇંદ્રાણી બાંધીયું રે,
માતા ત્રિશલાજી ઝુલાવનહાર રે. ૫૧૦ ૮
- પાલણુ પાસે ઇંદ્ર ઉભા કર જોડીને રે,
હરખે ઇંદ્રાણીઓ હાલરડાં ગાય રે; ૫૧૦
- પાલણુની ચોકી કરે કોટિ સુર ખંતથી રે,
પાલણું બાંધ્યું સિદ્ધાર્થ મહેલમાંય રે. ૫૧૦ ૯

વીર પ્રભુનું પાલણું ગાય ને સાંભળે રે,
તેનાં પાપો તરત ટળી જાય રે; પા૦

વીર મુનિએ વર્ણવ્યું વીરનું પાલણું રે,
રહી ગુલાબ સંઘાતે મુખદાય રે. પા૦ ૧૦

૧૭૧ શ્રાવક ધર્મ વિષે પંદર તિથિ

(રઘુપતિ રામ હૃદયમાં રેળે રે.—એ રાગ)

સખી પડવે પરમ ગુરૂદેવ રે, શુદ્ધ માર્ગદર્શક સેવ રે;
તજ કાલ અનંતની ટેવ, નમો નિત્ય વીરજી મુખકારી રે. ૧
સખી બીજે બોધિ બીજ વરીયેરે, મિથ્યા દર્શનને પરિહરિયેરે;

સમકિત રતન ઉર ધરિયે. નમો ૦ ૨

સખી ત્રીજે તીર્થંકર વાણીરે, ભણો ભાવ ધરી ભવિ પ્રાણીરે;
છે ગુણ અનંતની ખાણી. નમો ૦ ૩

સખી ચોથે ચરાચર પ્રાણીરે, નિજ આતમની પરે જાણીરે;
હિંસા મ કરો દયા દિલ આણી. નમો ૦ ૪

સખી પાંચમે પંચમે બેઠારે, નવિ બોલિયે વેણુ જૂઠારે;
સત્ય વ્રત પાળો થઈ શેઠા. નમો ૦ ૫

સખી છઠે છત અછતમારે, કુડાં માપ ન રાખીયે ધરમારે;
ચોરેલ વસ્તુ ન ધરીયે કરમાં. નમો ૦ ૬

સખી સાતમે શિયલ પાળોરે, પર નારીને દૂરથી ટાળોરે;
નવ વાડે આતમ અજવાળો. નમો ૦ ૭

સખી આઠમે આઠને એક રે, કરો માન ધરી વિવેકરે;
ચાલો રાખી ધર્મની ટેક. નમો ૦ ૮

સખી નોમે નર ભવ ધારીરે, ધરો ધારણા દિશા ચારીરે;
નવ જાશે કદી હલ બારી. નમો ૦ ૯

- સખી હશમે કમોદાનરે, હુઃખકારી એ પાપનાં સ્થાનરે;
છવીસ બોલનું કરીયે માન. નમો૦ ૧૦
- સખી અગ્વારસે અનર્થકારીરે, શસ્ત્ર વસ્ત્રની રાવઈ ઉતારીરે;
વેણુ વહો નિર્વાંધ વિચારી. નમો૦ ૧૧
- સખી બારસે અવ્રત બારરે, કરો ષટ કોટીયે પરિહારરે;
ધરો સામાયિક સુખકાર. નમો૦ ૧૨
- સખી તેરસે દેશાવગારીરે, કરો શ્રાવક પર્વ વિમાસીરે;
તણ નિદ્રા વિકથા ને હાંસી. નમો૦ ૧૩
- સખી ચઉદશે ચઉદશ પાખીરે, કરો પોસા સુધારસ ચાખીરે;
શિવ વરશે અમર નામ રાખી. નમો૦ ૧૪
- સખી પૂનમે પૂરણુ બાવેરે, વહોરાવો ગુરૂ ધર આવેરે;
તો અશુભ કર્મ દૂર થાવે. નમો૦ ૧૫
- સખી પંદર તિથિ એ સારરે, બાંખ્યો શ્રાવક કેરો આચારરે;
વીર મુનિ શિક્ષા હિતકાર. નમો૦ ૧૬

૧૭૨ વીર પ્રભુના સાત વાર

(રાગ ઉપર પ્રમાણે.)

- સખી આદિતે આદિત્ય કારી રે, નમું વીર પ્રભુ ગુણધારી રે;
જેણે તાયો ઘણાં નરનારી, સિદ્ધાર્થ નંદ ઉરમાં રહેજો રે. ૧
- સખી સોમે તે શીતલતાઈ રે, જેના મુખ પર ચંદ સવાઈ રે;
ખટ કાયના છે સુખદાઈ. સિં ૨
- સખી મંગલે મંગલ કરતા રે, મહિમંડલમાં પગ ધરતા રે,
કળટ કર્મ ભર્મને હરતા. સિં ૩
- સખી બુધે તે બુદ્ધિના દાતારે, નંદ ત્રિશક્તાના જગત વિખ્યાતા રે,
આપી સદ્બુદ્ધિ કરતા સાતા. સિં ૪

સખી ગુરૂએ તે ગુરૂ ગુણ ગાવો રે, નરભવનો દ્યો શુભ લાવો રે,
 ફરી મળશે ન અવસર આવો. સિં ૫
 સખી શુકે સુકૃત કરી કામ રે, નિત ઉઠી જપો જિન નામ રે,
 જેથી પામશે શિવપુર ધામ. સિં ૬
 સખી શનિયે સમતા વાળી રે, ક્રોધ માન માયા લોભ ટાળી રે,
 રાખો આતમ ગુણ અજવાળી. સિં ૭
 સાતે વાર જે ભાવથી ગાશે રે, તેનાં પાપો સર્વ ટળી જશે રે;
 વીર મુનિ કહે છે ઉદ્ધાસે. સિં ૮

પરિશિષ્ટ પ્રકરણ

૧૭૩ મરણ નિકટ સમયે દેવને ૧૦ ચિન્હ
 થાય તે વિષે

કરમાય ^૧પુલમાલ, કલ્પતરૂ ^૨કંપ દેખે,
 મ્હેલ ઘાટ અંગ ઝાંખાં, નજરે જોવાય છે;
 આંજસ અપાર આવે, નેનમાં ન નિંદ માવે,
 કામ રાગભાંગ ^૩અને, દષ્ટિભ્રમ થાય છે;
 ઉદરે રહેલું ભાળી, દુર્ગન્ધાથી ^૪ઝૂરે ઘણું,
 નાટકે અફૂંચી જાગે, આહાર મુકાય છે;
 વીર મુનિ દેવ ચાંચે, દશ એવાં ચિન્હ થાય,
 પછી માસ છયે મરી નર તિરિ જાય છે. ૧

૧૭૪ શ્રાવકોના ૧૨૪ દોષો વિષે

જ્ઞાનના આચાર આઠ, દર્શન પંચાતિચાર,^{૧૭}
 બાર વ્રત અર્તિચાર, ચોભૃસો પિછાણીએ;
 સંત્યાર પંચાતિચાર,^{૬૩} અવ્રત કહ્યાં છે બાર,^{૧૦૫}
 દર્શન ચારિત્રાચાર, આઠ આઠ જાણિયે;
 ત્રણ છે વીર્યાતિચાર,^{૧૨૪} એકસો ચોવીસ દોષ,
 ટાળીને ષડાવશ્યક, હોય ટંક આણિયે;
 વીર મુનિ દાખ્યા દોષો શ્રાવકોની ક્રિયા તણા,
 આતમવિશુદ્ધિ હેતે શાસ્ત્રથી પ્રમાણિયે. ૨

૧૭૫ ૧૮૨૪૧૨૦ મિચ્છા મિ દુક્કડં વિષે

પાંચસો ત્રેસઠ ભેદ, જીવોના પિછાણ્યા પછી,
 અભિહયા દશધાથી, દશગુણા કીજીયે;
 રાગ દ્વેષે દ્વિગુણા ને, યોગથી ત્રિગુણા ગુણી,
 કરણે ત્રિગુણા તેમ, કાલે ત્રિગુણીજીયે;
 પંચ ઈષ્ટ આતમની, સાક્ષી છએ ગુણા કરી,
 છેવટ સંખ્યાની રીત, આવી રીતે લીજીયે;
 નવ નવ લક્ષ દેવ-સહસ્ર એકસો વીશ,^{૨૪}
 મિચ્છા મિ દુક્કડં સદા, વીર મુનિ લીજીયે. ૩

૧૭૬ ૨૩ વિષય ને ૨૫૨ વિકારા વિષે

સ્પર્શથી ચઢતી અક્ષે આઠ ખટ હોય પાંચ,
 ત્રણ વિષયોની સંખ્યા, ત્રેવીશ વખાણી છે;
 સચિત્ત શુભ ને રાગ, ત્રણ હોય હોય ભેદ,
 સ્પર્શ જુભ આંખ તણી, રીત એ પિછાણી છે;
 સચિત્ત રાગથી દ્રાણ, શુભ રાગ થકી કાન,
 ગણવાની એવી યુક્તિ, જ્ઞાનીયે પ્રમાણી છે;
 છન્નુ બહુતેર સાઠ, બાર બાર મળી એમ,
 વિકારો બાવન બસો, વીરે સંખ્યા આણી છે. ૪

૧૭૭ સાધુના ૮૬ અતિચાર વિષે

જ્ઞાન ચૌદ શ્રદ્ધા પંચ, પચ્ચીશ વ્રતાતિચાર,
 હોય નિર્ણય ભક્તથી તો, ચારિત્ર હણાય છે;
 પ્રવચન પ્રત્યેકના, દ્રવ્યાદિક ચાર ભેદ,
 મળીને બત્રીશ એ તો, વિચારે જણાય છે;
 સંત્યાર પંચાતિચાર, ગણાય છે તપ માંહિ,
 વીર્ય અતિચાર ત્રણ, શાસ્ત્રથી બણાય છે;
 વીર વાણી આધારથી, વીર મુનિ કહી વાત,
 સાધુ અતિચાર સંખ્યા, છયાશીની ગણાય છે. ૫

૧૭૮ કેવો સ્વભાવી માણસ કઈ ગતિથી
આવેલ છે તે વિષે.

કોધી^૧ બંધુ રંક^૨ હંત, નિહંથી^૩ મૂરખ^૪ સંગી,
કટુવાણી^૫ ભયી^૬ કૂર^૭ નરકથી આયો છે;
૧ભુખાણુ ને ૨માનહીન, કપટી^૩ અશક્તિવંત^૪,
એઢી^૫ ઠગ^૬ ૭ભાનહીન, પશુથી ગવાયો છે;
૧હાની મિષ્ટ વાણી^૨ નમ્ર^૩, ૪તત્ત્વજ્ઞિ ભક્તિ^૫ અતિ,
૧મિષ્ટભોજી બદ્ધિવંત^૭, દેવથી જણાયો છે;
દક્ષ^૧ હાંત^૨ વીર મુનિ, દયાળુ^૩ નિર્માની^૪ હાની^૫,
સરલ^૬ ૭વિચારધર, નરથી મનાયો છે. ૬

૧૭૯ જૈનેતર શાસ્ત્રમાં ત્રણ રીતે ૧૮ ભાર
વનસ્પતિ કહ્યેલ છે તે વિષે.

આડત્રીશ કોટિ લક્ષ-અગ્યાર હજાર બાર,
નવસેં સિત્તેર મણે, ભારની એ વાણી છે;
ફળ વિના ચાર ભાર, ફલ ફળ વાળી આઠ,^{૧૨}
વદ્દી તણી ખટ^{૧૮} ભાર, હરિત પ્રમાણી છે;
કટુ ચાર^૪ ખારી ત્રણ^૭, તીખી બે મધુરી ત્રણ^{૧૨},
ખાટી એક^{૧૩} કસાળી બે, એક વિષ ભણી છે;
વિષ વિષુ હોય વળી, કંટચકંટી સુ હું ગંધી,
ત્રિ ત્રિ છ છ ભાર વીર, ત્રિધા રીત આણી છે. ૭

(લોકપ્રકાશાદિ ગ્રંથોમાં અન્યદર્શનીની અપેક્ષાએ
૧૮ ભાર વનસ્પતિ કહી છે.)

૧૮૦ ઉંચે નીચે અકેક રાજ કયાં થાય તે વિષે.
 સુધર્મે છે એક રાજ, માહેદ્રે છે બીજો રાજ,
 છઠે ત્રીજો આઠમે છે—રાજ ચોથો બાણિયે;
 અચ્યુતે પંચમો રાજ, અનુત્તરે છઠો રાજ,
 તે પર દોઢાંતે રાજ, સાતમો પ્રમાણિયે;
 સાત રાજ ન્યૂન માને, બિધ્વં લોક કહ્યો વીર,
 ચઢતે વધતું સુખ, શાસ્ત્રથી પિછાણિયે;
 અઠેકી નરક લગ, અઠેકો છે રાજ મગ,
 અઘો લોક સાત રાજ—ઝાઝેરો વખાણિયે. ૮

૧૮૧ ચૌદ રાજમાંના એક રાજના માન વિષે.
 આડત્રીશ કોટિ લક્ષ-અગ્યાર હજાર ખાર,
 નવસેં સિત્તેર મણે, ભાર તો બણાય છે;
 એવા શત ભાર લોહ, અનલે છ માસ ટીપી,
 ધન ગોળો કરી દેવ, મુક્યે સજ્જ થાય છે;
 સુધર્મથી કરી બલ, નાખે નર લોક તલ,
 આવતા આવતા ખટ-માસે થલ આય છે;
 હવાના ઘસારા થકી, આમલ પ્રમાણ રહે,
 એવો વીર રાજ માન, શાસ્ત્રથી જણાય છે. ૯

૧૮૨ કન્યાનો સંબંધ કેવા વર સાથે ન કરવા વિષે.
 હીન^૧ કુલજાતિ લોભી^૨, પિતરઁહિત રોષી^૩,
 ત્રિયા સુતચુત^૪ હોત, આજસુ^૫ નિહાળજે;
 ઠંડા^૬ ને વિચારહીન, ચિકલ્ગી^૭ રોગગ્રસ્ત,
 ૧૦

^{૧૧}કુરુપ ^{૧૨}ભ્રમિત ^{૧૩}કલોભ, ^{૧૪}અપવાદી ટાળજે;
^{૧૫}વ્યસની ^{૧૬}વિદેશી ^{૧૭}શૂર ^{૧૮}વૈરાગી ને ^{૧૯}વૈરી ઘણા,
^{૨૦}વિત્ત ^{૨૧}ધર ^{૨૨}જત્યા ^{૨૩}હીન, વય વધુ ભાળજે;
^{૨૪}કુતિસત ^{૨૫}સ્વભાવી ^{૨૬}કૂર, ^{૨૭}ઉદાસી ^{૨૮}કુઅંગી ^{૨૯}ઋણી,
 એવા વર જોઈ વીર, કન્યા નહિ આલજે.

૧

૧૮૩ વરનો સંબંધ કેવી કન્યા સાથે કરવા વિષે.

^૧સમ ^૨જાતિ ^૩કુલ ^૪ધર્મ, ^૫સરલા ^૬પ્રેમાલ નર્મ,
^૭વિદ્યા ^૮ક્ષમા ^૯શીલ ^{૧૦}શર્મ, ^{૧૧}સાચી એતા ખાળવા;
^{૧૨}વિનયી ^{૧૩}લક્ષણ ^{૧૪}રૂઝાં, ^{૧૫}નિરોગી ઇન્દ્રિય પૂરી,
^{૧૬}સમ ^{૧૭}વય ^{૧૮}તન ^{૧૯}મન, ^{૨૦}પાક ^{૨૧}ગુણ ^{૨૨}ભાળવા;
^{૨૩}મૂઢી ^{૨૪}હઠી ^{૨૫}જૂઠી ^{૨૬}નિદ્રી, ^{૨૭}તંદ્રી ^{૨૮}કટુભાષી ^{૨૯}રોષી,
^{૩૦}સ્થૂલા ^{૩૧}કૃશી ^{૩૨}તનખોટી, ^{૩૩}ઉદાસી ^{૩૪}સંભાળવા;
^{૩૫}ઉથડેલી ^{૩૬}ઉખડેલી, ^{૩૭}રસાસક્તી ^{૩૮}માની ^{૩૯}કામી,
 કન્યા ગુણ કહે વીર, લેનારે નિહાળવા.

૨

૧૮૪ પૂર્વે કરેલા પુણ્યનાં ફળ વિષે.

^૧મનુષ્ય ^૨સુજાતિ ^૩કુલ, ^૪લાંબું ^૫આયુ ^૬પૂરી અક્ષ,
^૭નિરોગી ^૮અંગ ને ^૯સ્વપ્ન, ^{૧૦}લાવણ્ય ^{૧૧}અપાર છે;
^{૧૨}સંપત્તિ ^{૧૩}સૌભાગ્ય ^{૧૪}વિદ્યા, ^{૧૫}યશ ^{૧૬}સંપ રાજમાન,

^{૧૫}વ્યસન ન અંશ લેશ, ^{૧૬}સ્વભાવ ઉદાર છે;
^{૧૭}ધન ^{૧૮}ધાન ^{૧૯}ધામ ^{૨૦}ધરા, ^{૨૧}પુરૂં કુટુંબનું સુખ,
^{૨૨}આદેય વચન પામે, ^{૨૩}લહે અધિકાર છે;
^{૨૪}સુસ્વર ^{૨૫}પ્રિયતા જગ, ^{૨૬}બલ ^{૨૭}લાલ ^{૨૮}સતસંગ,
 પુણ્ય તણાં ફળ વીર, પૂવોક્ત પ્રકાર છે.

૩

૧૮૫ પડેલ સ્વભાવ ન મટયા વિષે.

ચંદ્રથી ચકવી દુઃખ, સૂર્યથી ઉલૂક દુઃખ,
 મેઘથી જવાસા દુઃખ, શ્વાન દુઃખ ક્ષીરથી;
 સાકરથી ખર દુઃખ, ખારેકથી અશ્વ દુઃખ,
 દ્રાખ ખાતે કાગ દુઃખ, જ્વરીને સમીરથી;
 ચાંદનીથી ચોર દુઃખ, ઘૃતથી ત્રિદોષી દુઃખ,
 ક્ષાર જલ તણા મચ્છ, મરે મીઠા નીરથી;
 સુખ લહે જેથી વીર, તેથી તેને દુઃખ થાય,
 પડેલ સ્વભાવ કદી, ટળે ન નજરથી.

૧૮૬ આઠ અવગુણુનો ધણી એકલ વિહારી થાય તે વિષે.

આઠ અવગુણુ ધારી, એકલ વિહારી હોત,
 પ્રથમ વિષય દોષ, તજે ન શિખાયો હે;
 દ્વિતીય કષાય દોષ, તૃતીય સ્વચ્છંદ ઔર,
 હીન બુદ્ધિ ચતુર્થ હી, માને ન પઢાયો હે;
 પંચમ અસન ગૃહિ, છટે અવિનયવંત,
 નિહક વિકલ મિલ, અષ્ટ હી કહાયો હે;

એસે કલિ કાલ હી મેં, એકિલે વિહારી બને,
વીર મુનિ ગ્રંથાતરે, ભાવ યે લિખાયો હે.

૧૮૭ ચાપ તજવા વિષે.

*ટેનીક એસીડ ઝેર, ક્ષિણ^૨ ધાતુ બળહીણ,
લોહી તણું પાણી કરે ગર્ભમાં બકાય છે;
યાદશક્તિ ઘટે શિર-મંદ ને સ્વદયાયુ બને,
રસના બેસ્વાદી થાય, સ્વભાવ ચિડાય છે;
અસ્થિર વિચારી બને, ઢીલી છાતી પડી જાય,
પકડે પીળાશ અંગ, ઓજસ પુલાય છે;
પાચન રોકાય શક્તિ, અન્નની અરૂચિ જાગે,
અભ્રણ તંદ્રા અંગે, પગ ઢીલા થાય છે. ૧
કેશ શ્વેત હંત પડે, વીર્ય વારિ સમ કરે,
ધાર્યું ધર્મ^{૨૩} થાય નહિ, રહેરો કરમાય છે;
આંખતેજ ઉઘ ઘટે, બંધેચ ને મસા વ્યાધિ,
ત્વચ્ચાના રોગને સદા, આહવાન અપાય છે;
ચેપી પાત્રે ચેપી રોગ, હાટફેલ રોગ મૂલ,
ચાથી પેદા થાય પાપ, પીનારને આય છે;

* એ નામનો પદાર્થ જે હોજરીમાં પાચનશક્તિનો રસ પેદા થાય છે તેને આછો કરી નાખનાર.

ખચૌ^{૩૩} વધે કૃપી^{૩૪} બને, એવા દોષો તણી માય,
વીર હિંદ માટે ચાય, અધમ મનાય છે. ૨

૧૮૮ એક કોડ સાડી સતાણું લાખ કુલ કોડીની સંખ્યા
એકેન્દ્રિય પંચ ક્રમે, બાર સાત ત્રણ સાત,
અઠ્યાવીશ વિકલાખિધ, અઠ નવ જાણિયે;
જલ^૧ થલ^૨ ઉર^૩ ભૂજ^૪, ખગ^૫ સાડીબાર દશ,^૬
દશ^૩ નવ^૪ બાર^૫ લાખ, ક્રમથી પિછાણિયે;
નર બાર લાખ વળી, દેવની છવીશ લાખ,
નારકી પચ્ચીશ લાખ, કુલ સંખ્યા ઠાણિયે;
કોડ ને સતાણું લાખ-પચાસ હજાર પર,
વીર મુનિ કુલ કોડી, સંખ્યા એમ આણિયે. ૧

૧૮૯ ઇંદ્રાનું કરેલ સમવસરણુ કેટલો કાલ રહેવા વિષે.
આઠ દિન પક્ષ માસ^૨, માસ^૩ બે ને ચાર માસ,
ક્રમે સ્વર્ગ^૪ ઇન્દ્ર પંચ, નીતિ એ થપાણી છે;
શેષેન્દ્ર ખગેન્દ્ર ક્રમે, દશ દિન પક્ષ રહે,
ત્રિગડા રચ્યાની એતી, સ્થિતિ તો પ્રમાણી છે;
સામાન્ય વિશેષ દોય લેહ સમોસરણુના,
અંત બાર વાર સંખ્યા, આદિ અપ્રમાણી છે;
મિથ્યાત્વ હટાવા ઇન્દ્ર, સમોસરણુને રચે,
એમ ગ્રંથ દેખી યુક્તિ, વીર મુનિ આણી છે. ૧

